

Městská knihovna
knih. 42 odd. 1

E 15179

E3cla ex. 20



248430400775

MUDr. Jaroslav Kalivoda

Aljaška

a oblast Yukonu

průvodce



Vladimír Kvasnička
Nakladatelství Vodnář

ALJAŠKA – ÚVOD

Úvodem něco málo o Spojených státech amerických

Autor těchto řádek sice chápe vaše trpné pousmání, ale jelikož je Aljaška 49. státem USA, přeci jen si úvodem neodpustí několik základních údajů.

Základní zeměpisná charakteristika

Po Rusku, Kanadě a Číně jsou Spojené státy americké čtvrtým největším státem světa o rozloze 9,37 milionu km². Včetně Havaje a Aljašky jsou tvořeny 50 státy, které mohou mít jisté různice v zákonech, neboť okruh „federativních“ zákonů je omezený na nejdůležitější oblasti týkající se celé země. Největší vzdálenost sever–jih 2700 km, východ–západ 4500 km. Délka hranice s Kanadou 6400 km, s Mexikem 3200 km.

Hlavní město

Washington D.C. (District of Colombia) – tvoří samosprávný územní celek.

Měna

1 US dolar = 100 centů, v oběhu jsou bankovky 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100, 500 a 1000 USD, mince 1 cent (penny), 5 centů (niklák), 10 centů (dime), 25 centů (čtvrták). Nejlépe je však používat kreditní kartu nebo cestovní šeky – blíže v kapitole praktických rad.

Úřední jazyk

Angličtina, v některých jižních státech i španělština.

Státní symboly a ústava

Vlajkou se podélně střídá sedm červených a šest bílých pruhů, ve vnitřním horním rohu modré pole s padesáti bílými hvězdami symbolizujícími 50 spojených států. Znakem je bělohavý mořský orel, který má na hrudi štít se svisle se střídajícími bílými a červenými pruhy a na vrcholu modré pole. Na stuze nad ním je nápis Ex pluribus unum. Vlajka pochází z roku 1777. Národní hymna poprvé zazněla 14. září 1814, autorem textu je Francis Scott Key. První ústava pochází z roku 1787, byla od té doby asi desetkrát novelizována a garantuje široké lidské svobody.

Místní čas

SEČ –5 hodin východní zóna, –6 hodin centrální zóna, –7 hodin horská zóna a –8 hodin pacifická zóna.

Obyvatelstvo

248,7 milionu, hustota osídlení 27,6 obyvatel/km². Původně kontinent obývali Indiány. Po Kolumbovi dochází k přistěhovaleckým vlnám, původně z Evropy, později dovoz otroků z Afriky, jsou zde velké národnostní komunity např. Indů a Číňanů. Zdejší obyvatelstvo zahrnuje prakticky veškeré rasy. Přístup k národnostní a rasové otázce silně kolísá od velmi konzervativního jihu až po tolerantní sever. Původní obyvatelstvo se zčásti asimilovalo, zčásti obývá rezervace.

Klima

Vzhledem k různorodosti povrchu proměnlivé, závislé na lokalitě. Kolísá od vysloveně přímořského až po severské, velká část země je ohrožována cyklony. Kolorit doplňují vnitrozemské pouště.

Flóra

Kolísá od suchozemské v oblastech vnitrozemských pouští přes bujnou přímořskou vegetaci až po subpolární tundru. Je zde bohatství lesů, které tvoří souvislé porosty, táhnoucí se i několik stovek kilometrů. Jsou tvořeny převážně listnatými stromy. Na jihu palmy. Specifikou země jsou prérijní porosty.

Fauna

Je závislá na lokalitě, na Aljašce, kde je možno potkat i lední medvědy, medvědy kodiak, grizzly, bizony, kojoty, vačice, mývaly, krocany, na jihu krokodýly, bohatství reptilií, bohatství ptactva. Převážná většina původních druhů zvěře však přežívá v oblastech rezervací díky velice silné kultivaci půdy, což je zároveň i příčinou značné půdní eroze.

Přírodní bohatství

Především ropa, zemní plyn, uhlí a rudy.

Hospodářství

Vedoucí hospodářská velmoc, takže bez nadsázky lze konstatovat, že její ekonomika má zásadní význam pro světovou ekonomiku, která ve svých výkyvech s větším či menším odstupem v podstatě následuje ekonomickou situaci této země.

Politické uspořádání

Spojené státy mají **systém silné prezidentské vlády**, kdy je prezident volen na čtyřleté období. Tuto funkci může zastávat pouze v USA narozený občan a lze ji vykonávat maximálně ve dvou po sobě jdoucích obdobích. Prezidentské volby představují od primárek až po vlastní volbu voliteli (v podstatě jakási obdoba přímé volby, kdy volitel reprezentuje určitý počet hlasů) mohutnou show. Prezident má zásadní vliv na složení vlády, která je s ním existenčně spojena. Pro případ nutného zastoupení je vytvořena funkce viceprezidenta, který rovněž zastává předsednictví senátu. Tato funkce je však spojena jen s velmi malou výkonnou mocí. Kongres Spojených států sestává ze dvou komor, Senátu a Sněmovny reprezentantů. Každé dva roky se obměňuje třetina senátorů. Kongres tvoří protiváhu prezidentské moci. Současný politický systém země je v podstatě založen na dvou politických stranách, Demokratické a Republikánské, ostatní politická hnutí jsou víceméně bezvýznamná.

Společnost

Je vysoce tolerantní, náboženská tolerance dovoluje využívání společných modliteben i pro na první pohled naprosto odlišná vyznání. Určitým rysem je založení na protestantských hodnotách. Tolerance vůči rasám vychází ze zákona, nicméně jsou značné regionální rozdíly, od konzervativního jihu až po vysoce tolerantní sever.

Soukromý majetek je chráněn, a to mnohdy za pro nás až nepochopitelných podmínek – například zastřelení zloděje, který násilně vnikl do bytu či pouze na pozemek, majitelem je v Texasu bráno jako přiměřená reakce. Vyznávání osobních svobod, které jsou široce zakotveny v ústavě, zasahuje až do pro nás nepochopitelných zdánlivých absurdit – sexual harassment, právo na informace, soudní spory o náhrady škod například ze strany výrobců tabákových výrobků vůči kuřákům apod. Jediným omezením je zde zákon.

Na soukromí zde není kladen zásadní důraz, sousedé tvoří většinou vzájemně si pomáhající komunitu, kde každý ví o každém. Totéž platí pro pracoviště, kde jistý stupeň soukromí mají pouze vedoucí pracovníci a ti jej využívají jen sporadicky. Anonymitu zajišťují v podstatě pouze velká města.

Charakteristická je vysoká mobilita a přizpůsobivost obyvatelstva. Běžné je stěhování za lepšími pracovními podmínkami – průměrně se Američan stěhuje každé tři roky. Pokud jeho plány nevyjdou, není to žádná hanba. Na rozdíl od konzervativního chápání přístupu k povolání v Evropě je zde věcí každého, zda si najde místo na úrovni svého vzdělání,

či zda se spokojí s místem jiným. Jakýkoliv nápad, který je prodejný, se realizuje. Jediným základním měřítkem činnosti je zisk. Z toho též plyne vysoká mobilita kapitálu.

Historie

13 000–12 000 př. n. l.	Druhá vlna osídlování
1000 n. l.	Viking Leif Eiríksson přistál na tomto kontinentě po plavbě z Grónska
1492	Kryštof Kolumbus přistál na malém ostrůvku San Salvador, Španělé jsou prvními kolonizátory, kteří si podmaňují říši Inků a Aztéků
1507	Amerigo Vespucci popisuje ve své zprávě tuto oblast jako kontinent; od té doby jsou nově objevená území nazývána Amerika a toto území je předmětem nesčetných výprav, které je postupně kolonizují a jednotlivá území obsazují ve jménu tehdejších velmocí
1524	Giovanni Verrazano objevuje ústí řeky Hudson
1607	105 kolonistů pod vedením kapitána Johna Smithe zahajuje anglickou kolonizaci severní Ameriky, jejich sídlo Jamestown je základem kolonie Virginia
1608	Francouzi zakládají provincii Quebec
1609	Angličan Henry Hudson v holandských službách označuje oblast nynějšího New Yorku za holandské území
1620	Na palubě lodi Mayflower připlouvá 102 puritánů na Cap Cod v Massachusetts
1626	Peter Minuit kupuje za směšnou částku ostrov Manhattan a zakládá zde Nieuw Amsterdam
1664	Obsazení Nieuw Amsterdamu Angličany, přejmenování na New York; Britové začínají dominovat celému severu kontinentu
5. 3. 1770	Bostonský masakr, kdy byli anglickými vojáky zabiti tři civilisté

16. 12. 1773	Bostonská Tea Party, kdy bylo anglické zboží v přístavu naházeno do moře, počátek boje za nezávislost na britské koruně
4. 7. 1776	Vyhlášení nezávislosti
1781	Rozhodující bitva, která skončila porážkou Britů
30. 11. 1782	V Paříži podepsána mírová dohoda
3. 9. 1773	Slavnostní vyhlášení nezávislosti třinácti amerických států ve Versailles
17. 9. 1787	Vyhlášena ústava
6. 2. 1789	George Washington prvním prezidentem
15. 12. 1791	Vyhlášena listina práv
1807	Robert Fulton konstruuje první parolod
1808	Zákaz dovozu otroků
1819	USA kupují Floridu od Španělska
1820	Missourský kompromis, který zakazuje v severních státech otrokářství, v jižních je toleruje
1835	Povstání Seminolů na Floridě
1838	Cherokeesové byli násilně přesídleni do Oklahomy
1841	Indiánům přislíbena nedotknutelnost území západně od Missisipi
24. 5. 1844	Morse odesílá první telegram z Washingtonu do Baltimore
1848	V Kalifornii nalezeno zlato
1860	Abraham Lincoln se stává prezidentem
1861	Založení Konfederace, počátek války Severu proti Jihu
1864	Masakr Cheyenů u Sand Creek
1865	Porážka Konfederace
14. 4. 1885	Zavraždění Lincoln

18. 12. 1885	Zrušení otroctví
1867	Za 7,2 milionu dolarů kupují USA od Ruska Aljašku
1870	Volební práva i pro černošskou populaci
1872	Založení prvního národního parku Yellowstone
25. 6. 1877	Porážka Custeru u Little Big Hornu
1898	Válka proti Španělsku, Španělé po porážce předávají USA některé své zámořské državy
1903	Založení první automobilky, vznik samostatného státu Panama na ochranu stavby průplavu
15. 8. 1914	První plavba přes Panamský průplav
6. 4. 1917	USA vstupuje do války proti Trojspolku, za 1. světové války padlo 116 000 Američanů a 204 000 jich bylo zraněno
1939	Na Rooseveltově univerzitě v New Yorku poprvé úspěšně proběhla štěpná reakce
1941	Rooseveltova doktrína
7. 12. 1941	Útok na Pearl Harbor, vstup USA do 2. světové války
2. 12. 1942	Enrico Fermi na univerzitě v Chicagu spustil první jadernou reakci
1947	Trumanova doktrína
1948	Po sovětské blokadě Západního Berlína vytvořen vzdušný most
4. 4. 1949	Založení NATO
1950	Sestrojena vodíková bomba, Mc Carthyho tažení proti komunistům, počátek korejské krize
1951	Založen pakt ANZUS
27. 7. 1953	Príměří v Koreji
1957	Prosazení volné školní docházky bez ohledu na rasu

1961	Kubánská krize
1962	Posilování přítomnosti v Jižním Vietnamu
1964	Zákaz jakékoliv rasové diskriminace
1965	Bombardování Severního Vietnamu
10. 5. 1968	Mírové rozhovory v Paříži
11. 8. 1972	Poslední Američané opustili Vietnam
1974	Aféra Watergate
26. 3. 1979	Podpis mírové dohody mezi Egyptem a Izraelem ve Washingtonu
1980	Prezidentem Ronald Reagan
12. 4. 1981	Start raketoplánu Columbia
1986	Bombardování Tripolisu a Benghazy jako odvěta za teroristické útoky
1990	Kuvajtská krize
1991	Spojenecká operace za osvobození Kuvajtu
1992	Velké rasové nepokoje v oblasti Los Angeles, vojáci USA se účastní mise v Somálsku
1993	Portorikánci odmítají připojení své země jako 51. státu, po sérii obzvláště závažných útoků se zbraní v ruce podepisuje Clinton zákon, který zpřisňuje pravidla pro získání střelné zbraně
1994	Zóna svobodného obchodu NAFTA (USA, Kanada, Mexiko); první setkání mluvčího Indiánů s prezidentem USA v Bílém domě
1995	USA stahují vojáky ze Somálska

Dějiny posledních let jsou u nás natolik ve všeobecném povědomí, že je zde není třeba rozebírat.

ALJAŠKA – ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

Název pochází z aleutského jazyka a znamená „Velká země“.

Aljaška zabírá poloostrov, který tvoří severozápadní část severoamerického kontinentu. Má rozlohu 1531 milionu km² (16 % rozlohy USA), z toho 45 327 km² tvoří vnitrozemské vodstvo. Je největším a nejsevernějším státem USA.

Nejsevernějším místem Aljašky, a tím i USA je mys Barrow, 71° 23' severozápadní šířky. Nejjižnější bod Aljašky se nachází na ostrově Amatignak (Aleuty), 51° 11' severozápadní šířky. Největší vzdálenost sever-jih je 2240 km, západ-východ 3550 km.

Severní pobřeží Aljašky omývá Severní ledový oceán (Beaufortovo moře), jižní Tichý oceán (Aljašský záliv), na západě Čukotské a Beringovo moře. Východní hranice s kanadskou provincií Yukon je dána poledníkem 141° severozápadní délky. Hranice dále pokračuje na směr na východ a odděluje 640 km dlouhý pruh území Aljašky od provincie Britská Kolumbie. Aljašce patří ještě Malý Diomedův ostrov v Beringově průlivu, který je vzdálen 4 km od velkého Diomedova (Ratmanova) ostrova, patřícího Rusku.

Délka pobřeží je 54 563 km. Velmi členité je tichomořské pobřeží, kde příliv dosahuje výšky okolo 6 m, v Cookově zátoce až 9 m. Pacifické pobřeží je dosti často bičováno bouřemi a občas i vlnami tsunami, vznikajícími jako důsledek podmořských zemětřesení.

Hlavní mořský proud (Aljašský proud), který je přítomen v Aljašském zálivu, přenáší masy teplé vody podél pobřeží směrem na západ, kdy protéká podél Aleutského souostroví, kde se jeho část stáčí na sever, a k západnímu pobřeží přes Beringův průliv až k mysu Barrow přináší teplou vodu.

Pobřežní vody Beringova moře, kromě jižní části poloostrova Seward, jsou většinou mělké, s dlouhými písčiny a lagunami. Pobřeží Čukotského moře je většinou podobné. Beringovo moře na zimu zamrzá a okrajové oblasti ledu tvoří jeden z největších světových rybářských regionů. Během léta led postupně směrem k severu rozmrzá, což umožňuje příbřežní lodní dopravu v Severním ledovém oceánu během pozdního léta.

Povrch

Většina půdního krytu na území Aljašky je málo vyvinutá, studená a kyselá.

Kromě nížin na jihovýchodě, jižního pobřeží a několika oblastí ve vnitrozemí je většina aljašského území tvořena věčně zmrzlou půdou, tzv.

permafrostem. Ten tvoří 80 % území Aljašky, z toho přes polovinu tvoří souvislý permafrost, to znamená trvale zmrzlá půda s činnou (každoročně tající) vrstvou, hlubokou od několika do maximálně 30 cm. Zbytek tvoří nesouvislý permafrost, který každoročně roztává, a jeho činná vrstva sahá i do několika metrů hloubky. Od určité hloubky, která je závislá na klimatických podmínkách a charakteru podloží, zůstává půda trvale zmrzlá (tzv. permafrostová deska) a může dosahovat až do hloubky 70 m, jak je tomu v oblasti Severního ledového oceánu. Vrstva nad ní každoročně taje a dochází při tom k tzv. víření půdy. Permafrostová deska nepropouští vodu, a proto je povrch ve vnitrozemí, zejména v západní a polární části Aljašky, v létě nasáklý a bývá pokryt četnými, převážně mělkými jezerky, což je zdánlivě v rozporu s faktem, že v této oblasti je poměrně málo srážek.

V létě se tedy na nepropustném permafrostu tvoří nesčetná jezera a bažiny, mezi nimiž meandrují potoky a říčky. Stojaté povrchové vody pokrývají v letních měsících asi pětinu arktického pobřeží, tj. asi 6,5 tisíce km². Taková jezera mají většinou protáhlý, eliptický tvar a užším koncem směřují k severu. Největší z nich bývají až 15 km dlouhá a 4 km široká. Malých jezer je bezpočet. Časem taková jezera zarůstají vegetací a ve vnitrozemí i stromy.

Na Aljašce je na tři miliony jezer větších než 20 akrů (8,1 ha), která jsou rozptýlena v tundře i mezi lesy a mají převážně ledovcový původ. Největším jezerem Aljašky je Illiama Lake, ležící na úpatí Aljašského poloostrova, je 130 km dlouhé, 32 km široké a zabírá plochu 2647 km². Další významná jezera jsou Aleknagik, Becharof, Clark, Minchumina, Naknek, Selawik, Skilak, Teshekpuk a Tustumena.

Na Aljašce je více než 3000 řek, které odvádějí vody do tří světových stran a patří k úmoří dvou oceánů. Do Severního ledového oceánu na severu, do Beaufortova moře, teče směrem tektonické poruchy řeka Colville, která je největším tokem Arktické pobřežní nížiny. Do Kotzebue Sound na západě ústí řeky: Noatak, Kobuk a Selawik. Do Beringova moře na západě se vlévají největší řeka Aljašky Yukon a druhá nejdelší řeka Kuskokwim (1165 km). Ostatní, podstatně menší řeky Sustina, Matanuska, Chitina, Cooper, pramenící v Alaska Range a Wrangell Mountains, ústí do Aljašského zálivu v Tichém oceánu, stejně jako několik řek pramenících v Kanadě a tekoucích aljašským územím na jih či na západ, například řeky Alsek, Stikine a Taku.

Téměř 5 % povrchu Aljašky je pokryto ledovci, kterých je zde kolem sta tisíc. Největší ledovce se vyskytují směrem na severozápad od Juneau. Největším aljašským a zároveň severoamerickým ledovcem je Malaspina Glacier, který pokrývá plochu 2200 km² na pobřežních plošinách mezi zátokami Jakutat Bay a Ice Bay. Podle dat, získaných seismickými metodami,

je síla ledovce asi 600 m a lože, v němž spočívá, má dno 240–300 m pod úrovní mořské hladiny. Ledovcový splaz Hubbard Glacier je označován za nejdelší na celé Aljašce, měří 144 km a místy je až 16 km široký. Další známé ledovce jsou např. Bering (nejrozsáhlejší ledovcový systém Aljašky co do rozlohy), Black Rapids, Canwell, Castner, Columbia, Gulkana, Matanuska, Mendenhall, Portage či Worthington.

Průměrná nadmořská výška činí asi 580 m n. m.

Aljašku lze nejlépe rozdělit do tří velkých oblastí – pobřežní pásma včetně Aleut, arktický sever a vnitrozemskou plošinu.

Pobřežní pásmo včetně Aleut

Je tvořeno širokým pásmem pohoří, která jsou téměř paralelní s jižním pobřežím a v podstatě kopírují jeho tvar. Centrální části tvoří nejmohtnější a nejvyšší horské hřebety, které se směrem k východu postupně snižují.

Coast Mountains (Pobřežní hory) jsou pokračováním stejnojmenného pohoří Britské Kolumbie, s nímž mají shodnou stavbu a podobný reliéf. Pohoří se táhne v délce asi 1900 km podél Aljašského zálivu, jeho výška dosahuje do 2500 m. Je sopečného původu a tvoří je převážně granit pocházející z období jury až křídý. Před Pobřežními horami se táhne oblouk Alexandrova souostroví tvořeného přibližně 1100 ostrovy, oddělenými od pevniny četnými fjordy a hlubokými průlivy, které leží na zlomové linii směřující od jihu k severu a slouží jako důležité vodní cesty pro přibřežní lodní dopravu. Jednotlivé ostrovy vznikly zaplavením pohoří, jehož vrcholy se přikře zvedají do výšky 900 až 1500 m n. m.

Aljašskou zátoku ohraničují **Chugach** (nejvyšší hora Mt. Marcus Baker 4016 m) a **Kenai Mountains**, které jsou pokračováním pobřežního pásma hor táhnoucích se až k poloostrovu Kenai. Posledním výběžkem pobřežního horského pásma je spíše plochý ostrov Kodiak, kterým je zároveň zakončena geologická struktura, charakteristická pro Pobřežní hory.

St. Elias Mountains s nejvyšší horou Mt. Logan (6050 m), která je druhým nejvyšším vrcholem kontinentu a zároveň nejvyšší horou Kanady, neboť se nachází na jejím území, jsou mohutným horským uzlem a křížovatkou aljašských pobřežních hřbetů, které se táhnou v délce kolem 500 km od Cross Sound na jihu až po ústí Copper River na severu, a dosahují maximální šíře 160 km. Jsou nejvíce zaledněným pohořím americké pevniny. Za jednu z nejmalebnějších hor Severní Ameriky je považován jen o málo nižší St. Elias Mt. (5488 m), zvedající se z pobřežního masivu. Prohlubeň kde se nachází největší severoamerický ledovec Malaspina Glacier je ohraničena úzkým nezaledněným pásem hor, které ledovci odřízly cestu k moři. Jediným odtokem v této

oblasti tak zůstal úzký fjord v Ice Bay. Dlouhé mořské zátoky pronikají hluboko do hor a v jejich závěrech trčí bílé ledovce, z jejichž čela se co chvíli odlamují obrovské kry. Největším ze zdejších ledovcových splazů je Brady Glacier, stékající z rozlehlé náhorní plošiny do Taylor Bay. Jeho silně rozbrázděný povrch s otevřenými trhlinami a hlubokými, temnými jeskyněmi v čelní stěně mu dodává až zlověstného výrazu. Tudy si našly cestu k pobřeží řeky, které se propadají z povrchu do jeho trhlin. Mohutná masa ledovce tvoří převis nad mořskou hladinou o šířce čtyř kilometrů. V této oblasti leží významná chráněná oblast Glacier Bay National Park, kterou tvoří pásmo asi 11 000 km² hor, ledovců, mořského pobřeží, fjordů a zálivů. Do 100 km dlouhé Ice Bay, připomínající při pohledu shůry mohutně rozvětvený strom, spadá šestnáct velkých ledovcových splazů, které ji zanášejí obrovskými plovoucími krami.

Wrangell Mountains na pozadí Pobřežních hor jsou vulkanického původu, a to především bazaltovými a andezitovými vyvřelinami, které formovaly tuto část ve třetihorách, i když poslední vulkanická činnost zde byla zaznamenána ještě v minulém století. Nejvyšším zdejším vulkánem je Mt. Blackburn, který má výšku 5036 m.

Alaska Range má spolu s aleutským pásmem odlišnou geologickou stavbu a jeho hřebeny jsou tvořeny převážně žulami, zatímco na úpatí pohoří leží nezvrásněné třetihorní sedimenty. Toto pohoří představuje úzký dlouhý řetěz hřbetů, které jako by vycházely ze sopečného pohoří Wrangell Mountains, táhnoucí se skoro 1000 km až k jezeru Iliamna. Šířka nepřesahuje 50 km a průměrná výška se pohybuje kolem 2500 m. V centrální části se nachází pět sopečných vrcholů třetihorního původu, z nichž Mt. Mac Kinley dosahuje 6193 m a je nejvyšší horou Severní Ameriky. Další významný vrchol Mt. Foraker dosahuje výše 5300 m, další tři vrcholy mají nad 4000 m a dalších patnáct nad 3000 m.

Aleutian Range a Aleutian Islands. Od pevninského Aleutského pohoří vybíhá do moře 2500 km dlouhé souostroví Aleutských ostrovů, které jsou sopečného původu. Je zde asi 80 velkých vulkánů, z nichž 36 je aktivních. Výšky jednotlivých vulkánů se pohybují od 1500 do 3000 m. Na vrcholech starých kuželů někdy vznikly obrovské kaldery o průměru 2,5 až 13 km. Největší z nich a patrně jedna z největších na světě je Buldirská kaldera s vnitřními rozměry 43 x 20 km.

Směrem k západu se ostrovy zmenšují a vzdálenost mezi nimi se naopak zvětšuje, a to z 8 až na 135 km. Nejzápadněji leží větší ostrov Attu.

Arktický sever

Skládá se ze dvou rozlehlých pohoří, Brooks Range a Mackenzie Mountains, která jsou posledními články systému Skalnatých hor.

Brooks Range pocházejí z pleistocénu a jsou velmi rozmanitým soubohem horských hřbetů nesoucích povětšinou místními názvy. Maximální výšky se pohybují jen kolem 2700 m, nejvyšší hora Mt. Michelson má 2816 m. I přesto se jedná o nejvyšší pohoří za polárním kruhem. Severní svahy nejsou pokryty vegetací, a pokud ano, pak ji tvoří jen typická severská tundra. Odkryté skalní výchozy se díky mrazovému tříštění rozpadají do typických tvarů – mrazových srubů, plošin a kamenných moří.

Mackenzie Mountains mají výrazně asymetrický tvar a tvoří je široké otevřené vrásky z doby prvohor až druhohor. Jsou tvořeny převážně sedimenty. Hřbety Great Divide se štítu Kelle Peak (2590 m) a Dome Peak (2743 m) na západě vymezují rozvodí. Východní svahy jsou dlouhé, mírné, členěné paralelně probíhajícími nehlubokými údolími, kterými protékají levobřežní přítoky Mackenzie River. Západní svahy jsou krátké, příkré a spadají až do spleti hřbetů a údolí Yukonské pánve.

Arctic Coastal Plains se sklánějí od úpatí Brooks Range zvolna k severu. Nížiny vznikaly usazením písků, jílu a vápenců z doby třetihor, západně pak mohutnými křídovými vrstvami. Celá tato oblast je kryta souvislým permafrostem.

Vnitrozemská plošina

Leží mezi severním a jižním horským systémem a je tvořena plochými horskými hřbety, náhorními planinami a širokými údolími spadajícími k Beringovu moři. Je pokračováním kordillerského systému Basin and Range. Vysočiny a plošiny mají na západě výšky kolem 600 m, na východě se zvedají až do 1500 m a postupně splývají se sousedními horskými systémy. Při západním pobřeží se tyčí význačné horské celky – poloostrov Seward a hory Kuskokwim – vyzdvížené podél zlomu do výšek kolem 1400 m. Ve východní, vyzdvížené části plošin leží mezi mnoha horskými hřbety úzká, dlouhá a neobyčejně hluboká údolí vyplněná jezerem, jejichž dna v některých případech klesají až k úrovni mořské hladiny. Tato srázná tektonická údolí jsou typická hlavně pro severní svahy Pobřežních hor.

Yukonské nížiny leží v širokých erozních údolích, z nichž mnohá byla založena na zlomových liniích systému Denali. V současné době jsou údolí zanesena vrstvami sedimentů. Největší nížiny centrální Aljašky, které se táhnou v délce asi 300 km a šířce od 50 do 150 km podél řeky Yukon a jejích přítoků, představují plochu přes 2300 km². Yukonské nížiny vznikly v třetihorách a čtvrtorách. Jsou většinou ploché, meandrují zde řeky. Podobné jsou i nížiny podél řeky Kuskokwim, která se jako jedna z mála zdejších toků nevlévá do Yukonu, ale teče s ním paralelně po zlomové linii až k vlastnímu ústí do Kuskokwimské zátoky v Beringově moři.

Klima

Na území Aljašky se rozkládají polární a subpolární oblasti chladného podnebného pásu, vlhká přímořská oblast mírného pásu a oblast vysokohorská.

Polární oblast zahrnuje především polární pustiny, kde je trvale zmrzlá půda. Jde o nejsevernější oblasti Aljašky, nacházející se severně od Brooks Range za severní polárním kruhem. V této oblasti jsou dlouhé zimy a krátká studená léta, devět měsíců v roce zde průměrná teplota nepřesáhne 0 °C. V zimě trvá více než dva měsíce polární noc, v létě je více než tři měsíce polární den. Pro tuto oblast jsou charakteristické nízké srážky kolem 200 mm ročně. Tam, kde jsou srážky hojnější, přicházejí především ve formě sněhu.

Subpolární oblast představují tundry, kde v letních měsících půda rozmrzá do hloubky několika decimetrů. V působení tohoto pásma se nacházejí vnitrozemské oblasti – okolí města Fairbanks, nížiny podél řek Yukon a Kuskokwim. Tady průměrná teplota přes polovinu roku nepřesáhne 0 °C.

Pro tuto část Aljašky je příznačná delší mrazivá zima, kdy sněhová pokrývka leží na zemi několik měsíců. Zima začíná v říjnu a končí začátkem května. Nejchladnější období trvá od poloviny prosince do poloviny března, kdy teploty setrvávají po celou dobu kolem -20 °C. Nejchladnějším místem je Fort Yukon, kde byla naměřena teplota -54 °C. V roce 1947 byl ve Snag u Alaska Highway v jihozápadním Yukonu oficiálně zaznamenán teplotní rekord -63 °C, nejnižší teplota severoamerického kontinentu. V zimě nad Aleuty a Aljašku zasahuje z oblasti východní Sibiře Aleutská tlaková níže, z níž proudí bouřlivé větry východním směrem. V létě se tato níže přesouvá západně, nad asijský kontinent.

Letní teploty jsou vyšší než v jižnějších částech Aljašky a dosahují průměrných hodnot až kolem 17 °C. Přesto však se průměrná teplota pohybuje pod 0 °C. V této vnitrozemské oblasti je o něco více srážek, které dosahují průměrně 300 mm za rok, ale při minimálním výparu a nepropustném zmrzlém podloží je v půdě vláhly dostatek. Směrem k východu množství srážek stoupá až k průměru 500 mm ročně.

Jižní pobřeží Aljašky a Alexandrovo souostroví patří do přímořské oblasti mírného podnebného pásu. Klima je zde ovlivněno teplým Severopacifickým mořským proudem (Kuro-šio), který směřuje od Japonska na Aljašku. Moře zde nezamrzá, průměrná roční teplota jižního pobřeží je 2-3 °C, s výjimkou Alexandrových ostrovů, kde je tepleji. Zimy jsou zde sice mírné, léta naopak chladnější než ve vnitrozemí. V nejchladnějších měsících zde dosahují průměrné teploty -10 °C, v některých místech (např. ostrov Kodiak) na samotném jihu oblasti pak teploty nikdy neklesnou pod

0 °C. V létě jsou však maximální teploty jen kolem 14 °C. Přímořská oblast je územím s největšími srážkami v celé Aljašce – v průměru až 2000 mm srážek, na Alexandrových ostrovech dosahují až 4000 mm.

Flóra a fauna

Na jih od arktických pustin a ledovců, v subarktickém pásu, se táhne široké pásmo tundry. Trvale zmrzlá půda zde během krátkého léta na povrchu taje a dovoluje tak život některým nenáročným rostlinám. Je to první rostlinné a živočišné společenstvo s jasně vymezenými životními podmínkami. Rostlinstvo tundry tvoří výrazné a charakteristické společenství mečů – například ploník, rašeliník dvouhrotec, klamonožka, dále lišejníků, zakrslých dřevin a keřů, k nimž se druzi většinou polštářovité formy bylin. Pro tundru jsou pak typické mechové porosty, mnoho druhů lišejníků – dutohlávka, puklérka, vousec, zábělník, a její porost dotvářejí drobné keřky – vrba polární či bylinná, bříza nízká apod. Pro tundrové rostliny je typická dlouhověkost. Byliny se dožívají až 100 let, keřky 200 i více let.

V jižnějších oblastech, kde vegetační období trvá až tři měsíce, již najdeme travnaté porosty tvořené především metlicemi, psárkou a lipnicí.

Pro pobřežní lokality jsou typické porosty trnitého všehoje. Ve vyšších polohách se vyskytují louky pokryté nenáročnými alpskými společenstvy. Typické jsou během krátkého polárního jara porosty několika druhů prvosenek.

Lesy pokrývají 35 % (cca 600 000 km²) povrchu. Typický je výskyt 33 druhů stromů, z nichž pouze 12 není zakrslých. V nižších pozicích převládají listnaté porosty (jasany, břízy, javory, olše a četné druhy vrb), ve vyšších polohách pak jehličnany (jedle, borovice). Na Aljašce žije, a to vzhledem k drsnému klimatu spíše v nižších polohách, 36 druhů savců a 120 druhů ptáků. Asi nejzajímavější z nich je symbol této země – sněžný kur. Dalšími typickými zástupci jsou říční orli a charakteristické jsou pobřežní kolonie papuchalků. Typickými obyvateli tundry a zároveň základem potravinového řetězce jsou lumíci, kteří tvoří podstatnou část jídelníčku šelem i dravých ptáků. Dalšími důležitými zástupci zdejší fauny jsou hranostaj, liška polární, rosomák, vlk, sob, jelen wapiti, los, tur apod.

Na Aljašce se vyskytují tři druhy medvěda. Na celém území Aljašky je rozšířen medvěd hnědý, jehož největší rasa se vyskytuje převážně na ostrově Kodiak (odtud též název medvěd kodiak), a i když je v podstatě všežravec, základ jeho jídelníčku tvoří lososí maso. Počet medvědů grizzly na Aljašce se odhaduje přes 20 000. Černý medvěd tzv. baribal je jeho menší příbuzný. Je rozšířen všude kromě severního okraje Aljašky a jeho jídelníček je spíše vegetariánský. Bílý medvěd lední se objevuje na



Aljašce pouze v zimních měsících, kdy samice přichází porodit do teplé nory jedno až dvě mláďata. Zbytek roku tráví na ledových krách a jeho základní potravou jsou tuleni.

Pobřeží obývají tuleni (odhadováno je asi 300 000 kusů), lvoun a vydra mořská, dále mrož pacifický, a to jak na březích Aljašky, tak i Aleutských ostrovů.

Typické jsou jarní a podzimní tahy karibů za potravou, což je pro život tundry velkou a nezbytnou událostí. Sobi denně urazí stovky kilometrů a na této cestě je zpovzdálí doprovázejí lišky, vlci a rosomáci, čekající na slabé a nemocné kusy.

Na pobřeží hnízdí velké kolonie racků.

Ochrana přírody

Na aljašském území se nachází 9 národních parků, 2 národní památky, 10 národních chráněných oblastí, 2 národní historické parky a 2 národní lesy. Celkem je chráněno 13 % území státu. Celková rozloha národních parků je 84 375 čtverečních mil (135 788 km²). Aby se uchovaly přírodní vztahy a vazby ekosystému severského lesa a tajgy, musejí být chráněné oblasti rozsáhlejší než v mírném pásmu.

Vody na Aljašce jsou sice velmi čisté, nicméně mnoho zdrojů pitné vody nesplňuje poměrně přísné federální standardy pro pitnou vodu. Většina problémů s pitnou vodou pochází z nedostatečné či chybějící kanalizace, zejména ve venkovských oblastech. Na špatné kvalitě vody se podílejí i četné ropné skvrny a jejich nedostatečná likvidace. Asi největší dosavadní katastrofu zaznamenali 24. března 1989, kdy došlo k havárii obřího tankeru Exxon Valdes v zálivu Prince William, kdy z poškozené lodi vyteklo kolem 40 milionů litrů ropy. Touto největší ropnou skvrnou v historii Spojených států bylo znečištěno přes 1100 km pobřeží (včetně např. Kenai fjordu a Národního parku Katmai a Alasky Maritime National Wildlife Refuge). To znamenalo smrt pro desetitisíce ptáků a nepřeberné množství dalších živočichů a zničilo ekologický systém oblasti na dlouhá léta.

Rada problémů je se znečištěním ovzduší, kde je hlavním problémem vysoký obsah oxidu uhelnatého v zastavěných oblastech, a to především v zimním období. Díky teplotnímu inverzím se pak tvoří smogové vrstvy a znečištění vzduchu v oblasti Anchorage a Fairbanks překračuje povolené státní limity. Obzvláště dobře je to vidět v oblasti Fairbanks, kde se negativní vliv emisí tepelných elektráren spalujících uhlí kombinuje s emisemi z domácího vytápění a s výfukovými plyny. Nelze pominout ani toxické emise, zejména amoniak a benzen, které jsou vázány na oblasti v sousedství ropných rafinerií.

Odpadové hospodářství je na dobré úrovni. Zdejší úložiště odpadu odpovídají všem moderním ekologickým normám. I přesto je mnoho odpadů

likvidováno postaru a například otevřené skládky jsou stále primárními zařízeními na likvidaci odpadů na aljašském venkově.

V roce 2001 měl stát Aljaška na svém území 7 míst pro likvidaci odpadu, která se ocitla díky závažnému překročení povolených norem, vážný stav nebo již i bezprostřední ohrožení osídlených oblastí na federálním seznamu pro území s nutností přednostního vyčištění. V redukci znečištění je patrný značný pokrok, neboť například v letech 1995–1998 bylo množství vypouštěných toxických látek do prostředí sníženo o rekordních 72 %.

Obyvatelstvo

Počtem obyvatel se Aljaška řadí až na 48. místo mezi státy unie (před Vermont a Wyoming). V roce 2000 měla Aljaška 626 932 obyvatel, což je o 14 % více oproti roku 1990, kdy na Aljašce žilo 550 043 obyvatel. Zdejší hustota osídlení 0,4 obyvatele na kilometr čtvereční (údaj z roku 2000) je nejnižší v USA. Převážná většina obyvatelstva žije při pobřeží a v údolí řek, naopak valná část centrální a severní Aljašky je neobydlena. Je pochopitelné, že převážná většina obyvatel (68 %) žije v městských aglomeracích, kde zároveň vykazuje populace výrazně vyšší přírůstek než na venkově.

Běloši tvoří 69,3 % populace. Největší menšinou jsou potomci původních obyvatel Aljašky – Eskymáci, dále Aleuťané a místní populace Indiánů, kteří tvoří asi 15,6 % všech obyvatel.

Eskymáci obývají především severní arktickou část, ale žijí i v pacifické oblasti – tzv. tichomořští Eskymáci.

Výrazně méně je Aleuťanů, obyvatel západní části Aljašky – Aleutských ostrovů.

Na jihu Aljašky žijí skupiny lesních Indiánů, z nichž nejpočetnější je kmen Tlingitů, obývající jihovýchod území. Ve vnitrozemí žije další velký indiánský kmen – Athabaskové. Početně slabší jsou dva další indiánské kmeny, které na Aljašku pronikly až na přelomu 17. a 18. století z Kanady – Haidové a Tsimshianové, obývající jihovýchod Aljašky. Další menšiny tvoří asiáté 4 %, černoši 3,5 %, domorodí Havajci a jiné tichomořské národy 0,5 %. 7 % obyvatel jsou míšenci. V roce 2000 bylo 30 % obyvatelstva mladších 18 let.

Prvními evropskými osadníky Aljašky byli ruští obchodníci s kožšinami na ostrově Kodiak. Stejně jako v jiných částech světa vedl i zde příchod bělochů k vymírání populace původních obyvatel díky zavlečení infekčních nemocí, alkoholu a vzájemným konfliktům mezi domorodci a přistěhovalci. S příchodem ruských lovců kožešin se snížil počet domorodých Aleuťanů, obývajících Aleutské souostroví, z původních 20 000 na pouhé 2000. V polovině 19. století se populace původních obyvatel nebezpečně snížila během epidemií tyfu a spalniček. V roce

1867, kdy proběhlo na Aljašce první sčítání lidu, tu žilo 32 000 obyvatel, z toho bylo pouze 430 přistěhovalců z Evropy.

S objemem zlata na Aljašce sem přicházely, především z Ameriky, tisíce lidí za bohatstvím. Mnozí z nich zde založili osady a již odtud neodešli. Tím prudce vzrostl počet obyvatel Aljašky. Ovšem zároveň také stoupal i počet původních obyvatel, kteří v roce 1906 tvořili již téměř polovinu z celkového počtu 63 000 obyvatel.

V roce 1968 byla na Aljašce objevena ložiska ropy a se stavbou transaljašského ropovodu přibývalo i pracovních příležitostí. Během období 1940–1980 vzrostl počet obyvatel Aljašky o 555 % (ze 72 500 na 402 000). V roce 2000 žilo na Aljašce 322 000 ekonomicky aktivních obyvatel. Z nich je naprostá většina zaměstnána v terciálním sektoru hospodářství – ve službách. 35 % je zaměstnáno provozem restaurací a hotelů, federální, státní či místní správa spolu s armádou zaměstnávají dalších 13 %. 22 % pracuje v obchodu, 11 % v dopravě, 4 % v bankovníctví. Stavebnictví stejně jako průmysl zaměstnává 5 % obyvatel, těžba 3 % (dohromady tvoří sekundární sektor hospodářství). 4 % obyvatel pracují v primárním sektoru – zemědělství, lesnictví, rybolov.

Zajímavostí ve vzdělávání je existence tzv. Centralised Correspondence School, která úspěšně působí od roku 1939 a nyní její program využívá 3000 osob. Jinak je na Aljašce 5000 škol, počínaje školkami a konče univerzitními zařízeními. V odlehlých oblastech jsou typické jednotřídky a učitelé zde působící mají nejvyšší platy v celých USA.

Hospodářství

Zemědělství: Podle údajů z roku 2000 bylo na Aljašce 580 zemědělských farem, hospodařících na ploše 372 311 hektarů, kde 10 % představuje orná půda, nacházející se převážně ve vnitrozemí a podél říčních údolí, kde jsou nízké srážky a dlouhé studené zimy.

Období vhodné pro pastvu dobytka je pouhých 100 dní v roce a ustájení je tedy nutné na osm nebo devět měsíců.

Pěstitelská sezóna trvá asi 90–100 dnů, ale je nutno vzít v potaz významně větší délku dne v období polárního léta. Během této doby dorůstají kapusta, květák a mnohá kořenová zelenina do obrovských rozměrů. Komerční zemědělství hraje podstatnou roli v údolí řeky Matanuska, která je vedoucí zemědělskou oblastí celé Aljašky, a dále v regionu Delta, který je významným producentem mléka a mléčných výrobků stejně jako brambor, travního osiva, živočišného krmiva a ječmene. Dobytek je chován zejména na ostrově Kodiak.

Rybolov: Aljaška je v rámci unie na prvním místě co do množství i hodnoty ulovených ryb. Většina lososů, sledů a platýsů je lovena na jihu

Aljašky. Aljaška je zároveň významným producentem korýšů (zejména garnátů a krabů).

Lesnictví: Ačkoli lesy tvoří 35 % povrchu Aljašky, jedná se většinou o rozptýlené a řídké lesní porosty kombinované s křovisky. Navíc se většina potenciálně produktivního lesa nachází v nedostupných oblastech. Přesto okolo 1,6 milionů ha lesa podél pobřeží a další podobně velká plocha lesa ve vnitrozemí jsou využívány ke komerčním účelům. Nejhodnotnější dřevo, především jedlové, je v Tongass National Forest a v Chugach National Forest podél pobřeží. Stromy se tu nacházejí jen několik kilometrů od dostupné vodní (námořní) dopravy. Většina aljašského řeziva se vyváží do Japonska.

Průmysl: **Těžební** – Aljaška produkuje jednu čtvrtinu z celkové produkce ropy v USA a řadí se tak v objemu těžby na druhé místo za Texas. Hlavní střediska těžby (stejně jako zemního plynu) jsou soustředěna na severu Aljašky v oblastech okolo Prudhoe Bay, menší výskyt je na poloostrově Kenai a v Cookově zálivu. Aljaška produkuje také ještě významné množství zlata, zinku, stříbra a olova. Těžba zlata je lokalizována hlavně v oblasti blízko Fairbanks, kde byly v průběhu 80. a 90. let otevřeny nové doly, a v údolí řek Yukon a Kuskokwim. Těžba zinku byla zahájena severně od Kotzebue. Uhlí se nachází v mnoha oblastech. V polovině devadesátých let bylo nejvýznamnější ložisko v údolí Healy River, asi 230 km jižně od Fairbanks, uhlí se těží také na poloostrově Kenai a v údolí řeky Matanuska. Většina uhlí je vyvážena do Jižní Korey přes přístav Seward, ačkoli podstatná část tepelných elektráren spaluje právě uhlí.

Aljašský ropovod – V roce 1968 byla na severu Aljašky objevena bohatá ložiska ropy. O pouhých devět let později už Američané uvedli do provozu 1270 km dlouhý ropovod, protínající Aljašku od Severního ledového oceánu (oblast Prudhoe Bay) až k nezamrzajícímu přístavu Valdez na jižním pobřeží Aljašky. Zde se ropa přečerpává do obrovských tankerů a odváží se do rafinerií v USA. Stavba tohoto zajímavého díla dala práci 30 000 dělníkům. Ropovod překonává celkem tři pohoří. Nejvyšším bodem, který musí překonat, je Atigun Pass v Brook Range ve výši 1444 m, dále Alaska Range překonává Isabel Pass (1042 m), spadá do údolí Copper River, Chugach Mountain překonává Thompson Passem a klesá Keystone Canyonem k Valdezu. Ropovodem se přepravuje asi 20 % celkové spotřeby v USA. Vybudování této mohutné stavby stálo 8 miliard dolarů. Po celé délce se vlivem teplot roztahuje a smršťuje, a to až o 240 metrů. Ropa se těží z hloubky 2700 metrů pod povrchem a její teplota dosahuje přes 60 °C. Tato teplota se však nesmí přenášet do podpor potrubí, neboť ty by dále způsobily roztávání permafrostu a celá stavba by se zhroutila. Proto je celé potrubí izolováno a na podpory se instalují topelní radiátory,

kteřé teplotu vyzařují do prostoru. Potrubí je uloženo na válečcích, a tak se může po délce libovolně rozpínat. Délková rozpínavost se kompenzuje bočním klikatěním potrubí. Náklady na stavbu ropovodu se olejařským firmám vrátily během dvou let.

Zpracovatelský průmysl je na Aljašce obecně ovlivněn přírodními zdroji a možnostmi jejich zpracování. Vedoucími odvětvími jsou průmysl zpracovatelský, potravinářský, petrochemický a průmysl spotřebního zboží. Zvláště důležité je zpracování ryb, které je soustředěno do řady středisek, například jde o města Ketchikan, Petersburg, Sitka, Cordova, Unalaska, Dillingham a mnoho dalších míst na Aljašském poloostrově, dále zejména Kodiak a oblast Bristol Bay.

Energetika – Na jihovýchodě a v jižní části centrální Aljašky je řada menších hydroelektráren, zejména poblíž měst Juneau, Sitka, Kodiak, Valdez a Homer. Anchorage zasobuje elektrárna na přehradě Eklutna, ale většina elektřiny i tepla pochází ze spalování zemního plynu. Ve vnitrozemí je elektřina produkována hlavně spalováním fosilních paliv. Zbytek Aljašky vyrábí elektřinu spalováním ropy. Tepelné elektrárny spalující fosilní paliva produkují 86 % elektřiny celé Aljašky, zbytek pochází z vodních elektráren.

Cestovní ruch – Od padesátých let minulého století představují příjmy z cestovního ruchu hlavní zdroj příjmů pro státní pokladnu Aljašky. Od devadesátých let prodělal cestovní ruch na Aljašce několikanásobný nárůst.

Doprava

Tradičními historickými dopravními prostředky byly jen loď a psi spřežení. Jediným poměrně rychlým spojením se světem pak v letních měsících plavba po moři.

Zatím jediné pozemní spojení Aljašky s ostatním světem představuje Alaska Highway. Byla postavena během 34 týdnů za druhé světové války poté, co byla Amerika napadena Japonskem. Začíná v kanadském Dawson Creek (British Columbia), kde je „nultá“ míle, a končí v Delta Junction, jižně od Fairbanks. Je dlouhá 2228 km. Další důležitou komunikací je Richardson Highway, spojující Valdez s Fairbanks o celkové délce 590 km. V roce 1999 měla Aljaška 20 406 km kvalitních silnic (označovaných nadneseně dálnice).

Výstavba železnic na Aljašce byla většinou motivována lepší dostupností těžebních oblastí – například trať ze Skagway do kanadského Yukonu k tamním zlatonosným dolům, z měděných dolů do města Cordova apod. Stavba Aljašské železnice, jediné hlavní trati ve státě, byla započata v roce 1914 a dokončena v roce 1923. Vede ze Sewardu přes Anchorage do

Fairbanks a je dlouhá 776 km. 49 % dopravovaného objemu tvoří nekovové rudy, ropné produkty představují 12 % a uhlí 18 %, na této železnici je dále v podstatě jen turistická osobní doprava luxusními soupravami jezdícími v době turistické sezony 1x až 2x denně. Stát Aljaška koupil Aljašskou železnici od federální vlády a nyní je provozována jako státní společnost. Yukonská železnice a White Pass Railway ze Skagway do Whitehorse nyní slouží již jen jako letní turistická atrakce.

Letadlo je nejlevnější dopravní prostředek pro cestování na delší vzdálenost, navíc má nezastupitelnou roli pro spojení odlehlých malých sídel rozptýlených v rozloze země. V roce 1997 se na území Aljašky nacházelo 425 letišť. Nejvyužívanějším letištěm ve státě je letiště v Anchorage. Aljaška má v počtu letadel na osobu podstatně vyšší hodnoty než jiné státy USA.

Loďní doprava stále zajišťuje, i když jen v omezeném objemu, přepravu nákladů a mnohdy i cestujících mezi vnitrozemím a pobřežím. Nezastupitelnou úlohu má pro spojení Aljašky se světem, neboť tudy prochází většina vývozu a dovozu. Hlavními námořními přístavy na tichomořském pobřeží Aljašky jsou Anchorage, Ketchikan, Skagway, Wrangell, Sitka, Whittier, Valdez, Kodiak a Unalaska, které po celý rok nezamrzají. Nome je hlavním přístavem v Beringově moři, je však přístupný pouze během krátkého období během léta, jinak zamrzá.

Historie

Název Aljaška byl převzat z aleutského slova „Alyeska“, znamenajícího „Velká země“. Prvními obyvateli Aljašky byli zřejmě lidé z doby ledové. Ti se stěhovali ze Sibíře směrem na východ a na Aljašku vstoupili přes pevninský most, který v prehistorických dobách spojoval Asii a Severní Ameriku (zhruba před 30 000–40 000 lety). Poté byl v době meziledové zalit mořem a oba kontinenty byly odděleny dnešním Beringovým průlivem.

Počátek novodobých dějin Aljašky je možno zaznamenat v 17. století, tehdy byli prvními zájemci o tato území sibiřští kozáci, lovci a obchodníci, kteří přišli na Aljašku právě přes Beringův průliv.

1728

Dánský kapitán Bering, působící v ruských službách, poprvé proplul průlivem, který dnes nese jeho jméno

1741

Bering dosáhl jižního pobřeží Aljašky dosud osídleného Aleuty, Eskymáky a Indiány

Rusové postupně obsadili Aleutské ostrovy a území Aljašky a rozvinul se zde obchod

s kožešinami, kde působili též Španělé, Britové, Francouzi a Američané

1799

Praktický americko-ruský monopol na obchod s kůžemi, který vytlačil ostatní 1867 – Spojené státy koupily od Ruska Aljašku za 7,2 milionu dolarů; říká se, že toto byl v historii nejlepší obchod „stryčka Sama“, neboť se otevírá přístup k obrovskému přírodnímu bohatství – nerostné bohatství, možnosti rybolovu, rozsáhlé lesy, kožešiny

1884

Aljaška získává první civilní vládu a ústavu podle státu Oregon

1897

Po objevení velkých nálezů zlata nastává zlatá horečka a převážně okolo řek Yukon a Klondike vznikají první hustě osídlené oblasti; populace na Aljašce se za 10 let téměř zdvojnásobila

1912

Do tohoto roku měla Aljaška samostatné postavení v rámci Unie

1923

Dokončena transaljašská železnice

1942

Dokončena Aljašská dálnice

3. ledna 1959

Aljaška se stává 49. státem USA

Dalším významným mezníkem byl až rok 1968, kdy byla objevena velká ložiska dalších nerostných surovin. Významným pro obchod se stal lov lososů a velryb. S objevy nálezů ropy se rozvíjel průmysl.

1977

Dokončen Aljašský ropovod z Prudhoe Bay do Valdez

ALJAŠKA – PRAKTICKÉ RADY

Cestovní doklady

Platný cestovní pas s platným vízem. Vízum se zpravidla vydává na vícenásobný vstup po dobu 5 nebo 10 let, záleží však na místě, které je vydává, jak posoudí vaši žádost. Pro imigrační orgány USA je důležitá platnost víza, nikoliv pasu, to jen naše orgány vás kategoricky nutí po ukončení platnosti pasu, kde vám s ním propadá ještě platné a drahé vízum, opakovat proceduru s jeho vystavením včetně všech poplatků apod. Je dobré mít s sebou fotokopii identifikační stránky pasu pro případ krádeže a fotografii pasového formátu.

Vízum do USA

Na internetu postačí zadat <www.viza-usa.cz> a stáhnout ze stránky formulář DS 156 (pokud jste muž ve věku 16–45 let, i DS 157). Po jeho správném vyplnění odfaxovat na telefonní číslo 900389062 (pozor, placená linka – 38 Kč za minutu) přední stránku formuláře. Následující pracovní den zavoláte na linku 900389042 (opět placená služba – 38 Kč za minutu) a domluvíte si termín pohovoru.

K pohovoru se dostavíte na velvyslanectví USA do Prahy, Tržiště 15 (pro mimopražské – dojet metrem na stanici Malostranská, odtud tramvají 12, 22 nebo 23 na stanici Malostranské náměstí, pěšky pokračovat ve směru jízdy, Tržiště je druhá ulice od zastávky odbočující vpravo).

Potřebujete s sebou – cestovní pas platný ještě 6 měsíců po uvažovaném návratu, muži ve věku 16–45 let navíc vyplněný formulář DS 157, itinerář cesty s adresami hotelů, popřípadě doložit pozvání. Při služební cestě potvrzení vysílající organizace, při cestě organizované cestovní kanceláří potvrzení cestovní kanceláře, potvrzení o rezervaci zpáteční letenky. Dále doklad o finančním krytí cesty – u podnikatelů například tři poslední výpisy z konta a kopie daňového přiznání, jinak potvrzení zaměstnavatele o výši vašeho příjmu a skutečnosti, že máte v daném termínu dovolenou. Vhodný je též doklad o zdravotním pojištění pro cestu. Potvrzení o úhradě správního poplatku 2400 Kč poukázaného na adresu Velvyslanectví USA, Tržiště 15, 118 01 Praha 1, číslo účtu 8010-0900852073/0300, variabilní symbol je číslo vašeho pasu. Doklad o úhradě částky 185 Kč kurýrní službě All Ride, s. r. o., Vinohradská 28, 120 00 Praha 2, číslo účtu 576634233/0300, variabilní symbol je opět číslo vašeho pasu. Nadepsanou obálku s vaší adresou pro kurýrní službu, formulář žádosti s fotografií 5 x 5 cm na bílém pozadí. Pokud máte platné vízum v končícím či neplatném pase, pak i tento pas – vízum musí být zneplatněno. Pokud pas

odevzdáváte při vystavení nového, mohou vám na vaši žádost ponechat vnitřek pasu s vízem.

Veškeré administrativní kroky spojené s touto žádostí za vás může vyřídít jakákoliv cestovní agentura či cestovní kancelář. K pohovoru musí každý. V případě zamítnutí udělení víza propadá poplatek 2400 Kč.

Čas pohovoru dodržte, na konzulátu jsou v tomto směru dosti striktní. Samotný pohovor je otázkou asi jedné hodiny od vstupu do budovy (včetně čekání apod.). Úředníci hovoří česky. V rámci pohovoru budete muset zodpovědět konzulárnímu úředníkovi jeho otázky, pokud vám budou položeny, které ať se vám zdají jakkoliv nesmyslné či třeba hluboce zasahující do vašeho soukromí, prostě zodpovědět musíte. Není to žádná buzerace, i když je pro násince tento postup možná nepochopitelný, ale konzulární úředník chrání zájmy svojí země, a navíc si za toto díky častému zneužívání turistických viz k pobytu a práci na černo v USA můžeme do značné míry sami.

Vstup do USA

Je zcela jedno, je-li USA vaše cílová země, nebo nikoliv. Pokud máte v této zemi i pouhé mezipřistání, musíte mít vízum a podstoupit všechny formality jako při vstupu, včetně vyvednutí a celního i bezpečnostního odbavení zavazadla. Dbejte proto, aby váš návazný let měl alespoň dvouhodinový odstup, jinak riskujete, že jej nestihnete. Při vstupu do země se vyplňuje imigrační formulář. O definitivním schválení vstupu do země rozhoduje imigrační úředník, který je oprávněn provést výslech včetně zjištění materiálního zabezpečení cesty. Pro toto jednání je nutno se vybavit značnou dávkou trpělivosti. Jakékoliv emoce jsou na škodu věci. Imigrační úředník dělá jen svou práci, za kterou je placen, a jeho vystupování je zcela profesionální, jakkoliv by bylo nepříjemně vnímáno; není možno brát je osobně. Součástí vstupní procedury je odebrání otisků prstů a vaše vyfotografování. Vyhnut se této proceduře nelze.

Celní podmínky

Platí striktní zákaz dovozu potravin a ovoce. Od cla jsou osvobozeny cigarety – 300ks, doutníky 50ks, 1 litr alkoholu. Celní orgány jsou nesmlouvavé. Již nepravdivá odpověď na dotaz, zda nevezete právě potraviny, může být citelně trestána. Pokud užíváte léky, bylo by vhodné alespoň vědět, na co který lék je. Chcete-li se vyhnout nedorozumění při celní kontrole, pokud užíváte léky aplikované injekční cestou (inzulín), doporučuji mít s sebou potvrzení lékaře v anglickém jazyce, že jste léčeni např. inzulinem; vysvětlíte tak dovoz injekčního materiálu a vyhnete se podezření ze závislosti na drogách. Toto potvrzení není konečně od věci ani při užívání léků ve formě spreje.

Velvyslanectví České republiky v USA

Adresa: 3900 Spring of Freedom St., N.W., Washington, D.C. 20008,

Webové stránky: <www.mzv.cz/washington>

Telefon: 001202/2749100

Fax: 001202/9668540

Informace o zemi

Naprostu nedostižná a podle mého názoru pro individuálního turistu nezbytná je publikace The Milepost, která je každoročně inovována, je k dostání v každé informační kanceláři, na čerpacích stanicích i dalších místech a její cena je cca 25 USD. Obsahuje nejen velmi podrobný popis tras, ale i cenné rady stran ubytování, stravování, zajímavostí i dalších služeb. Blíže na internetové adrese <www.milepost.com>. Každé větší sídlo má informační kancelář, kde jsou velmi kvalitní prospekty, mapky, upozornění na místní pozoruhodnosti, nabídky cestovních atrakcí apod. Z průvodců je u nás občas k dostání Lonely Planet.

Kdy nejlépe tuto zemi navštívit

V úvahu přichází období krátkého severského léta, kdy je klasická turistická sezona. Autor těchto řádek však dává přednost období posledního týdne v srpnu až půlky září, kdy jsou díky nádherným barvám indiánského léta dojmy z přírody maximálně umocněny. Jedná se již o období končící sezony a je již chladněji. Neříkám, že tomu odpovídají ceny, ale i obchodníci a ubytovací zařízení si v této době uvědomují, že si ještě něco málo mohou vydělat a že v zimním období budou potřebovat každý dolar.

Elektrické napětí

110 V, potřebujete redukční zástrčku.

Pošta a spoje

Ze všech telefonních automatů lze volat i mezistátní hovory – běžně jsou k dostání předplacené telefonní karty, kde na výzvu automatu uvedete číslo karty při každém volání a kredit se odečítá. Pro násince je nepříliš příjemným překvapením skutečnost, že v případě nejasnosti může i do takového hovoru vstoupit spojovatel/ka. Zajímavým dobrodružstvím může být volání z mincovního automatu. V některých lokalitách je toto spojení možné jen přes spojovatele a záleží pak na aktuální znalosti angličtiny a schopnosti se domluvit. Běžným jevem je, že do hovoru vstoupí automat či spojovatel a po vytočení volaného čísla vám sdělí, jaký obnos musíte vhodit, aby se spojení uskutečnilo. Stejně tak vám během hovoru připomene, že je nutno vhodit další mince – pro volání z telefonního automatu

je dobré mít připraven dostatek „čtvrťáků“. Voláte-li do nějakého úřadu či podniku, může vás nemile překvapit i u nás již začínající móda automatické navigace telefonního spojení, jejíž povely je nutno sledovat a která samozřejmě předpokládá, že ovládáte angličtinu. Důležitá je síť tzv. „toll free number“, bezplatné volání většinou do cestovních a dopravních kanceláří, některých úřadů a služeb obecně. Začíná předčíslem 1-800.

Univerzální telefonní tísňová linka je 911. Předvolba pro telefonát do ČR 011420 a dále číslo volaného účastníka. Volání z hotelového pokoje je citelně dražší. Pokud však máte předplacenou X kartu, pak je od- tud nejlepší, neboť některé telefonní automaty vyžadují vhození mince, která se vám po rozhovoru většinou vrátí. Ušetříte si takto rozhovor se spojovatelem/kou nebo poslech pokynů automatu. I za tento předplacený hovor si některé hotely účtují manipulační poplatky, zpravidla nepřevyšující 1 USD.

Volání z mobilu vyžaduje aparát, který je schopen komunikovat s místními sítěmi, starší modely to nedokáže. Navíc nelze věřit údajům našich mobilních operátorů, že na Aljašce vám bude fungovat spojení. Tam se prostě z mobilu, ať již máte jakýkoliv, z převážné většiny území nedovoláte.

Síť poštovních úřadů je velmi řídká, poštovní ceniny lze koupit v automatech nebo v některých prodejnách pohlednic a suvenýrů, kde je však nemusíte dostat za nominální cenu. Jelikož tady pojem Česká republika většinou nikdo nezná, doporučuji při nákupu jako destinaci uvést Evropu.

Oblečení

V USA je sice obecně tepleji než v Evropě, neplatí to však pro Aljašku. Zde se doporučuje spíše sportovně laděné teplé oblečení, obdobné jako pro severní Evropu, nedílnou součástí výbavy by měl být plášť do deště. Je nutno počítat s tím, že téměř každá budova má klimatizaci, a je zde tedy značné riziko nachlazení při opakovaném náhlém přechodu z venkovních prostor do budovy či naopak.

Zdravotnická péče

Je obecně velmi drahá, komerční pojištění nemusí být uznávána a většina soukromých zařízení vyžaduje zpravidla platbu v hotovosti. Doporučuji vzít si s sebou dostatečnou zásobu chronicky užívaných léků. Většina běžných léků je k dostání v obchodní síti, nemusíte hledat lékárnu. Žádné očkování není pro tuto zemi povinné. Pokud máte předepsaný recept, je vyžadován v lékárně doklad totožnosti, tzv. ID (čti aidý). Místní si vystačí s řidičským průkazem, což je v celých USA obecně uznávaný doklad totožnosti, od našinců je zpravidla striktně vyžadován pas. Pokud jste nuceni vyhledat nemocniční ošetření, je nutno počítat s tím, že zde je

úvodní diagnóza stanovena pomocí kompletního vyšetření na příjmové ambulanci nemocnice, kde se jako součást ošetření dělá kompletní biochemický panel a veškerá pomocná přístrojová vyšetření, takže to není levná věc. Spojte se proto co nejdříve, jak jen to půjde, s asistenční službou vašeho pojišťovacího ústavu a nechte je jednat za vás. Když už nic jiného, na cenu to má blahodárný vliv.

Fotografování a filmování

Je bez omezení, pokud toto neupravuje nějaký lokální zákaz – pak je nutno jej striktně a ihned uposlechnout – na otázky, proč tomu tak je, je dost času později.

Silniční doprava

Permanentní dopravní kolaps amerických velkých měst Aljaška nezná. Taxislužba je i zde relativně drahá, řidiči očekává spropitné ve výši cca 15 %. Základním dopravním prostředkem je zde samozřejmě automobil.

Silniční spojení se světem je po pověstné Alaska Highway, 1390 mil (2237 km) dlouhé, vedoucí z kanadského Dawson Creek na Delta Junction. Do Dawson Creek vede West Acces Route ze 763 mil (1228 km) vzdáleného Seatlu přes Bellingham, Hope, Cache Creek, Prince George a Chetwynd. Druhou možností je po 866 mil (1394 km) dlouhé East Acces Route z Great Falls přes Calgary a Edmonton. Jedná se ovšem o časově natolik náročnou trasu, že si dovoluji odhadnout v takovém případě pobyt minimálně na dobu jednoho měsíce. Dále uvedená Trasa 1 se dá pohodlně absolvovat za 10 dnů.

Budete-li řídit automobil, musíte mít mezinárodní řidičský průkaz platný v USA, který vám u nás vystaví na místě, kde vedou agendu řidičských průkazů. Budete potřebovat jednu fotografii pasového formátu. Tento řidičský průkaz má dobu platnosti omezenou na jeden rok.

Pokud si budete půjčovat auto, pak se celá trasa dá projet sice běžným osobním vozem, ale přesto je pohodlnější, díky tomu, že část hlavní trasy vede po prашných silnicích, spíše volit vůz tomu odpovídající. Máte-li problémy s angličtinou, pak je nepochybně nejlépe nechat si vystavit u nás nějakou renomovanou půjčovnou voucher (poukaz na předplacené služby), ale nechte se velmi podrobně informovat, zda jsou v něm zahrnuty všechny platby včetně tax, a pokud ano, pak trvejte na výslovném uvedení této skutečnosti na voucheru. Kopii voucheru si nechte potvrdit místem, kde si vůz půjčujete. Ušetříte si tak nepříjemné překvapení při odevzdávání vozu, kdy je běžným trikem některých společností, jak z vás dostat ještě několik dalších dolarů, právě tvrzení, že to či ono není v ceně voucheru, a zde především operují s nejrůznějšími taxami. Než podepíšete smlouvu o zapůjčení, dobře si ji přečtěte, včetně petitu. Důležité je znát tzv. výluky

z pojištění a zda toto skutečně kryje vše. Dalším známým chytákem je, že si připlatíte údajně velmi výhodnou podmínku, že nemusíte vracet vůz s plnou nádrží – jen málokdo z nás dokáže spočítat spotřebu tak dokonale, že na tom neprodělá.

Při jízdě dodržujte otrocky rychlostní omezení, jinak riskujete i předvedení před soudce. Jak vzdálenosti, tak i rychlostní omezení jsou udávány v milích. Projíždíte-li uzavřenou obcí, pak zde bývá rychlost omezena na 15 mph (24 km/h) poblíž škol, nemocnic až 35 mph (56 km/h) na běžné komunikaci v obci. Na obousměrných silnicích mimo obec je zpravidla omezení na 45 mph (72 km/h), na tzv. highway 55 mph (88 km/h) až 65 mph (104 km/h). Dopravní signalizace je umístěna za křižovatkou. Na silnici s obousměrným provozem musíte zastavit, pokud před vámi (proti vám) zastaví typický žlutý školní autobus. Při parkování odstavte vozidlo nejméně 4 m od požárního hydrantu. Pozor v dopravních špičkách na označení HOV-2 (HOV-3), které znamená, že se jedná o pruh vyhrazený pro vůz obsazený minimálně 2 (3) osobami. Respektujte zákaz otáčení na komunikacích. Jste-li zastaveni policií, bezvýhradně plňte pokyny – viz Bezpečnostní situace. S policisty nemá smysl se přít, je to pak vždy horší.

Nezapomeňte si s sebou vzít rezervní kanystr. Síť čerpacích stanic směrem k severu řídne. Je dobré volit itinerář uvážlivě i vzhledem k této skutečnosti. Benzin Regular = Normal, Premium = Super. Na některých pumpách, obzvláště ve večerních hodinách, vyžadují platbu předem.

Máte-li nehodu, každopádně je lépe volat policii, a pokud nerozumíte dobře anglicky, pak do protokolu uvést vaši verzi česky s podotknutím, že neovládáte dostatečně angličtinu a dobře nerozumíte, co je výše psáno. Pro případ poruchy je dobré mít přehled o v dané lokalitě působící technické pomoci. Spoléhat na některé centrální organizace – např. American Automobile Association, tel. 1-800-AAA-HELP – může být vzhledem ke specifice této země závod na dlouhou trať. Pomoc vám může zprostředkovat i policie na lince 911.

Stopování je sice povoleno, nelze však stopovat na dálnici!

Zdejší síť autobusové dopravy je řidší a spoje méně četnější než jinde v USA, jinak však jsou služby na velmi vysoké úrovni. Blíže viz <www.graylineofalaska.com>.

Vlaková doprava

Funguje pouze v turistické sezoně a jedná se spíše o turistickou atrakci, kdy jsou po aljašské železnici vypravovány dvě luxusní soupravy denně, z nichž máte krásné výhledy, platíte za to však pořádné jízdné. Vlakové spojení Aljašky s ostatními železničními trasami Kanady a USA neexistuje. Blíže viz <www.AlaskaRailroad.com>.

Lodní doprava

Důležitá je trajektová doprava z Bellinghamu podél pobřeží na jihu, kde je mnohdy kromě letecké jediným dalším spojením se světem a návštěvu některých míst si bez ní těžko můžete představit. Blíže viz <www.feryalaska.com>, <www.AlaskaFerry.com>. Pokud máte více času, je tato cesta velmi zajímavým zážitkem. Na Nenaně a Yukonu sice tu a tam funguje, ale spíše jen jako turistická atrakce.

Letecká doprava

V některých odlehlejších místech Aljašky se bez ní prostě neobejdete. Každopádně doporučuji při dobrém počasí absolvovat vyhlídkový let v oblasti Mt. Mac Kinley.

Pro přilet a odlet na Aljašku jste nejčastěji hříčkou v rukou některé z úspěšnějších krachujících amerických leteckých společností, jiné sem skoro nelétají, a autor těchto stránek varuje výslovně před společností Delta Airlines, která jej nedávno při návazném letu nechala stát se skupinou 21 osob dvě hodiny u východu k stále více se opožďujícímu letadlu, aby je pak odeslala údajně k jinému letadlu, kde však byli stroze informováni, že letí až druhý den, a když se autor dožadoval nápravy, zavolali na něj policii. Při řešení stížnosti mu v rozporu se skutečností tvrdili, že zmeškal odlet. Při zpoždění nad 2 hodiny máte nárok na občerstvení v ceně 7 USD (údaj z roku 2006), při odložení či neuskutečnění letu máte dostat hotelové ubytování a poukaz na jídlo – ne všude se vám podaří toto skutečně dostat, a pokud se o to nepřihlásíte, nikdo vám to nenabídne. Mnohdy s odkazem na počasí společnost nehradí ani hotel, nebo jen částečně. Ve většině spojů provozovaných americkými leteckými společnostmi dostanete na vnitrozemských linkách jen nealkoholický nápoj (a to jen asi polovinu obsahu běžné plechovky, a pokud si neřeknete o celou, máte smůlu). Jídlo se na vnitrozemských linkách až na vzácné výjimky v turistické třídě nepodává a tam, kde je v materiálech společnosti uváděno, což právě u delších letů na Aljašku a z Aljašky bývá, se vám může přihodit, že vám je rovněž nedají (opět zkušenost s Delta Airlines). Na zaoceánských destinacích si platíte alkoholické nápoje včetně piva, u některých společností i jídlo. Pro cestu do a z USA doporučuji zásadně evropské společnosti, na vnitrozemských je to jedno, horší to zpravidla už nebude. Z výše uvedeného vyplývá, že zdánlivě levná letenka se může pěkně prodražit.

Letíte-li z Evropy s přestupem v USA v uzlovém bodě na další linku, potřebujete rezervu minimálně 2 hodiny mezi oběma lety. Nenechte si nikde namluvit, že vaše odbavení proběhne rychle, postačí, když se u imigračních úředníků zasekne několik cizinců před vámi, a i tato rezerva se může ukázat jako velmi malá. Pokud nastupujete k letecké dopravě

v USA, ponechte si na letišti rezervu 3 hodiny. Vzhledem k bezpečnostním opatřením ji budete potřebovat. Dále důležité upozornění – zavazadla se nezamkají – mohou projít ještě další kontrolou a ta je zpravidla uzavírá. Pokud podáte k letecké přepravě uzamčený kufr, můžete jej dostat s vylomenými zámky, kde sice bude vloženo potvrzení o kontrole, ale v tomto konkrétním případě bez nároku na náhradu škody. Do palubního zavazadla nesmíte vedle předmětů, jež mohou být považovány za zbraň, dát ani zápalky či zapalovač.

Běžná poškození kufru, jako jsou například uražená kolečka, zde neuznávají, a pokud dojde k většímu poškození, vyplatí vám náhradu za zavazadlo podle kategorie, kam váš kufr patří, tj. Samsonite nebo Ostatní. Přit se nemá smysl.

Před cestou zpět přes Atlantik je nutno v souladu s podmínkami konkrétního dopravce 72–24 hodin před odletem provést rekonfirmaci letenek. Postačí telefonicky, většina leteckých společností má „toll free number“. I zde se můžete setkat s automatickým průvodcem spojení či automatickým rekonfirmačním systémem požadujícím konkrétní údaje z letenky. Nejste-li si jisti, je lépe požádat o pomoc váš hotel či cestovní kancelář v místě.

Výměna peněz

Na všech letištích a v hotelích nepřetržitá, jinak mají banky otevřeno od 9 do 15 hodin.

Obchody

Velké obchody jsou zpravidla otevřeny celý den zhruba od 9 do 18 hodin, potraviny a občerstvení mnohdy 24 hodin denně. Nejlépe je nakupovat ve velkých supermarketech za městem. I tak je na Aljašce drahé než v jiných státech USA. Určitým překvapením pro neznalého je skutečnost, že většina cen je na cenovkách uváděna netto a teprve u pokladny přičtou taxy (státní – nikoliv na Aljašce – a místní). Z Aljašky se vozí nejčastěji zlaté nuggety, zlatinky, indiánské (např. Dream Catcher – filtr snů) a eskymácké relikty (jsou jen velmi zřídka k dostání), rukodělné výrobky, řezby do paroží či dřeva, ozdoby ze zkamenělé slonoviny (kly mamutů nalezených ve vrstvách permafrostu). Neskutečná se zdá být nabídka triček a typických hrdinů typu Mickey Mouse. Převážná většina levných suvenýrů je však „made in východní Asie“.

Jídlo a pití

Pokud pomineme krocana s nádivkou, hamburger, kečup a žvýkačku, pak o žádném jiném pokrmu nelze tvrdit, že je vysloveně americký, neboť

u jakožto typicky přistěhovalecké země je zde silný vliv národnostních kuchyní. Snídaně se dá v restauraci pořídit kolem 5 USD, steak v levnější restauraci kolem 15 USD. Respektujte všeobecně platný zákaz konzumace alkoholických nápojů (včetně piva!) na veřejnosti. To je také důvod, proč vám každou plechovku s pivem nebo láhev dávají v prodejně do sáčku, neboť takto nepijete alkohol veřejně. Snídaně v rámci bed a breakfast je většinou svou skromností šok – pečivo, máslo, džem, džus, teplý nápoj. Klasická snídaně se podává jen v málo hotelích – vajíčka, opékaná uzenina, fazole v tomatě, džus, teplý nápoj, pečivo. Alkoholické nápoje s výjimkou piva můžete zakoupit jen v prodejnách, které mají příslušnou licenci.

Kouření

Obecný trend je zaměřen proti kuřákům. Absolutní zákaz platí ve veřejných budovách a místnostech, dopravních prostředcích. V některých městech je zákaz kouření na veřejnosti. Zákaz kouření ve vlastním zájmu dodržujte, jeho porušení je citelně postihováno.

Toalety

Nutno konstatovat, že tady mají co dohánět. Většina veřejných toalet je v žalostném stavu. Nutno tedy vyhledat nějaký restaurant nebo supermarket. Varuji před rizikem „ulehčit“ si někde v parku – viz další odstavec, a to jen v tom lepším případě.

Sexuální harrasment

Každá země má svoje specifika. V USA je kladen velmi silný důraz na občanské svobody, které jsou zde velmi široce pojaty, takže pro nás tak trochu nepochopitelný jev je nutno bezpodmínečně respektovat. Nedoporučuji jakékoliv poznámky nebo mimiku, které by mohly být v tomto směru vykládány, a je mnohdy s podivem, co vše může být chápáno jako sexuální obtěžování. I třeba to, pokud dáte ženě přednost ve dveřích, nebo jí dveře podržíte otevřené, či se jí pokusíte pomoci se zavazadlem. Pro obě strany platí striktní nutnost zdržen se jakéhokoliv zpochybnitelného fyzického kontaktu. Nechci se dotknout citů amerických žen, ale jejich zaujatost pro řádra a snaha se takto nosit by mohla v neznalém vzbudit dojem, že pokud by přestaly nosit podprsenky, zhroutila by se přes noc tamní ekonomika. Pozor však na jakékoliv naznačení, že jste si těch řader všimli. Smutnou zkušeností je fakt, že nejalergičtější na jakýkoliv projev jsou právě osoby, o něž by si normální muž neopřel ani kolo. To vše platí i opačně, nutno však dodat, že muži jsou v této otázce přeci jen poněkud zdrženlivější. Změnit se to nedá – berte, nebo raději jeďte jinam. Nutno však konstatovat, že na Aljašce to přeci jen vnímají poněkud normálněji.

Spropitné

„Tuzérismus“ je tak široce pojat, že jste-li v USA zaměstnání, pak je součástí vaší daně, pokud vykonáváte nějaké povolání, kde se spropitné dává, i částka odhadující podíl na tomto spropitném. Za odnos zavazadla je minimum 1 USD, pokojské se doporučuje ponechat obnos 2 USD na den, v restauraci se nechává 10–15 % s tím, že někde vám je rovnou připočítají k ceně. Šofér turistického autobusu očekává minimálně 1,5 USD na osobu a den. Platíte-li kartou, pak jediné vy máte právo k ceně připočítat tips a uznat výslednou sumu.

Bezpečnostní situace

Země má velmi vysokou, a to i násilnou kriminalitu. Proto se nedoporučuje navštěvovat ve městech oblasti slumů nebo méně bezpečné čtvrti, které jsou na některých městských mapách vyznačené. Ve večerních a nočních hodinách jsou některé tyto oblasti pro bělocha vysloveně nebezpečné. Obecně se dále nedoporučuje ukazovat na veřejnosti peníze a cennosti nebo nosit viditelné šperky apod. Nenápadné střídme oblečení je jedním ze zásadních preventivních kroků. Pokud vás kontroluje policista, dalším základním pravidlem je podřídit se bezpodmínečně jeho pokynům, nedělat rychlé pohyby a jakékoliv pohyby, které by bylo možno vykládat jako ohrožení policisty, i rychlý pohyb rukou k náprsní kapse s doklady může mít nebezpečné následky. Aljaška je z hlediska bezpečnostní situace na velmi slušné úrovni.

Ubytování

Ve větších střediscích je řada dobrých hotelů či motelů, většinou nabízejí služby bed and breakfast (ubytování se snídaní). Vzhledem k poněkud omezené kapacitě doporučuji si při individuální cestě ubytování již předem zajistit a nespolehat na náhodu. Drahé seženete vždy, ale to za rozumnou cenu je nutno skutečně objednat. V žádném případě nedoporučuji kempovat „na divoko“. Jednak se dotýkáte vlastnických práv majitele pozemku, a navíc návštěva medvěda sice nepostrádá nádechu dobrodružství, kdo však o ni stojí?

Setkání s divokými zvířaty

Obzvláště nebezpečná mohou být, chrání-li mláďata. Nedoporučuji tedy vášnivým fotografům příliš dráždit Fortunu. Setkání s medvědem je dost nebezpečná záležitost. Vysloveně nebezpečné je setkání s polárním medvědem, ti ostatní vás většinou nenapadnou, pokud se chováte rozumně. Každopádně nemá smysl utíkat, je stejně rychlejší než vy a na stromy šplhá také lépe. Pokud projevuje zájem o vaše zavazadla, nechte

ho na pokoji, pořád je lépe přijít o nějakou věc než o život. Nemá smysl se ho snažit zaplašit povykem, může to brát jako napadení a podle toho se chovat. V rámci turistických center je distribuován návod na to, jak se v takové situaci chovat. Nedívat se do očí – je to chápáno jako agresivita, nedělat žádné prudké pohyby, aby se necítil ohrožen, nejlépe je lehnout si tvář k zemi, což sice, pokud se vůbec rozhodne vás zkoumat, můžete odnést i nějakým tím škrábancem, ale přežijete bez vážnější újmy. Text materiálu je zakončen chmurným – toto poučení neplatí, pokud vás bude brát jako potravu.

KANADA – ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

Kanada je druhým největším státem světa po Rusku o rozloze 9 997 000 km². Rozkládá se mezi 83. stupněm 7. minutou severní šířky a 41. stupněm 41. minutou severní šířky severoamerického subkontinentu. Největší vzdálenost mezi Pacifikem a Atlantikem je 5500 km a největší vzdálenost sever-jih od Ellesmerského ostrova po Niagarský vodopád měří 4600 km. Tento stát patří mezi vedoucí státy světové ekonomiky.

Přírodní bohatství

Především nikl, draselné soli, zinek, měď, zlato a ruda. Dále ropa, zemní plyn. Díky bohatství vodních toků je Kanada významným světovým producentem elektrické energie.

Přírodní poměry

Geologicky nejstarší částí je Kanadský štít, což představuje v podstatě oblast Hudsonova zálivu. S ním souvisí utváření hraničního území. Z této poměrně nížinaté oblasti vystávají Apalačské hory na východě, na západě Skalnaté hory a na severu pak typická arktidská krajina. Klima je rozmanité díky mnohotvárnosti povrchu a kolísá od přímořského přes typické kontinentální až k vysokohorskému a arktickému. Flóra a fauna ve středním pásu je podobná středoevropské a severoevropské, typickými obyvateli jsou medvědi, bobři, na severu tuleni. Typickým zástupcem flóry je cukrový javor. Charakteristický je výskyt préríí, které na severu přecházejí v tundru. Kanada přísně chrání svou přírodu, je zde řada přírodních parků.

Obyvatelstvo

Asi 26 milionů obyvatel představuje pestrou mozaiku, počínající původními obyvateli – Indiány (méně než 0,5 milionu), Eskymáky a konče nejrozmanitějšími přistěhovalci. Zdejší společnost je výrazně otevřená. Žije zde celkem 82 etnických skupin hovořících 72 jazyky a dialekty. Charakteristická je vysoká náboženská tolerance, je zde řada religii a konfesi.

Státní zřízení

Hlavou státu je oficiálně britská královna, která na návrh kanadského kabinetu jmenuje generálního guvernéra, který má vedle čestné funkce ještě právo jmenovat ministry a vládu na základě voleb a rozpouštět parlament. Moc je soustředěna v rukou vlády a premiéra. Kanada má dvoukomorový parlament – horní komora má 104 poslanců, dolní

282 poslanců. Kanada se dělí na deset provincií a dvě teritoriální území, v čele provincie je guvernéř, kterého jmenuje premiér. Kanada má právo odvozené od Common Law / Code Civil. Vrcholem soudní moci je Nejvyšší soud a Federální soud. Kanada nemá brannou povinnost, dobrovolná služba je ve výši 5 let. Celkem má ve službě 90 000 vojáků. V roce 1867 byla zřízena Policejní služba, ale nejtípichtější je Kanadská jízdní policie, která má 20 000 členů a zajišťuje službu v odlehlých a málo obydlených oblastech. Finančně lépe situované provincie mají ještě místní policii.

Historie

	Osídlení je doloženo archeologickými nálezy již před 15 000 lety.
10 000 př. n. l.	Počátky osidlování jižního Ontaria
4000 př. n. l.	Rozvinuté kultury západokanadských Indiánů
3000 př. n. l.	Osídlení severní Kanady Eskymáky
875	Irští mniši dosáhli zátoky sv. Vavřince
1000	Vikingové dosáhli pobřeží amerického kontinentu
1497	John Cabot dosáhl východního pobřeží
1523	Objevení Nového Skotska Verrazanem
1534	Bretonec Jacques Cartier se vydal proti proudu řeky sv. Vavřince a objevil dnešní místo Montrealu
1604	Příchod prvních hugenotů
1608	Založení Quebecu
1609–1610	Plavby Hudsona
1625	Počátek misijní práce jezuitů
1642	Založení Montrealu
1663	Prohlášení Nové Francie francouzskou kolonií
1670	Počátek moci Hudsonovy společnosti
1690–1713, 1745–48, 1755–1763	Četné anglo-francouzské války Britská kolonie po pařížském míru

1774	Toleranční patent pro frankofonní obyvatelstvo
1775–1783	Kanadské provincie za osvobozenécké války Američanů proklamují věrnost koruně
1778	James Cook se jako první Evropan dostává na pobřeží britské Kolumbie
1792	George Vancouver následoval trasu Cooka a dostal se na pacifické pobřeží
1823	Plánovitá kampaň Velké Británie za dosídlení osadníků z Irska a Skotska
1846	Hranice mezi USA a britskými provinciemi stanovena na 49. rovnoběžce
1867	Provincie Ontario, Quebec, New Brunswick a Scotia utvářejí autonomní dominium Canada
1885	Dostavěna Pacifická železnice
1896	Zlatá horečka na Yukonu
1914–1918	Kanadští vojáci bojují v 1. světové válce na straně Británie
1. polovina 20. století	Mohutné osídlovací vlny z Evropy
1931	Kanadě přiznána plná autonomie
1945	Kanada součástí OSN
1949	Vstup do NATO
1960	První listina práv
1965	Současná vlajka
1969	Zrovnoprávnění francouzštiny a angličtiny
1982	Nová ústava zahrnující Listinu práv
1994	Člen NAFTA

KANADA – PRAKTICKÉ RADY

Vzhledem ke značné podobnosti podmínek s USA jen zcela krátce:

Cestovní doklady, víza, vstup do země

Ke vstupu do země je potřebný platný cestovní pas, jehož doba platnosti musí být ještě minimálně měsíc po plánovaném návratu do ČR. Pas nesmí mít porušenou fólii na poslední straně.

Vízum do země je nutno vyřadit na Kanadském velvyslanectví v Praze 6, Muchova 240/6, tel. 272 101 800 nebo 811. Veškeré potřebné informace, včetně telefonního kontaktu pro případ změny, jsou na internetové adrese <www.canada.cz>, kde lze také stáhnout potřebný formulář.

Pro potřeby zvážení, zda vám bude vízum uděleno, musíte dodat řadu zdánlivě zbytečných dokladů, ale bohužel za toto si můžeme sami, a i když se nám to nemusí líbit, hostitelský stát tak chrání především zájmy své a svých občanů, kterými my nejsme:

- pas s platností alespoň ještě měsíc po ukončení plánovaného pobytu
- vyplněný formulář, viz výše
- plán cesty včetně předpokládaného časového harmonogramu u cesty soukromé, u cesty organizované cestovní kanceláří pak její potvrzení, že jste účastníkem a jaké máte hrazené služby – postačí potvrzený program zájezdu, u cesty služební potvrzení zaměstnavatele včetně specifikace účelu cesty, jejího itineráře a způsobu úhrady
- doklad o dostatečném finančním krytí, buď potvrzení o výši výdělku od zaměstnavatele, u podnikatelů či rentiérů apod. tří posledních výpisů z konta, kde by dlouhodobě neměl být zůstatek nižší než 40 000 Kč; je možno použít i jiný oficiální doklad o majetku v ČR – např. vlastnictví nemovitostí atd.
- jste-li zváni na návštěvu, pak zvací dopis s uvedením, co konkrétně v rámci pozvání vám zvoucí osoba bude hradit, dále doložit fotokopii dokladu o jejím legálním pobytu v Kanadě – pracovní vízum, kanadský pas atd.
- potvrzení o zaměstnání včetně prohlášení zaměstnavatele, že vám dává dovolenou, u podnikatelů kopii o registraci, u důchodců doklad o penzi
- nezletilé děti musejí mít notářsky ověřený souhlas obou rodičů
- originál dokladu o úhradě vízového poplatku buď 75 CAD za jednorázový nebo 150 CAD za vícenásobný vstup složený na konto 479695093/0300 u ČSOB

- pokud začínáte cestu v USA, nemá smysl žádat o kanadské vízum předtím, než je vám uděleno vízum USA
- není to sice striktně požadováno, ale není na škodu mít i doklad o zdravotním pojištění na cesty
- pasovou fotografii z poslední doby

V rámci řízení o udělení víza můžete být pozváni k pohovoru. Zde je nutno zachovat především klid, ať se vám otázky zdají jakkoliv nepříjemné. Úředník, který s vámi hovoří, je nemyslí nikterak osobně a je jen placen za svou práci, kterou v tomto konkrétním případě je ochrana zájmů své země. Vízum je zpravidla vyřízeno do dvou pracovních dnů.

Po příletu do Kanady se vás může na leccos přeptat imigrační úředník. Opět se jedná výhradně o osobu hájící zájmy své země, i když způsob realizace nám nemusí být příjemný.

Celní předpisy

Mezi předpisy Kanady a USA není zásadní rozdíl.

Nákupy a suvenýry

Většina obchodů má otevřeno od 9 do 17,30 hodin. Kromě, toho, co již bylo řečeno o USA, je zdejší typickým suvenýrem javorový sirup či výrobky z něho.

Jídlo a pití

Kanadská kuchyně je nápaditější a pro Evropana i chutnější než tradiční kuchyně USA. Upozorňuji, že alkoholické nápoje můžete dostat jen v prodejnách s licencí tzv. bottle nebo beer shop. V některých restauracích vám nenabídnou alkohol, ale vámi přinesený vám rozliji dle vašeho přání. Za toto se občas účtuje tzv. korkovné – 2-3 CAD.

Bezpečnostní situace

Je daleko lepší než v USA. Tísňové volání na policii, zdravotní pomoc, hasiče je na linku 0.

Kouření

Nejsou zde již tak militantní, ale ve většině státních budov platí zákaz, v restauracích jsou místa vyhrazená kuřákům.

Řízení motorového vozidla

Potřebujete mezinárodní řidičský průkaz. Většinou jsou vzdálenosti uváděny v kilometrech. Zvláštností je, že na křižovatkách můžete i na

červenou odbočit vpravo za předpokladu, že nikoho neomezíte. Do 15 m před a za železničním přejezdem nesmíte stát. Rovněž tak nesmíte blokovat požární hydranty. Na dálnici je nejvyšší povolená rychlost 100 km/hod, na silnicích 80 km/hod, v obci 50 km/hod. O školních autobusech platí to též co pro USA. Zákaz alkoholu, povinnost použití bezpečnostních pásů. Pokud za vámi jedoucí policejní vůz zapne maják a sirénu, je to pokyn k neprodlenému zastavení na okraji vozovky.

Časová pásma

Kanadou prochází šest časových pásem. V úvahu pro navštívené destinace přichází Pacific Time -9 hod nebo Mountain Time -8 hod.

TRASA 1

Velký okruh přes Klondike: Anchorage, Denali, Fairbanks, Delte Junction, Dawson City, Whitehorse, Skagway, Haines Junction, Tok, Glenallen, Palmer, Anchorage

Veškeré údaje v mílech byly přepočteny na kilometry (1 míle = 1,61 km) a zaokrouhleny.

Anchorage

Anchorage je největším městem ve státě, důležitým obchodním, hospodářským, dopravním, ekonomickým a rybářským centrem, které má zásadní význam pro většinu střední a západní Aljašky. Město a námořní přístav se rozkládají na jihu Aljašky mezi rameny Cookova zálivu, nazvanými Knik a Turnagain, při úpatí Chugach Mountains. Město zabírá plochu 4396 km².

Díky dálnici Glenn Highway je napojeno na Alaska Highway, spojující Aljašku s Britskou Kolumbií a zbytkem USA. Je zde hlavní mezinárodní letiště a největší základna hydroplánů na světě.

Zdejší ekonomika je závislá na přírodním bohatství – zejména ropa, zemní plyn a rybolov. Poblíž jsou dvě vojenské základny armády Spojených států, vybudované během 2. světové války, Fort Richardson a Elmendorf Air Force Base, které jsou významnými místními zaměstnavateli.

Ze 648 818 obyvatel Aljašky zde žije 274 003 obyvatel (údaj z roku 2005). Podle údajů z roku 2000 tvoří 72,2 % běloši, 7,3 % původní obyvatelé, 5,8 % černoši a 5,5 % asiáté.

Město bylo založeno v roce 1915 jako ústředí, odkud byla řízena stavba železnice do Fairbanks. Následně se severně od města rozvíjí farmářská oblast. K prosperitě města přispělo i založení vojenských základen v roce 1935. Po nález ropy v letech 1957 a 1961 následuje koncem 60. let velký hospodářský rozmach. Zemětřesení o síle 9,2 stupňů Richterovy stupnice zde dne 27. března 1964 způsobilo značné materiální škody a během něho zahynulo několik obyvatel. Tuto událost připomíná



Pohled od Cookova pomníku v Anchorage

muzeum Earthquake Park Anchorage. Dalším muzeem je Anchorage Museum of Art and History. Po odstranění škod nastává další rozmach po dostavbě transaljašského ropovodu z oblasti Prudhoe Bar v roce 1968. Prosperita založená na ropě trvala až do poklesu jejich cen v 80. a 90. letech.

Anchorage je typické americké město s ulicemi nesoucími ve směru sever–jih označení písmeny abecedy, ve směru východ–západ číslicemi. Centrum je sevřeno mezi 6.–3. ulicí na straně jedné a ulicemi K–C na straně druhé. Nejzajímavější památkou je budova staré radnice, v části budovy funguje informační středisko. Jinak město tvoří jen moderní výškové budovy. Krásné vyhlídky na zátoku nabízí Resolution Park na úrovni ulic L a 3., kde je Cookova socha. Za návštěvu stojí Anchorage Museum of Art and History. Pro našince nepostrádá přitažlivosti ani minimuzeum na 5. ulici, které je spojením expozice a prodejny státní mincovny a je pravým rájem pro numismatiky. Hlavní třída (5.) je v podstatě lemována nejrůznějšími obchody převážně se sortimentem aljašských suvenýrů. Severně od centra v údolí je stanice Alaska Railroad a v její těsné blízkosti výroba a obchod s typickými aljašskými noží ulu.

11,5 mil Eagle River – rázovité středisko při stejnojmenné řece poblíž místa se zajímavými přejemi.

18,5 km

42 km

26 mil Eklutna – 350 let staré sídliště západně od stejnojmenného jezera, ve zdejším rázovitém skanzenu jsou expozice vázící se k athabaské a ortodoxní kultuře. Kostel sv. Mikuláše se zajímavým ikonostasem, venkovní oltáře jsou zasvěceny sv. Hermanovi, patronu Aljašky. Zajímavý hřbitov.

56 km

35 mil – Zde se rozchází Glenn a George Parks Highway, pokračujeme vlevo směr Wasilla po **George Park Highway** údolím Mat-Su.

69 km

43 mil Wasilla – do roku 1970 bezvýznamné ospalé servisní středisko, v letech 1980–1983 mohutný rozvoj. Tehdy se stává sídlištěm těch, kdož chtěli pracovat v Anchorage. Zajímavostmi jsou Dorothy Page Museum and Historical Townsite v prostorách staré pošty a knihovny, které se ovšem dá i pominout, za pozornost však stojí Alaska Railroad Depot.

Odbočka vlevo za železniční stanicí směr Knik. Necelou míli (1,6 km) jízdy odtud je **Veterans Monument**, který tvoří dyacetitunový žulový obelisk s bronzovou pamětní deskou. Na Čestné stěně jsou jména vyznamenaných. Pouze dva z nich mají označení MIA (ztracen při akci), oba zahynuli ve Vietnamu. Asi 2 míle (3 km) je k **Iditaroad Trail Headquarters**. Tradiční místo startu nejpůvodnějšího závodu psích spřežení, který měří 1100 mil (1770 km). Zdejší muzeum se věnuje historii tohoto závodu, jsou zde vystaveny všechny historické putovní trofeje. Součástí je chovná stanice musherů. Po dalších 8 mílech (13 km) v **Knik** je muzeum a Síň slávy musherů poblíž místa, kde byla čtvrtá zastávka populárního závodu psích spřežení. K monumentu se dá odbočit již dříve těsně před vjezdem do centra, ale tato varianta cesty je lepší.

U zrodu pověstného závodu psích spřežení stál zdejší nejpůvodnější musher **Joe Redington**, který se narodil v roce 1917 v Oklahomě. Na Aljašku se přistěhoval po propuštění z armády v roce 1948, kdy jeho jmění obnášelo pouhých 18 dolarů, a za 13 dolarů tehdy zakoupil 101 akrový pozemek v katastru Knik. Začal se zabývat chovem husky a jeho smečka tažných psů čítala v dobách největší slávy až 500 kusů. Byl velkým vyznavačem tradice musherů, fascinovala jen slavná „serum run“, která v roce 1925 zachránila město Nome včasným dovozem séra proti záškrtu, a jelikož se obával o osud tradice musherů, na jejichž spřeženích v zimě stávala veškerá doprava na severu a které pozvolna nahrazovala technika, a hrozil zánik

této slavné tradice, proto v roce 1973 soustředil prostředky a zorganizoval první závod psích spřežení po historické trase Anchorage–Nome. Sám se tohoto závodu zúčastnil celkem devatenáctkrát, ale nikdy se mu nepodařilo zvítězit. Ještě jako osmdesátiletý se v roce 1997 účastnil jízdy kolem Aljašky. Zemřel v roce 1999 ve věku 82 let.

Odbočka vpravo na Wasilla Fishhook Road, která vede ke 31 mil (50 km) vzdálenému **Hatscher Passu (184 m)**. Asi 2 míle (3 km) před průsmykem je **Independence Mine State Historical Park**, bývalý zlatý důl uzavřený v nádherném horském údolí. Byl založen roku 1930 a dalších deset let se jednalo o druhý nejvýnosnější důl na Aljašce. V době své největší slávy v roce 1941 zaměstnával 200 dělníků, měl celkem 19 km chodeb. Po dobu provozu vydal zlato v hodnotě 18 milionů dolarů. Od průsmyku se lze vrátit po stejné cestě, z níž se dá odbočit vlevo směrem na 11 mil (18 km) vzdálený **Palmera**, nebo dále pokračovat divokou přírodou po nezepevněné **Fishhook Willow Road** sledující Willow Creek zpět po 35 mílech (56 km) na **Park Highway** za městečkem Willow.

47 mil – odbočka k necelou míli (1,6 km) vzdálenému **Museum of Alaska Transportation and Industry** s výstavou historických letadel, železničních vozidel, těžké techniky a starých strojů.

76 km

58 mil Houston – východisko k rybolovu v oblasti Sutschi-na River, jinak v podstatě jedno z mnoha malých „servisních“ sídel po trase se zásobováním a službami.

93 km

68 mil – odbočka na prašnou silnici k **Nancy Lake State Recreation Area**.

109 km

70 mil Willow – založeno někdy kolem roku 1897, kdy bylo v okolí nalezeno zlato. Po ukončení těžby téměř opuštěno a ještě v roce 1970 neznámá vesnice, která za svoje znovuzrození vděčí vybudování George Parks Highway v roce 1972. Proslulost získala v roce 1976 díky kontroverznímu rozhodnutí přesunout sem z Juneau sídlo nového hlavního města Aljašky. Na základě voleb bylo však v roce 1982 přesunuto toto sídlo do Juneau.

113 km

71,5 mil – odbočka vpravo na Fishhook – Willow Road – viz Wasilla.

115 km

83 mil – zajímavý most přes **Kashwina River**, krásná přírodní zátiší.

137 km

148 km

92 mil Susitna Dog Tours – nerad dělám někomu reklamu, ale tento podnik založili veteráni pověstné Iditaroad a v zimě se jedná o místo, odkud lze zorganizovat zajímavé výlety na psích spřeženích.

158 km

98 mil – odbočka k **Talkeetna** (900 obyvatel) – kdysi jedno ze zlatokopeckých center 20. století, na místě, kde bylo zlato objeveno v letech 1896 a 1901 na řece Susitna. Od roku 1896 zde byl významný obchodní post. Bylo zde zlatokopecké sídliště, od roku 1910 též přístaviště lodí a v roce 1915 se stává sídlem Alaska Engineering Commision, která odpovídala za výstavbu železniční trati do Nenany. Tato trať byla ukončena roku 1923. Nyní je Talkeetna významné turistické centrum a východisko do oblastí Denali a Mount Mac Kinley. Zdejší hotel Fairview Inn sloužil jako přestupní stanice cestou do Nenany a traduje se, že zde nocoval a v baru popil prezident Warren G. Harding. V centru města se nacházejí typická stavební připomínající staré dobré časy zlatokopeckých dob, pocho-pitelně zde mají naprostou převahu obchody s upomínkovými předměty, restaurace, bary apod. V centru je v prostorách staré školy z roku 1936 malé muzeum. Zajímavostí je, že vlaky mezi Talkeetna a Hurricane zastavují na tzv. flag stop, což hojně využívají lovci, rybáři, turisté. Talkeetna je zároveň základnou pro většinu expedic na Mount Mac Kinley. Většina takových



Pohled od Talkeetny k Mt. Mc. Kinley



Pohled od Talkeetny k Mt. Mc. Kinley

expedic však využívá vrtulníků, které je dopraví až na ledovec, a odtud teprve zahajují výstup. Při dobrém počasí lze z Talkeetny podniknout vyhlídkový let k Mount Mac Kinley. Je zde několik společností, osobně mám dobré zkušenosti s K2. Cena letu závisí na jeho délce a kolísá mezi 150 USD (asi 45 minut) a 400 USD, kde je v ceně přistání na ledovci. V době turistické sezony je dobré mít rezervaci, o tuto atrakci je velký zájem.

Talkeetna Aero Services 1-800-660-2688, K2 1-800-764-2291, Hudson Air Services 1-800-478-2321

Dále ve směru na Denali začínají nádherné pohledy na Mount Mac Kinley, který máte většinu cesty před sebou. Na 107. míli (172. km) je vlevo ve směru jízdy malé parkoviště s nádherným výhledem. V této oblasti už lze spatřit losy. Mohou vás nepřijemně překvapit při přecházení silnice.

114 mil – od této vzdálenosti platí na dálnici omezení rychlosti na 55 mil/hod (88,5 km/hod) a dost se to kontroluje.

115 mil – odbočka na historickou romantickou silničku Peter-sville Road, cca 12 mil (19 km), s mnoha zajímavými zátišími.

Silnice dále projíždí okrajem národního parku Denali a nabízí nádherné přírodní scenerie. Jedná se o oblast, kde lze již uvidět i medvědy, byť ti se spíše drží v dostatečné vzdálenosti.

183 km

185 km



Na vrcholku Broad Passu

Jen na odpočívadlech je nutno dávat pozor a pečlivě po sobě uklízet, aby si nezvykli chodit na zbytky po návštěvnicích.

237 km

147 mil Památník aljašských veteránů – až ke Broad Pass je oblast, kde lze spatřit medvědy i přecházet silnici.

314 km

195 mil – zde silnice vjíždí do **Broad Pass**, kde probíhá rozvodí mezi vodami Cook Inlet a Yukon River.

324 km

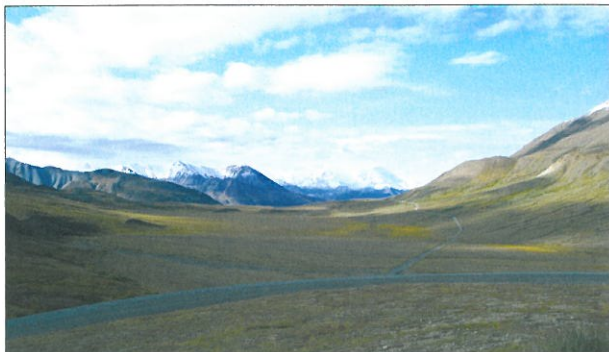
201 mil vrchol Broad Pass (732 m).

338 km

210 mil Cantwell – toto místo začínalo jako flag stop na Alaska Railroad. Pojmenováno je podle Cantwell River, přítoku řeky Nenana, na němž leží.

Odbočuje zde převážně prашná, **134 míle (216 km) dlouhá**, v zimě nepříjezdná **Denali Highway** do města Paxton na Richardson Highway. Je otázkou, zda je tato cesta vhodná pro běžný automobil, neboť vyžaduje od řidiče značný stupeň pozornosti, jistě zkušenosti a hlavně je časově náročnější. Nabízí však nepříliš navštěvovanou a poměrně zajímavou krajinu s dalekými rozhledy. **16 mil (26 km)** – tady je místo, které využívají milovníci divokých vod. Řeka Nenana však na relativně krátkém úseku rychle mění spád a z relativně poklidné počáteční části klasifikované stupněm I se nepozorností

můžete dostat do „bílých vod“ klasifikovaných stupněm IV. Bez zkušeného průvodce je proto zdejší rafting přinejmenším na pováženou. Na **27. míli (43. km)** překračuje silnice po úzkém jednoproudovém mostě **Seattle Creek**, místo, které naopak vyhledávají ke spouštění člunů rybáři. **34 mil (55 km)** – poměrně jednoduše vybavený kemp u mostu přes **Brushkana River**. Silnice v další trase poskytuje zajímavé scenerie na **Alaska Range**. **42 mil (68 km)** – dalším vyhledávaným rybářským revírem je **Butte Lake**, vzdálené od hlavní silnice asi 3 míle (5 km). **56 mil (90 km)** **Gracious House** – asi jedinou významnou výspou civilizace je zdejší hotelová základna nabízející zázemí pro veškeré druhy povyražení, lovem a rybolovem počínaje, přes trekking, jízdu na horských kolech i vyhlídkové lety. **58 mil (93 km)** – most přes **Sutsina River**. Nedaleko odsud je **Valdez Creek**, bývalý tábor, asi 6 mil (10 km) od hlavní silnice. **Valdez Creek Mine** zde působil v letech 1990–1995 a vyprodukoval 495 000 uncí zlata. Pozor, v okolí jsou soukromé claimy, kde se dosud rýžuje, vstup cizinců není vítán. Asi po další míli (1,6 km) jízdy, **59 mil (95 km)** – otevírají se nádherné pohledy po toku **Susitna River**. **78 mil (126 km)** – odpočívadlo a malý kemp u mostu přes **Clearwater Creek**, jsou vyhledávány především rybáři. **83 mil (134 km)** – silnice vede krajinou, již formoval ledovec, dokladem čehož jsou nespočetná malá jezírka na trase projíždějící přes ledovcovou planinu. **91 mil (147 km)** – most přes **Maclaren River**, zde odbočuje k severu velmi špatně sjízdná silnička k asi 15 mil (24 km) vzdálenému **Maclaren Glacier**. Po cestě se jí asi po 5 milích (8 km) staví do cesty řeka a je otázkou, zda zkoušet štěstí a riskovat utopení vozu. Většina doporučení radí ukončit zde jízdu. **97 mil (156 km)** **Maclaren Summit** – druhý nejvyšší průjezdný průsmyk na Aljašce (1245 m), který nabízí nádherná panoramata. **109 mil (175 km)** – most přes **Rock Creek**, poblíž odbočuje cesta směrem na 4 míle (6,5 km) vzdálené **Landmark Gap Lake**. Silnice mají několik turistických základů určených pro milovníky rybolovu, kanoistiky i jiných horských radováněk. **114 mil (183 km)** **Round Tangle Lake** – jedno z řady mělkých jezer na **Tangle River**. **118 mil (190 km)** **Tangle Lakes Archeological District** – oblast o rozloze 226 000 akrů je nalezištěm sídliště pravěkých lovců, starým kolem 10 000 let. **121 mil (195 km)** – nádherná vyhlídka na oblast **Wrangell Mountains**. **131 mil (211 km)** – zdejší odpočívadla nabízejí nádherné výhledy na oblast



Národní park Denali

Alaska Range, Gulkana a Gakona Glacier, Summit Lake i Mount Mac Kinley. 134 mil (216 km) – po přejezdu Gulkana River vstupuje silnice do Paxtonu na Richardson Highway.

348 km

216 mil – most přes řeku Nenana.

372 km

231 mil – most přes řeku Nenana.

382 km

237,5 mil – vstup do Národního parku Denali.

383 km

238 mil – most přes řeku Nenana, informační středisko pro návštěvníky parku Denali, odjezd turistických autobusů, obchodní středisko.

Národní park Denali

Byl založen v roce 1917 a jeho rozloha je 24 597 km².

Denali je původní athabaský název pro nejvyšší vrchol Severní Ameriky a znamená „Vysoký“, popřípadě „Veliký“. Denali je však dnes více znám pod oficiálním názvem Mount Mac Kinley, který získal během předvolební kampaně roku 1897 podle jednoho z tehdejších prezidentských kandidátů, republikána Williama Mac Kinleyho. V roce 1975 se zdejší obyvatelé rozhodli vrátit k původnímu názvu, a proto Úřad pro zeměpisné názvy státu Aljaška opět vrátil hoře název Denali, federální orgány však tuto změnu neakceptovaly.

Denali/Mount Mac Kinley je dominantou téměř tisíc kilometrů dlouhého pásma Alaska Range – pohoří, kterým vrcholí jižní část Aljašky. Mount Mac Kinley je svým obrovským

převýšením 5,5 kilometru nad okolní krajinou (pro srovnání – převýšení vlastního masivu Mount Everestu je něco málo přes tři kilometry), měřeno od hladiny nedalekého jezera Wonder Lake, majestátní horou s nejdelším svahem na světě. Dosahuje výšky 6193 m n. m. a je obklopen několika menšími vrcholy, dosahujícími výšek mezi 3600 a 5300 m n. m., kterým Athabaskové říkají „dětí Denali“.

Pásmo Alaska Range, které odděluje vnitrozemské plató od jižní a centrální Aljašky, tvořilo zároveň v historických dobách i přirozenou hranici mezi územím jižních Athabasků, usazených především v oblasti Cookovy zátoky, a vnitrozemských Athabasků, žijících na sever od tohoto pásma. Tito byli tradičními lovci a sběrači – od jara do podzimu lovili soby, horské ovce a losy, sbírali borůvky, brusinky a jiné plodiny, které sušili na zimu. Nutno říci, že je nepotkal chmurný osud indiánských kmenů usazených na přeliích.

V roce 1917 byl vyhlášen Národní park Mount Mac Kinley, který však byl mnohem menší rozlohy, než je tomu dnes, a nezahrnoval ani vlastní masiv Mount Mac Kinley. Byl velmi obtížně přístupný, nevedla k němu žádná udržovaná komunikace. Veřejnosti byl park zpřístupněn teprve v létě roku 1923 spolu s otevřením železnice Seward–Anchorage–Fairbanks a tehdy jedinou normální přístupovou cestou. První rok park navštívilo pouhých dvacet turistů, turistický boom začíná teprve v sedmdesátých letech a dále po dokončení asfaltového povrchu na George Parks Highway v roce 1972, která spojuje Anchorage s Fairbanks.

Národní park Denali se skládá ze tří oblastí s různým stupněm ochrany přírody. Tento systém umožňuje právě život tradičního obyvatelstva na území parku, kde je několik indiánských komunit a pár bílých trapperů, závislých v podstatě jen na přírodních zdrojích. Absolutní ochrana je zavedena v prvním pásmu – Denali Wilderness (v podstatě území původního Národního parku Mount Mac Kinley, rozšířeného o masiv Mount Mac Kinley), kde je veškerý pohyb lidí přísně regulován a jakéhokoliv rušení, lov zvěře, poškozování vegetace, rozdělování ohňů, sběr přírodnin apod. tvrdě postihovány. Druhé pásmo – Denali National Park Additions – s výjimkou pravidel určených pro návštěvníky povoluje pobyt i lov pro obživu domorodců a trapperů. Na několika místech se v tomto pásmu těží nerostné suroviny. Je to jakýsi prostor určený pro uchování podmínek tradičního života původní Aljašky. Zbývající oblasti Národního parku Denali tvoří ochranná pásma nižší kategorie. Přestože spadají pod správu

parku, je zde kromě subsistence (lov pro vlastní potřebu) povoleno i – na Aljašce rozšířený – sportovní lov, trapping a rybolov, jejichž pravidla jsou upravena příslušnými předpisy.

V poslední době park navštíví ročně přes 500 000 návštěvníků. Dnešní podoba a systém organizace pohybu v parku pocházejí z roku 1980, kdy byl rozšířením o nové oblasti (především i vlastní masiv Mount Mac Kinley) a přejmenován na Denali National Park and Preserve.

Park spravuje Federální správa amerických národních parků. Od ostatních parků se ale odlišuje svou vnitřní organizací. Parkem vede jen jedna částečně asfaltovaná cesta v délce cca 150 km. Soukromým vozidlům je vjezd povolen pouze na prvních 15 km, jinak je možný pouze pohyb pomocí Shuttle busů provozovanými přímo správou parku. Platí se symbolické vstupné 4 US, je však nutno rezervovat si místo jeden až dva dny předem. Tyto autobusy obsluhují systém zastávek na zajímavých bodech, mají obecně stanovený jízdní řád a umožňují návštěvníkům poměrně slušné poznání této přírodní lokality. Další možnost je použití Tour busů, jedoucích po nyní jen dvou garantovaných trasách, které jsou však dražší. Jak Shuttle busy, tak i Tour busy jsou terénní vozidla připomínající školní autobusy. Řidič Tour busu je zároveň průvodce. Během cesty se podává symbolické občerstvení a součástí zakoupených služeb je i publikace o národním parku. Na tento provoz je zvěř zvyklá, drží se i poblíž cesty a návštěvníci ji mnohdy mohou pozorovat přímo z oken autobusu. Kromě nádherných přírodních scenerií lze vidět pasoucí se soby, losy, horské ovce, medvědy, řidčeji lze potkat vlka či lišku. Řidič poskytuje po cestě fundovaný výklad, zastavuje na pozorování zvěře a na rozdíl od individuálních návštěvníků ví, kde ji hledat. S výjimkou oficiálních základů je zakázáno Tour bus opouštět. Návštěvník používající Shuttle bus sice může kdekoli požádat o zastavení, vystoupit a pokračovat pěšky a zastavit si třeba další Shuttle bus a v jízdě pokračovat, ale málokdy na to má dost času a hlavně, i když v tomto parku žijí lidé, on sám nemá potřebné zkušenosti pro pohyb v tomto prostředí, které pro něj může být velmi nebezpečné.

Pro svou ekologickou hodnotu a potenciál studia subarktické přírody byl Národní park Denali vyhlášen mezinárodní biosférickou rezervací.

Na území Národního parku Denali se vyskytuje 430 druhů rostlin, 37 druhů savců a v dobách hnízdění i 60 druhů ptáků. Mezi nejčtenější obyvatele parku patří los, grizzly, černý

medvěd (asi největší koncentrace medvědů je v parku kolem Sable Pass), horská ovce, liška, vlk, sob, orel, jestřáb, dále asi trvale usedlých 20 druhů vodních ptáků. V některých letních měsících je nutno počítat s obrovským množstvím komárů a toto tvoří potravinovou základnu převážně pro stěhovavé ptactvo.

Na většině území parku slouží jako podloží permafrost. Z hlediska rostlinných společenstev se zde setkáváme s plynulým přechodem závislým na nadmořské výšce, počínaje nížinami, které pokrývá věčně zelená severská tajga, protkaná sítí vodních toků, s převahou smrkových porostů smíšených nejčastěji s porosty tradičních bříz a topolů, a pásmem věčného sněhu a ledu konče. S narůstající nadmořskou výškou ustupuje stromový porost a tajga přechází v tundru. Zprvu keřovité porosty vrb a bříz přecházejí v pláne porostlé borůvkami, brusinkami, medvědicí a mnoha dalšími bobulovinami, které tvoří hlavní část medvědí potravy. Ještě výše převažují mechy a lišejníky. Na rozdíl od největšího zástupce místní fauny losa (dospělý samec má až 680 kilogramů), kterého nejčastěji zastihneme na rozhraní tajgy a tundry, se sob pohybuje ve vyšších polohách, v létě prchá před všudypřítomnými komáry až na sněhová pole. S medvědem grizzly se setkáváme nejčastěji v oblasti tundry, kde spásá bobule a takto si zajišťuje zásoby tuku na zimu tak intenzivně, že je schopen přibrat ze den až 0,5–1 kg váhy, což pro něj znamená pozřít kolem 200 000 bobulí. Medvěd černý – baribal vyhledává spíše lesní prostředí. Dalším typickým obyvatelem parku jsou horské ovce a svišti. Velmi plachý je vlk šedý, kterého málokde zastihneme, stejně jako lišku, která se rovněž drží dále od lidí. Typickým dravcem je orel skalní. V parku dále žije sněžný kur neboli bělokur (v parku se vyskytují tři druhy tohoto symbolu Aljašky), lidově nazývaný chicken.

Nejvyšší polohy parku osídlila vysokohorská společenstva, pozvolna ustupující říší věčného sněhu a ledu. Sněhová pokrývka tvoří celoročně přes 50 % povrchu a podporuje tak mohutné ledovce, spadající z úbočí do údolí. Drsné podmínky panují na vrcholech po celý rok, charakteristické je rychle se měnící počasí, které zpravidla omezuje viditelnost na několik metrů. Na úbočí Mount Mac Kinley dosahují větry pověsných vichřic rychlostí přes 240 km/hod.

V okolí parku je řada ubytovacích a stravovacích zařízení nejrozličnějších kategorií, doplněných množstvím obchodů se suvenýry, zlatem, značkovým oblečením. Je zde i golfové hřiště.

Ze základen se pořádají i vyhlídkové lety a na své si přijdou i milovníci adrenalinových vodních sportů. Jen lovci a rybáři musejí svoji vášeň omezit.

Přístup k parku je rovněž po železnici, která zde má zajímavé a návštěvy hodné depo. Park leží i na trase pravidelné autobusové dopravy.

401 km

249 mil Healy – historie toho místa je spjata s těžbou uhlí, s níž v roce 1943 započal Emil Usibelli. Současná společnost vlastní šest tepelných elektráren, jen v letech 1984–2002 exportovala do Jižní Korey přes přístav Seward 750 000 tun uhlí. V současnosti se jedná o další z četných sídel prosperujících v blízkosti parku Národního parku Denali, na nějž jsou orientována a v podstatě na něm ekonomicky závislá.

457 km

284 mil – odbočka do asi dvě míle (3 km) vzdáleného rázovitého střediska **Anderson**, nazvaného po prvním osadníkovi, který se zde usadil roku 1950. Možnosti nepříliš drahého ubytování ještě v dosahu parku Denali.

491 km

305 mil Nenana – jediné větší sídlo mezi Denali a Fairbanks. Kdysi nevýznamná osada, původně známa pod názvem Tortella, což byla zkomolenina athabaského jména Toghotele. V roce 1902 je zde uváděna ves jménem Tortilli. Ve stejném roce si zde Jim Duke otevírá obchodní stanici spojenou s poštovním postem. Od této doby je místo známo pod současným jménem, které v athabaském jazyce znamená dobré místo pro tábor mezi řekami. Mohutný rozvoj nastal po roce 1916, kdy sem bylo umístěno vedení stavby severní části železnice. Tábor dělníků se rychle rozrůstal, stavba úspěšně pokračovala a dne 15. 7. 1923 někde v těchto místech zatloukl poslední zlatý hřebík stavby osobně prezident Warren G. Harding. Díky jeho plánovanému příjezdu byly zdejší budovy během roku 1922 rekonstruovány. V Nenane je nyní základna zásobující lodmi po řece řadu odlehlých míst.

Při průjezdu Nenanou si nelze nepovšimnout, že většina zdejších obyvatel jsou Indiáni nebo míšenci. Pozor při příliš okatém fotografování, ne každému to dělá dobře! Největší zdejší atrakcí je nesporně Železniční muzeum Aljašky, založené roku 1923 a rekonstruované v roce 1988. Ve městě je dále St. Mark's Episcopal Church z roku 1905. Hned při vjezdu do města je informační středisko a obchod se suvenýry a kožešinami, vedle něhož je expozice rýžování zlata. Součástí je i černobíle pomalovaný „tripod“, který má na vrcholku zvon. Krátce

před příchodem jara jej umísťují na led řeky a čekají na přesný čas pukání ledů, na něž (na hodiny, minuty a dokonce i vteřiny) se uzavírají i dosti vysoké sázky. Přes řeku Tanana vede Alaska Native Honor Bridge, postavený v letech 1966–1967, který připomíná veterány amerického letectva. Nedaleko za městem je soutok řek Tanana a Nabesna, jejichž vody se po dalších 450 mílech (724 km) vlévají do Yukonu.

319 mil – odpočívadlo, kde se otevírají nádherné scenerie západním směrem.

340 mil – další nádherné vyhlídky údolím řeky Tanana. Díky scénické silnici je tento úsek dálnice znám též pod jménem Skyline Drive.

345 mil – další odpočívadlo s nádhernými vyhlídkami na řeku Tanana. Památník George Alexandra Parkse (1883–1984), který byl v letech 1925–1933 guvernérem Aljašky a po němž nese tato dálnice jméno.

352 mil Ester – leží necelou milí (1,6 km) od dálnice. U zrodu tohoto města stálo dolování a první sídliště zde vzniklo roku 1906, kdy zde pracovalo na 5000 horníků. V dobách zlaté horečky zde bylo sídliště o 15 000 obyvatelích, se třemi hotely a pěti salony. Další rozmach nastává v době průmyslové těžby zlata z 20. let a v roce 1936 zde Fairbanks Exploration Co. buduje velký tábor jako zázemí pro jeden z největších dolů, kde se zlato těžilo vymíláním údolí pomocí vodních pump. Po dvaceti letech byl důl uzavřen, nicméně již v roce 1958 se znovu otevírá, a i když se do dnešní doby v okolních horách zlato dobývá, je toto místo již pouhou turistickou atrakcí. Historický komplex budov je též znám pod názvem Ester Gold Camp a nejpočetnější zdejší budovou je Malemute Saloon. Zdejší populace je udávána počtem 1680 osob, ale pouze 240 osob zde žije trvale.

353 mil – odbočka na **Gold Hill Road**, vedoucí ke stále ještě činnému zlatému dolu.

354 mil Troy L. Pewe Climate Change Permafrost Reserve – toto místo připomíná práci profesora Pewa, vedoucího laboratoře geologie na University of Alaska v letech 1958–1965, který se zabýval geologickými a klimatickými změnami posledních 3000 let.

358 mil – most přes řeku **Chena**.

513 km

547 km

555 km

566 km

568 km

570 km

576 km



Vyhledka na řeku Nenana

578 km

359 mil Fairbanks – druhé největší město Aljašky bylo pojmenováno po viceprezidentovi Spojených států (1905–1909) Charlesi W. Fairbanksovi. Je ekonomickým a správním centrem vnitrozemí. Leží na soutoku řek Chena a Tanana. Má mezinárodní letiště a je konečnou stanicí Aljašské železnice. Ve městě je University of Alaska a několik dalších vědeckých institucí, zaměřených na hledání nerostných ložisek, výzkum trvale zmrzlé půdy, severské flóry a fauny. Bylo zde stavební ředitelství stavby aljašského ropovodu. Ve městě žije 30 224 obyvatel, z toho 73 % bělochů, 13 % černochů, 9 % původních obyvatel a 3 % asiátů. Nedaleko leží základna amerického letectva. Severně od města je zlatý důl Fort Knox, zaměstnávající 406 dělníků a dosud vytěživší zlato v hodnotě 406 milionů dolarů. Město bylo založeno v roce 1900 jako tábor zlatokopů na místě, kam doplula loď SS Lavelle Young s výtlakem 130 tun, v roce 1901 zde zakládá kapitán E. T. Barnette první obchodní post. V roce 1902 prospektor Felix Pedro nalézá asi 26 km severně od tohoto postu zlato. Od roku 1903 je již Fairbanks městem, které mělo i telefonní spojení se světem. Historie té doby je spjata se jménem soudce Wickershama, který spravoval oblast zaujímající 300 000 čtverečních mil (482 803 km²) a prosazoval zde zákon. V roce 1904 tady byla otevřena první banka. Město postupně

zavedlo kanalizaci, mělo i veřejné osvětlení. V roce 1908 zde žilo 18 000 lidí. Barnette sám tady žil až do roku 1910, kdy rezignoval na místo prezidenta Washington-Alaska Bank a odstěhoval se do Kalifornie, v roce 1911 po krachu banky byl mnohými zdejšími obyvateli proklínán. Po vyčerpání zdejších ložisek zlata poklesl kolem roku 1920 počet obyvatel na méně než 1000. Další rozvoj města nastal v roce 1923 po dostavění železniční trati, kdy sem vstupuje kapitál a začíná průmyslová těžba, která dala zisk přes 200 milionů dolarů. Dalšími mezníky v historii města byla stavba silnice v roce 1942, Eielsonovy letecké základny 25 mil (40 km) od města v roce 1943 a Transaljašského ropovodu v letech 1973–1977. Poté opět krizová léta s nezaměstnaností až 25 %. Po roce 1990 začíná nový rozvoj díky turistice.

Muzeum při zdejší univerzitě je nádhernou expozicí vývoje Aljašky. Golden Heart Park přímo na břehu řeky připomíná slavnou historii osídlování této oblasti bronzovou plastikou „Neznámá rodina“. Zábavní Pioneer Park, dříve Alaskaland, který nabízí vyhlášenou restauraci, přibližuje atmosféru zlaté horečky. Pomocí městečka zlatokopů, sídla Eskymáků a Indiánů, pak i zdejší život a historii, i když vše, co zde je, má za cíl jediné, a sice dostat z návštěvníka co nejvíce peněz. Odpočívá zde i jeden z posledních kolesových parníků Nenana, který ještě v roce 1954 brázdil zdejší vody, a notně sešlý salonní vůz prezidenta Hardingga. Zajímavé je i místní letecké muzeum. Ve výzkumné stanici zdejší fauny lze pozorovat zvěř. Zajímavým zážitkem je výlet z Fairbanks kolesovým parníkem po řece. V centru města je udržována ulička stylových domů, poblíž je zajímavá stavba episkopálního kostela, původně z roku 1904. Za návštěvu jistě stojí i Pump House, u jehož zrodu stálo vymílání zlata pomocí vodních čerpadel. Na okraji města jsou Creamer's Fields, přírodní rezervace o rozloze 1800 akrů, kde se zastavují k odpočinku tažní ptáci. Lze zde spatřit především hejna divokých husí, volavek a kachen. Město je východiskem k leteckým výletům, například do Fort Yukon, největšího sídla Indiánů v tomto státě.

Z Fairbanks severně společně s Old Steese Highway (je však možno použít i Steese Expressway) **odbočuje Elliot Highway k Manley Hot Springs (155 mil [249 km]). Z ní po 5 milích (8 km) odbočuje Chena Hot Springs Road, dále po 6 milích (9,5 km) u Fox Steese Highway do 161 mil (259 km) vzdáleného Circle a po dalších 80 milích (129 km) za Liven-goodem Dalton Highway vedoucí na sever do Deadhorse**

(415 mil [668 km]) – viz **trasa 2**. Až do křižovatky s Dalton Highway má silnice dobrý asfaltový povrch, u všech tras pak následuje silnice s převážným dílem prашného povrchu.

Trasa 1 pokračuje nyní až do Delta Junction Richardson Highway, spojující Fairbanks s 361 mil (581 km) vzdáleným Valdezem.

599 km

372 mil North Pole – zde je oficiální sídlo Santa Clause (jedno z několika oficiálních sídel na světě). U zrodu zdejší tradice stál v roce 1949 Con Miller. Nyní se jedná o typický americký byznys, založený na možnosti zakoupení všeho možného, co lze být jen okrajově spojit s tradicí Vánoc. Asi nejzajímavější je pro našince možnost vyplnění vánočních blahopřání, která jsou zaslána adresátovi tak, aby byla doručena krátce před Vánoci. Pro ty, kdož nechtějí zbytečně psát, jsou k dispozici blahopřání snad ve všech jazycích a abecedách.

604 km

375 mil – odbočka k vyhledávanému pětímílovému okruhu (8 km) pro cyklisty **Moose Creek Dam Bikeway** a 2,5 míle (4 km) vzdálené **Chena Lakes Recreation Area**, nabízející všemožná sportovní vyžití.

612 km

380 mil Eielsonova letecká základna – je asi nejsevernější leteckou základnou USA, zabírající více než 60 čtverečních mil (97 km²). Byla založena roku 1943 pod názvem 26. míle a sloužila jako zásobovací stanice pro letouny zásobující za 2. světové války v rámci programu Lend-Lease Sovětský svaz. Pod nynějším názvem (Carl Ben Eielson – první pilot, který přeletěl z Aljašky přes severní pól do Grónska) byla reaktivována, po krátkém uzavření koncem války, v roce 1946. K návštěvě zdejšího Heritage Parku s výstavou historických i současných letadel a památníku C. B. Eielsona musejí mít návštěvníci povolení ke vstupu do armádních zařízení (ani se o ně nesnažte).

616 km

383 mil – z tohoto místa se otevírají zajímavé pohledy na základnu, lze vidět přistávající i startující stroje.

626 km

389 mil Knooty Shop – je typickou ukázkou komerčního využití všeho, co jen trochu „sype“. Nabízí nepřehledné množství nejrůznějších upomínkových předmětů. Pokud by nebylo zdejšího malého muzea divočiny se zajímavou sbírkou starých střelných zbraní, asi bych o tomto místě pomlčel.

657 km

671 km

408 mil a 417 mil – tato odpočívadla jsou spjata s historií nálezů zlata na Aljašce a následné zlaté horečky.



Jeden z četných panoramatických výhledů



Tanana River

697 km

433 mil – odbočka k 2,5 míle (4 km) vzdálenému **Quartz Lake** o rozloze 1500 akrů, které je vyhledáváno milovníky vodních sportů i rybolovu.

702 km

436 mil Big Delta Bridge – zde Transaljašský ropovod pokračuje řekou Tanana.

755 km

469 mil Delta Junction – místo známé též jako End of Alcan (Alaska Highway). Vzniklo z tábora dělníků, kteří tuto dálnici stavěli. Městečko je základnou zdejší zemědělské oblasti a servisním střediskem pro turisty. Je zde dobře vybavené informační středisko. Na posledním kilometru Aljašské dálnice je poslední symbolický patník.

Trasa 1 dále pokračuje po pověstné **Alaska Highway**.

Alaska Highway

O silnici vedoucí na sever se uvažovalo již ve třicátých letech za prezidenta Herberta Hoovera, ale její stavbu si vyžádala situace, která nastala po bombardování Pearl Harboru. Prezident Roosevelt o její výstavbě rozhodl 11. února 1942, v březnu téhož roku formálně souhlasila Kanada, neboť USA se zavázaly hradit všechny náklady na stavbu a po ukončení války kanadskou část předat. Kanada se zavázala poskytnout právo průjezdu přes své území, vzdala se veškerých poplatků, zavedla nezbytné výjimky v imigračních zákonech a zajistila rozmístění materiálu po trase na svém území. Se stavbou se započalo oficiálně dne 9. března 1942 a stavba byla ukončena 25. října 1942. Dne 20. listopadu 1942 se uskutečnilo oficiální slavnostní zahájení provozu v Soldiers Summit. Po ukončení války se Alaska Highway stává nejdůležitější pozemní komunikací této oblasti. Na území Aljašky je asfaltovaná, na kanadské straně vesměs nepevněný povrch.

Alaska Highway, zkráceně Alcan, měří 2430 km a vede od Dawson Creek (nultá míle) v Britské Kolumbii (Kanada) přes oblast Yukonu do Fairbanks v centru země. Od Dawson Creek vede podél Peace River, prochází přes Stone Mountain a Mucho Lake Provinciál Park. Za Fort Nelson (cca 500 km) se dostává ke Skalnatým horám a poblíž Watson Lake vstupuje do „Brány Yukonu“ – zde je informační centrum této komunikace. Dále vede trasa přes Teslin (1300 km) na stejnojmenné jezero, Whitehorse (1500 km), hlavní město teritoria Yukon. Za ním klesá k pobřeží podél St. Elias Mountain. V Haines Junction leží

vstup do Národního parku Kluane, jedinečného kusu přírody s nejvyšší kanadskou horou Mount Logan (5951 m). V Soldiers (1707 km) byl 20. 11. 1942 oficiálně zahájen provoz na silnici. 60 km za Haines Junction leží 74 km dlouhé jezero Kluane Lake, velmi bohaté na ryby. Po skoro 2000 km dosahuje dálnice kanadsko americké hranice, kde se zároveň pacifický čas mění na aljašský. Posledních 500 km vede dálnice až do Fairbanks úrodným údolím Tanana. V Tok 2120 km odbočuje přes Glacier Park Glen Highway do Anchorage.

Pokračování **Richardson Highway: 5 mil (8 km) Fort Greely** – je od roku 2002 zahrnuta do systému protiraketové obrany. Původně zde bylo civilní letiště, které bylo díky své strategické poloze v letech 1942–1945 využíváno jako záložní letiště v rámci programu Lend-Lease. Bylo nazváno podle A. W. Greelyho, významného polárního badatele. V roce 1949 je využíváno jako výcvikové středisko pro pobyt v extrémních severských podmínkách, později výzkumná základna testující armádní vybavení v extrémních podmínkách. V roce 2001 určeno k uzavření, reaktivováno v roce 2002. **8 mil (13 km)** – přečerpávací stanice Transaljašského ropovodu č. 9. **21 mil (34 km)** – západně se nachází **Donelly Dome (1192 m)** – podle této hory místní lidé předpovídali příchod zimy. Poprašek sněhu na vrchol znamenal příchod sněhu do dvou týdnů do oblasti Delta Junction. **23 mil (37 km)** – odpočívadlo s vyhlídkou na tři nejvyšší vrcholy Alaska Range – Mt. Deborah (3761 m), Hess Mountain (3639 m), Mt. Hayes (4216 m). Z dalšího odpočívadla vzdáleného necelou milí (1,6 km) je zajímavý pohled na Transaljašský ropovod, který se klikatí až za obzor. **25 mil (40 km)** – odbočka na **Col Mine Road**, sjíždí jen pro terénní vozy, která vede k několika malebným rybářským jezírkům. **40 mil (64 km) Black Rapids Roadhouse** – byl postaven již roku 1902 a je jedním z posledních zachovalých zařízení svého typu na bývalé Valdez-Fairbanks Trail. **42 mil (68 km)** – poblíž tohoto odpočívadla s krásnými výhledy končila moréna Black Rapid Glacier, ledovce, který v zimě na přelomu let 1936–1937 překvapil mohutným nárůstem o 3 míle (5 km). **48 mil (77 km)** – další zajímavý vyhlídkový bod nedaleko přečerpávací stanice Transaljašského ropovodu č. 10 za mostem přes Michael Creek. **52 mil (84 km) Pipeline Visitor Viewing Area** – další zajímavá vyhlídka na trasu ropovodu. **58 mil (93 km) Rainbow Bridge** – zajímavá vyhlídka jižním směrem na Rainbow Mountain. **66 mil (106 km)** – most přes Mc Callum Creek – další zajímavé scenerie z parkoviště u mostu.

71 mil (114 km) – trasa projíždí přes 1000 m vysoký **Isabel Pass**, zdejší informační tabule hovoří o ženách v době zlaté horečky, připomínána je zde Isabelle Bernette, po níž je tento průsmyk pojmenován. Památník generála Wildse P. Richardsona, který v roce 1903 udivil Kongres USA svými hlubokými znalostmi problematiky Aljašky, když lobboval za výstavbu silnic v této oblasti. V roce 1905, když bylo rozhodnuto o zřízení Alaska Road Commission, byl postaven do čela této instituce, kterou vedl po dobu deseti let. Tato silnice nese jeho jméno. Po další necelé míli (1,6 km) jízdy se otevírají nádherné pohledy od mostu přes Gunn Creek na ledovec Gulkana. **84 mil (135 km) Paxton** – před městem zbytky Paxton Roadhouse, založeného roku 1906 Alvinem Paxtonem. Později postavil další podobnou základnu poblíž nynějšího centra města, které je východiskem k zajímavému a nepříliš náročnému raftingu po řece Gulkana až k Paxtonovu jezeru. **100 mil (161 km) Gilespie Lake** – procházka od parkoviště necelou míli (1,6 km) k jezeru, které je považováno za zajímavý rybářský revír. **113 mil (182 km)** – vyhlídkový bod se zajímavými výhledy na nejvyšší hory Alaska Range, oblast Susitna River, Wrangel a Chugach Mountains. Jedná se o oblast s množstvím zvěře, jsou zde dobré pozorovací možnosti. **122 mil (196 km) Sourdough Creek Campground** – kempová základna, kde končí kanoisté své výlety z oblasti Paxton Lake (poněkud náročnější plavba, vyžadující již určité zkušenosti). Gulkana River a Sourdough Creek jsou významnými rybářskými revíry. V oblasti se vyskytuje větší množství medvědů, proto je nutno zvýšit opatrnost a bedlivě uklízet zbytky potravin, které by je mohly přilákat. V další trase jsou se silnice četné panoramatické vyhlídky, například **128 mil (206 km)** – vyhlídkový bod se zajímavými sceneriemi krajiny Gulkana River. **142 mil (229 km) Gacona Junction** – zde se opět napojuje trasa 1, přicházející od městečka Tok. **144 mil (232 km)** – odbočka k vesnici Gulkana, ležící při soutoku stejnojmenné řeky s Copper River. Vznikla po roce 1903 poblíž zde založené telegrafní stanice. Platí zde suchý zákon, je zde zákaz prodeje i podávání alkoholických nápojů. **156 mil (251 km) Glennalen** – zde se odpojuje trasa 1, pokračující po Glenn Highway. Typické sídlo na cestě s hotelem, marketem, poštovní stanicí. Platí zde suchý zákon. **158 mil (254 km)** – vyhlídkový bod s dalekými rozhledy, především do oblasti Národního parku Wrangell-St. Elias. Je vybaven situačním plánkem s identifikací jednotlivých dominant. **164 mil (264 km) návštěvní centrum Národního parku Wrangell-St. Elias** – je dobře

vybavené a návštěvníkům mimo jiné nabízí i audiovizuální pořad, přibližující jinak dosti nepřístupný terén tohoto významného národního parku. **169 mil (272 km)** – odbočka směr **Copper Wilderness Princes Lodge**, v oblasti Cooper River s nádhernými horskými sceneriemi. Za tímto místem navazuje dosti náročná, asi 25 mil (40 km) dlouhá Klutina Lake Road, která je sjízdná jen pro terénní vozy. Za nepříliš pohodlnou cestou se však skrývají nádherná zátiší přírody Národního parku Wrangell-St. Elias. Oblast jezera i stejnojmenné řeky je vyhledávaným rybářským rájem, je však nutno respektovat soukromé vlastnictví pozemků v této lokalitě, kde nejste vítáni. **171 mil (275 km)** – odbočka ke **Copperovu centru**. Kdysi zde stával Holman Hotel, který byl v dobách zlaté horečky v letech 1897–1898 znám jako Blix Roadhouse. Nynější Copper Center Lodge vznikla na jeho místě. Zdejší Georgie Ashby Memorial Museum přibližuje historii i přírodu této oblasti. Krátce za Copperovým centrem je na Old Richardson Highway **Chapel on the Hill**, založená reverendem Vincem Joyem v roce 1942, kterou stavěl za pomoci dobrovolníků z armády USA, kteří zde byli umístění, po necelé míli (1,6 km) vyústuje tato vedlejší cesta zpět na Richardson Highway. **184 mil (296 km)** – odbočka k vyhlídce na **Transaljašský ropovod**. **186 mil (299 km) Willow Lake** – ideální vyhlídkový bod, lokalizovaný poblíž východního břehu jezera. Nedaleko odtud byla v roce 1899 odhalena významná naleziště mědi. **189 mil (304 km)** – odbočka vlevo na **Edgerton Highway** vedoucí do Chitiny (34 mil [55 km]) krajinou Copper a Chitina River a pokračující terénní silnicí Mc Carthy Road do celkem 98 mil (158 km) vzdáleného Mc Carthy Wayside Park v divoké krajině poblíž Kennicott River a Kennicott Glacier. Tato cesta nabízí přímý vstup ke krásám vnitřní části Národního parku Wrangell-St. Elias. Je východiskem k turistice v Národním parku Wrangell-St. Elias. Silnice je dosti náročná, v zimních měsících nesjízdná. V této oblasti je řada pozemků privátních, což je nutno respektovat. **193 mil (311 km)** – most přes Squirrel Creek, necelou míli (1,6 km) dále most přes Tonsina River, která se vlévá do nedalekého stejnojmenného jezera. **206 mil (332 km) přečerpávací stanice č. 12** – zajímavé panorama směrem k západu. **225 mil (362 km)** – vyhlídkové místo na **Mt. Billy Mitchell**, pojmenovaný podle poručíka armády USA, který v roce 1903 dokončil stavbu transaljašského telegrafního systému, propojujícího veškeré poštovní posty v celé zemi. **243 mil (391 km)** – odbočka k vyhlídkovému bodu na **Wortington Glacier State Recreation Site**. Tento

ledovec je přístupný poměrně náročnou stezkou, značně nebezpečí představují padající kusy ledu. **245 mil (394 km) Thombsen Pass (816 m)** – tato zajímavá lokalita se těší hned několika rekordům – v zimě 1952–1953 zde napadalo rekordních 2475 cm sněhu, v únoru 1953 rekordních 757 cm a za 24 hodin v prosinci 1955 157 cm sněhu. Hned tři aljašské rekordy na jednom místě. O necelou míli (1,6 km) dále je zajímavá vyhlídka nabízející panorama Chugach Mountains a Marshall Pass. Právě Marshall Pass byl místem, kudy A. J. Meals Co. v zimě roku 1907 dopravovala kus po kus sedmdesátitunový parník Chittyna na Tanana a Copper River. **257 mil (414 km)** – opuštěný a nedokončený železniční tunel na trati, která měla zpřístupnit oblast nalezišť mědi. **259 mil (417 km)** – odbočka směrem na Bridal Veil Falls a Valdez Goat Trail – asi 3 míle (5 km). Dlouhou panoramatickou cestu se zajímavými vyhlídkami, kudy kdysi vedla přes Keystone Canyon jedna z cest ke zlatým polím Klondiku. Asi o půl míle (800 m) dále Horsetail Falls. **260 mil (418 km)** – vyhlídka na Keystone Canyon. **270 mil (435 km)** – odbočka na scénickou silnici Dayville Road na vyhlídky podél Port Valdez. Tato silnice je rovněž vyhledávána rybáři, obzvláště poblíž Allison Point. **273 mil (439 km) Old Valdez, 277 (446 km) mil Valdez** – oblast města zaujímá rozlohu 274 čtverečních mil (441 km²). Město leží na hlubokém fjordu, oddělujícím Chugach Mountains od Prince William Sound, a to asi 4 míle (6,5 km) severně od stejnojmenného místa, pojmenovaného španělským objevitelem v roce 1790 podle námořního důstojníka Antonia Valdeze y Basan. Založeno bylo v letech 1897–1898 jako přístav, kudy pronikali prospektori ke zlatým polím. V historických dobách zlaté horečky tak tudy vedla jedna z nejvýznamnějších bran do vnitrozemí Aljašky, neboť Valdez představoval nejkratší vzdálenost od moře ke zlatým polím. Proto tudy proudila valná většina zboží, které sem dopravovaly lodí, do vnitrozemí. Původně odtud vedla jen stezka pro psi spřežení. Rozvoj města i staré formanské cesty je datován kolem roku 1900, kdy byl kapitán Abercombe pověřen spojením Fort Piscum a Fort Egbert. Plukovník Wilds Richardson pak dokončil roku 1920 silnici spojující Valdez s Fairbanks. Až do roku 1964 bylo město soustředěno blíže ledovci asi 4 míle (6,5 km) odsud. Téhož roku bylo téměř zničeno mohutným zemětřesením o 9,2 stupních RichtEROVY škály. Jelikož se staré město nacházelo na tektonickém zlomu, bylo rozhodnuto o jeho přemístění. Nynější Valdez pochází z roku 1968. Dalším významným bodem v jeho historii je stavba transaljašského ropovodu,

který zde končí. První tanker zde byl naložen 1. 8. 1977. Poblíž došlo ke světoznámé havárii tankeru Exxon Valdez v roce 1989, kdy do moře uniklo 11 milionů gallonů ropných látek a na dlouhou dobu byla zničena flóra a fauna v širokém okolí. Ekonomika města závisí především na rybolovu, turistickém ruchu a olejářství. Za návštěvu nepochybně stojí zajímavé nábreží, místní muzeum, Remembering Old Valdez Exhibit s modelem historického města v poměru 1 : 20. Je východiskem k vyhlídkovým plavbám k ledovcům, rybářským výletům i zimním sportovištím. Je pořadatelem tradičních Gold Rush Days (začátek srpna). Zajímavé jsou i odtud pořádané vyhlídkové lety.

476 mil – odbočka na silnici směr Clearwater State Recreation Site, což je brána do oblasti Clearwater River i Tanana River, která je vyhledávaným rybářským revírem. Bohužel je zde však nutno k další cestě použít loď, neboť tato oblast je špatně přístupná.

481 mil Bison Sanctuary – oblast o rozloze 3000 akrů je vyhrazena jako rezervace. Jsou zde zachovány dobré podmínky pro život těchto velkých zvířat, která se ocitla na pokraji vyhubení díky bezohlednému odstřelu a neustálému rozšiřování obdělávané půdy na úkor jejich přirozeného prostředí.

492 mil Gerstle River Memorial Bridge – nazván na počest 3695 černých vojáků za jejich podíl na stavbě Alaska Highway. Řeka byla pojmenována jménem Lewise Gerstla, prezidenta Alaska Commercial Co., poručíkem Henry T. Allenem, který v roce 1885 vedl expedici, jež objevila řeku Copper, Tanana a Koyukuk.

514 mil Tanana Valley State Forest – dostáváme se do oblasti o rozloze 1,81 milionu akrů, která se táhne až ke kanadské hranici na straně jedné a k Manley Hot Springs na straně druhé a představuje chráněný ekosystém s typickými zástupci zdejších dřevin. Tato oblast byla zřízena v roce 1983.

524 mil Dot Lake – toto sídlo bylo založeno na místě bývalého athabaského loveckého tábora. Při stavbě Alaska Highway zde byl stavební tábor nazvaný Sears City.

541 mil – odpočívadlo, z něhož jsou krásné výhledy na Alaska Range Mountains.

561 mil Tanacross Air Base – zdejší letiště bylo založeno roku 1930, za druhé světové války využíváno pro Lend-Lease

766 km

774 km

792 km

827 km

843 km

871 km

903 km

Program. Po ukončení války sloužila tato letecká základna pro zvláštní arktidské operace. Toto místo se stalo šestým největším městem Aljašky, kde žilo v roce 1962 přes osm tisíc vojáků účastníků se operace Great Bear. V roce 1970 byla tato základna předána pro místní potřeby, například slouží jako záze-
mí pro letouny používané k hašení lesních požárů.

919 km

571 mil Tok – leží na soutoku Beaver Creek a Yukonu, je označováno též jako „Brána 49. státu“ či „Hlavní třída Aljašky“. Leží na nejvýznamnější silniční křižovatce Alaska Highway s Glenn Highway, vedoucí směrem k Anchorage, která je dělí na čtyři části. Je složeno z typických, maximálně patrových severských domů, postavených převážně ze dřeva. Na hlavní křižovatce dálnic je soustředěn veškerý společenský a obchodní život města.

V roce 1942 zde byl stavební tábor při stavbě Alaska Highway zvaný Tokyo Camp poblíž Tokyo River. Díky událostem 2. světové války byl přejmenován na Tok.

Nyní město představuje servisní středisko oblasti se 4000 obyvateli. Je zde 13 kostelů, velká knihovna, sídlo jedné z fakult University of Alaska, řada klubů a reprezentativní informační středisko, kde lze získat informace nejen o tomto místě a celé Aljašce, ale i o oblasti zlaté horečky na Yukonu. Ve zdejších obchodech se prodávají především tradiční rukodělné výrobky, pocházející z okolních athabaských sídel – mokašiny, kožené oděvy, indiánské symboly apod.

Místo je též známo jako hlavní město musherů. Od listopadu až do konce března se zde pořádají nejrůznější závody psích spřežení. Pověstné Race of Champions v březnu se účastní přes 100 týmů.

Doporučuji zde natankovat před další jízdou, neboť dále se čerpací stanice vyskytují dosti řídké.

929 km

577 mil – zde je jedna ze sedmi stanic **Long Range Aids to Navigation** na Aljašce, která zde byla postavena americkou pobřežní stráží v roce 1976 a která slouží pro vzdušnou, pozemní i námořní navigaci.

Dále se cestou setkáváme s následky obrovského požáru v roce 1990, který si vynutil uzavření Alaska Highway a evakuaci města Tok a kterému padlo za oběť přes 100 000 akrů lesa. Město Tok zachránila v té době jen „zázračná“ změna směru větru, který odklonil požár od města.

582 mil – most přes **Tanana River**. Jméno řeky je zkomoleninou původního athabaského názvu Tan-uh-naw, což znamená horská řeka. Poprvé bylo tohoto názvu použito při expedici Western Union Telegraph v roce 1886. Tanana River vzniká soutokem řek Chisana a Nabesna a po 440 milích (708 km) toku severozápadním směrem se vlévá do Yukonu.

937 km

584 mil Tetlin Junction – zde **trasa 1** opouští Alaska Highway a odbočuje na **Taylor Highway** směrem k Dawson City a oblasti řek Yukonu a Klondike na kanadském území.

940 km

588 mil – silnice projíždí oblastí, kterou v roce 2004 zničilo několik požárů, jimž padlo za oběť celkem 1,3 milionu akrů lesního porostu. Po dalších 3 milích (5 km) se dostáváme znovu do Tanana Valley State Forest.

946 km

608 mil Fortymile Region – na zdejších odpočívadle jsou informační tabule vážící se k tradičnímu zdejšímu jarnímu a podzimnímu tahu stád karibů. Kdysi mohutná stáda, čítající celkem přes půl milionu jedinců, se v sedmdesátých letech zredukovala až na kritickou hranici šesti tisíc kusů. Díky vynaloženému úsilí se zde nyní pohybuje kolem čtyřiceti tisíc kusů. I v letních měsících zde lze potkat menší stáda.

978 km

621 mil Mount Fairplay Wayside – zajímavá vyhlídka na celou oblast, již dominuje Mount Fairplay (1681 m). Zároveň se zde dostáváme do **Fortymile Mining District**, druhého nejstaršího těžebního distriktu na Aljašce. Dále vstupujeme do loveckého revíru, kde mají zdejší obyvatelé právo lovu karibů a losů.

999 km

636 mil – most přes **Taylor Creek**. Poblíž odbočuje jen terénním vozem sjížděná silnice do oblasti Taylor a Kechumstuk Mountains, která je využívána hlavně v lovecké sezoně.

1024 km

652 mil Chicken – krátce před touto osadou přechází pevný povrch silnice v prašný. Tradiční zlatokopecské středisko, které má 37 stálých obyvatel, ale v sezoně se jejich počet zvyšuje až na několik set. Většina zdejší půdy je soukromá, za mírný poplatek – cca 5 USD – zde lze rýžovat třebas celý den. V části Historic Chicken je několik staveb pocházejících z počátku tohoto sídla kolem roku 1900. Chicken Center je současným centrem zásobování a života města, tradici hledání zlata zde představuje Chicken Gold Camp, kde dodnes můžeme obdivovat bagr, který v letech 1959–1967 rýžoval zlato na Chicken Creek. Podobná zařízení pracovala 24 hodin denně od konce dubna či začátku května mnohdy až do konce listopadu. Po průjezdu Chicken silnice

1049 km



Dredge No 1

značně znáročná a vyžaduje náležitou pozornost při řízení, začínají prudká stoupání a klesání, dále pak nepřehledné, špatně klopené a úzké zatáčky. Hned po přejezdu Chicken Creek je vidět vlevo ve směru jízdy jeden z posledních fungujících dolů.

1080 km

671 mil Jack Wade No. 1 Dredge – v těsné blízkosti silnice je již několik let odstaven parní bagr, který zde na Butte Creeku těžil zlato od roku 1934.

1085 km

674 mil – zde se v okolí cesty nachází v několika následujících milích řada míst, kde se dodnes rýžuje zlato.

1098 km

682 mil Jack Wade Junction – zde Taylor Highway odbočuje k severu.

Pokračování Taylor Highway: POZOR – v této oblasti občas používají silnici malá letadla jako přistávací a startovací dráhu. **10 mil (16 km)** – odpočívadlo s nádhernou vyhlídkou, **18 mil (29 km)** – most přes O'Brien Creek, **27 mil (43 km)** – odpočívadlo se zajímavou vyhlídkou ke kaňonu Fortymile River.

34 mil (55 km) – most přes King Solomon Creek. **45 mil (72 km)** – odpočívadlo s krásnými výhledy směrem k západu. **56 mil (90 km)** – American Fork Creek Bridge No. 1 a o necelou míli (800 m) dále No. 2. V okolí kaňonu řeky jsou naleziště nerostů, která jsou ve vlastnictví Doyon Ltd., nevstupovat. **64 mil (103 km) Eagle** – kdysi velmi významné zásobovací středisko na horním toku Yukonu. V roce 1880 zde zakládá Francois Mercier Belle Isle Trading Post. V roce 1899 je založen Fort Egbert pro ochranu tohoto místa a stává se zároveň důležitým komunikačním centrem poté, co byl v roce 1903 dokončen 2424 km dlouhý Washington-Alaska Military Cable and Telegraph System. 15. 7. 1900 zde soudce James Wickersham zakládá první federální soud ve vnitrozemí Aljašky. V roce 1901 se Eagle stává prvním městem vnitrozemí Aljašky. V roce 1910 však nastává mohutný úpadek, kdy počet obyvatel díky novým objevům zlata poklesl až na 178. V roce 1911 opouští Fort Egbert armáda. V historické části města se dodnes dochovaly původní domy, které jsou zrestaurovány a tvoří malebný skansen, zachovalo se i 5 z původních 46 staveb pevnosti. Město je východiskem k plavbě kanoí či kajakem po Yukonu, který dále **154 mil (248 km)** až k Circle protéká národním parkem Yukon-Charley Rivers. Takový výlet však představuje 5–10 dnů. Pro méně náročné je možnost svést se po Yukonu lodí, která spojuje Eagle s Dawson City. **3 míle (5 km)** podél pobřeží leží **Eagle Village**, sídlo athabaské komunity žijící v podstatě tradičním loveckým životem. Nelze tvrdit, že by byli příliš zvědaví na návštěvníky, takže při návštěvě vesnice lze doporučit maximální takt.

Trasa 1 pokračuje po **Yukon Highway** směrem k hranici USA a Kanady. Necelou míli (1,6 km) za rozdělením cest je pěkná vyhlídka.

692 mil Boundary – zdejší zásobovací stanice byla jednou z prvních na Aljašce.

1114 km

696 mil – hraniční přechod USA/Kanada (je otevřen od 15. května do října). **POZOR** – změna časového pásma! Přechod je v provozu denně od 9 do 21 hodin pacifického času, neboli od 8 do 20 hodin aljašského času.

Scénická silnice je též známa pod jménem Top of the World Highway. Dále je na ukazatelích udávána vzdálenost i v kilometrech.

1120 km

1122 km

697 mil – Nejvyšším bodem prochází silnice ve výši 1258 m. Zároveň se jedná o jeden z nejkrásnějších vyhlídkových bodů celé trasy.

1125 km

699 mil – další nádherná vyhlídka směrem k jihu.

1138 km

707 mil – zde odbočuje 60 Mile Road ke starému stále ještě činnému dolu v Sixtymile.

1165 km

724 mil – odbočka na neudržovanou silnici vedoucí k 25 mil (40 km) vzdálené usedlosti Clinton Creek, která kdysi byla při nyní již opuštěném azbestovém dole z let 1967–1979. Ve vzdálenosti asi 3 míle (5 km) vtéká Fortymile River do Yukonu. Fortymile River v této oblasti nabízí zkušenějším kanoistům přes 100 mil (161 km) nádherné vody.

1210 km

752 mil – odpočívadlo s vyhlídkovou plošinou nad údolím Yukonu. Na parkovišti je informační kiosek „Vítejte v Dawson City“.

Silnice dále sjezdí serpentinou k Yukonu, otevírají se nádherné pohledy do údolí řeky.

Yukon

Jedná se nepochybně o nejvýznamnější řeku severozápadní Kanady a Aljašky. O prameni Yukonu toho zatím moc nevíme. Neexistuje totiž jednotný názor, kde tato řeka vlastně začíná. Většinou se uvádí, že její vody pocházejí z ledovce Llewellyn poblíž jezera Atlin. Jedním z pramenných toků je nepochybně přítok řeky Nisutlin, řeka McNeil, která protéká severně od hranice mezi kanadským teritoriím Yukon a provincií Britská Kolumbie v Pelly Mountains a od jezera Teslin pak pokračuje jako stejnojmenná řeka. Další důležité přítoky vytékají z jezer Atlin a Tagish.

Řeka Yukon protéká severozápadem Kanady a střední Aljaškou v celkové délce 3185 km. Odvodňuje přes 855 000 km², z čehož polovina leží na území Aljašky, a má průměrný roční průtok v ústí 6430 m³/s. Z devíti hlavních přítoků Yukonu stojí za zmínku řeky Tanana a White, které přivádějí ledovcové vody a představují zhruba 29 % průtoku. Další dvě významné řeky Porcupine a Koyukuk odvodňují území kryté souvislým permafrostem a představují 22 % průtoku.

Řeka rozmrzá nejdříve poblíž Whitehorse, správního města teritoria Yukon, na začátku května a krátce nato i na jezeře Laverge, které je položeno severněji. Přítoky z oblasti Mackenzie

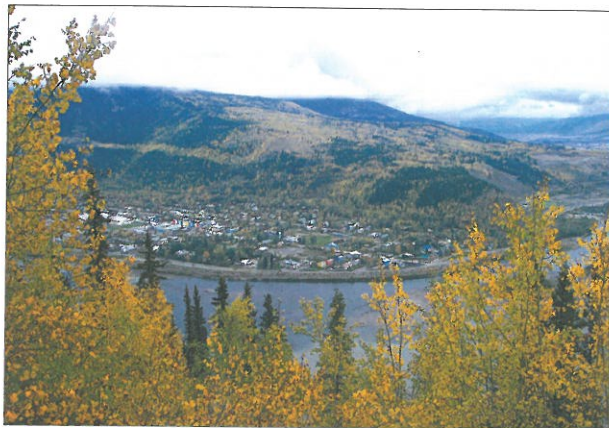
Mountains na východě jsou díky tání sněhu nejvodnatější v červnu, zatímco toky jako například řeka White, které jsou zásobné vodou z ledovců, kulminují až ve druhé polovině července. Srážky v povodí Yukonu jsou relativně malé, v létě cca 150 mm, a tak jakmile pomine nejvyšší stav vody na přítocích, mění se Yukon v relativně mělký pomalý tok, na čemž se jistě podílí i skutečnost, že severně od jezera Laverge protéká širokým údolím, kde tvoří meandry protkané malými ostrůvky a písčnými naplaveninami. Dalším obávaným místem řeky je místo zvané Five Finger Rapids, kde čtyři ostrůvky dělí tok řeky na pět ramen připomínajících s trochou nadsázky skutečně pět prstů. Teprve po soutoku s řekou Pelly, poblíž městečka Selkirk, se průtok Yukonu značně zvýší díky skutečnosti, že tento přítok, odvodňující západní část Mackenzie Mountains, představuje povodí přes 50 000 km². Do Yukonu se dále vlévá řeka White, odvodňující část St. Elias Mountains, s povodím jen o něco menším, stejně tak jako řeka Stewart. Na svém toku se zhruba po 80 km Yukon zařezává do stěn Miles Canyon a u Whitehorse Rapids. Před postavením přehrady v polovině minulého století zde tvořil obávané peřeje, díky kterým byla na tomto úseku po čase zastavena lodní doprava. Vody přehradního jezera zatopily peřeje i kaňon Miles. Přehrada však nemá plavební komory, takže v tradici lodní dopravy se zde již nepokračuje. Hydroelektrárna ve Whitehorse je na Yukonu jediná. U Dawson City má Yukon průměrný roční průtok asi 2095 m³/s, s velkými rozdíly danými ročním obdobím a s tím spojeným ledovým pokryvem řeky. Asi nejpočetnějším přítokem je zlatonosná řeka Klondike, která se zde do něho vlévá. Pod Dawsonem se koryto Yukonu zužuje a řeka zde vtéká na území Aljašky. Poblíž hranice Aljašky a kanadského teritoria Yukon se ještě u Fort Yukon přidává z pravé strany, těsně za polárním kruhem, řeka Porcupine, odvodňující území o rozloze zhruba 115 000 km². Yukon se dále větví následujícími asi 250 km v relativně širokém údolí, na jehož západním konci se mu staví do cesty nevysoké pohoří, kterým protéká řeka úzkým kaňonem. Tento úsek toku i blízké město nesou jméno Rampart (násep, val). Hlavním levostranným přítokem Yukonu jsou ledovcové vody Tanana River, na níž leží i největší město v povodí Yukonu – Fairbanks. Posledním významným přítokem Yukonu je po zhruba dalších 250 km Koyuk, přitékající z oblasti Brookssova pohoří. Řeka dále musí obtéct nevysoké pohoří a stáčí se na západ skoro až na šíři Aljašky. V závěru se stáčí severně a ústí do Norton Sound (Beringovo moře) 65 km širokou deltou.

Odhaduje se, že Yukon každoročně odnáší kolem 60 milionů tun sedimentů, z čehož se asi třetina ukládá v nížinách, kterými protéká, čímž zušlechťuje jejich půdu.

1225 km

761 mil – přívaz přes Yukon do Dawson City. V provozu jen v letních měsících.

Dawson City – leží na soutoku řek Klondike a Yukon. Původně zde bylo sídlo kmene Han. Několik měsíců poté, co zde na Bonanza Creeku v srpnu 1896 našel George Washington Carmack nebývalé velké nuggety, se toto místo stává cílem hledačů štěstí z celého světa, kteří zdejší starousedlíky vytlačili. Řada prospektorů zahynula již cestou díky nedostatečnému vybavení a zásobám. Situace byla natolik vážná, že kanadská vláda musela stanovit podmínky pro hledače, kteří s sebou museli brát oblečení a potřeby až na dobu jednoho roku. V roce 1897 mělo místo již 3500 obyvatel, jejichž potřeby na zimu nebyly dostatečně zajištěny, takže v okamžiku, kdy nebyl možný další přísun zásob po řece, byla většina obyvatel evakuována na 350 mil (563 km) vzdálenou stanici, ostatní se štěstím vydrželi do jarního příjezdu proviantních vozů. Dawson City bylo prvním hlavním městem na Yukonu. V roce 1898 se stává Yukon samostatným teritoriem. V této době byly nejvýznamnější claimy již vytěženy. Nekorunovaní králové Klondiku nazvali



Dawson City



Soutok řek klondike (bliže) a Ykon

toto místo „San Francisco severu“, neboť zde vytěžené bohatství dalo vznik luxusním hotelům, saloonům, tančírnám, hernám a lodním společnostem, které sem dovážely pařížskou módu, orientální koberce, pařížské delikatesy i jiné luxusní zboží. Zdejší tančírna i divadlo Charlieho Medowse ovládl kankán, s nímž vystupovala legendární Kitty Rockwell jako Klondike Kate. K nejvýznamnějším osobnostem patřil majitel nejbohatšího claimu Big Alex McDonald, který zde získal až 7 milionů dolarů. Byl tak populární, že se mu dostalo papežské audience. Řada méně úspěšných hledačů nakonec skončila jako námezdní síly těch šťastnějších. V roce 1899 byl ohlášen nález zlata v okolí Nome a 8000 hledačů se odtud vydalo směrem na západ. Ještě ve třicátých letech mělo město kolem 4000 obyvatel a až do roku 1953 si podrželo svůj statut hlavního města Yukonu.

Do současnosti bylo jako rázovitý skansen uchováno 30 historických domů. Ročně toto místo navštíví 17 000 turistů. V roce 1962 byl na náklady kanadské vlády restaurován **Palace Grand Teatre** Charlieho Medowse, kde po večerech hraná pásma přibližují atmosféru slavné doby. **Diamond Tooth Gertie's Casino** – jediná legalizovaná herna Kanady z roku 1898, kdysi nazývaná Královnou tančiren, kde se hrává poker, black jack a ruleta. Samozřejmě, že se toto vše neobejde bez tanečního

programu ve stylu starých dobrých časů. Před vstupem se musíte zaregistrovat jako člen klubu za poplatek 6 CAD, a tím je legalizována vaše účast na hazardu. V **městském muzeu** je expozice přibližující dobu zlaté horečky, hned vedle je expozice historických lokomotiv, které sloužily ve zdejších dolech. Další zajímavostí je **Srub Jacka Londona** (respektive jeho replika), neboť přestože zde Jack London v roce 1897 pobýval, jeho srub leží daleko odtud. **Robert Service's Cabin** z roku 1898 nechal postavit stejnojmenný Bard z Yukonu, který zde složil napsal řadu povídek a balad. **Pošta** pochází z roku 1901, historická je i budova **Canadian Bank**. Na břehu Yukonu je vystaven **parník S. S. Keno** z roku 1922, který odtud jezdil na trase do Whitehorse. Slavné doby plavby nyní připomíná jen turistická lodní linka do Eagle. Za návštěvu stojí dobře vybavené informační středisko na nábřeží, které vzniklo z bývalých skladů a poskytuje naprosto perfektní služby. Na hřbitově nad městem je pohřben slavný Eskymo Welzl. Z města je nutno vyjít asi 2 km prudce stoupající cestou až k informačnímu kiosku před několika hřbitovy a hrob našeho slavného rodáka hledat asi 15 m pod cestou šikmo dolů v původním směru.

Jan Eskymo Welzl – narodil se 15. 8. 1868 v Zábřehu na Moravě. Jeho rodiče měli hokynářství v historickém domě Pod podloubím na dnešním Masarykově náměstí. Vyučil se zámečnickem. V letech 1884–1888 procestoval Vídeň, Janov, Terst,



Hrob Eskymo Welzela

Bosnu, Srbsko a Rumunsko. V letech 1888–1891 sloužil v rakousko-uherské armádě. 1893–1898 podnikl druhou cestu do Vídně, Janova, zde se dal najmout jako námořník a dostal se tak do Severní Ameriky, Afriky až na Dálný východ. Pracoval na sibiřské železnici, poznal Vladivostok, Port Arthur i Bajkal. Pokračoval v cestách přes Olekminsk, Jakutsk, Šilgavu, Verchnojansk, Nižnij Kolymsk, ostrov Koljučin, ostrovy sv. Vavřince, Vladimír a Novosibiřské ostrovy, kde žil v letech 1897–1921.

Podnikl odtud několik výprav do Kanady, na Yukon, Aljašku, Herschelův ostrov a řadu dalších míst na severu. V roce 1921 ztroskotala loď *Seven Sisters*, na níž vezl kožešiny do San Francisca, poblíž přístavu Cordoba. Po strastiplných soudních případech byl hlavně pro ilegální vstup na americké území vyhoštěn z USA do Hamburku. V letech 1921–1928 zde pobýval, psal do Lido-vých novin, navázal kontakty s Rudolfem Těsnohlídkem. V roce 1928 odjel do Kanady, kde krátce pracoval na bobří farmě, a podnikl neúspěšný pokus o návrat na Novosibiřské ostrovy. Vrací se do Prahy, má řadu přednášek, byl i na audienci u prezidenta Masaryka. V roce 1929 znovu cestuje do Kanady přes Montreal, železnici do Prince Rupert, lodí do Skagway, dále přes White Pass a malou lodí přes Whitehorse do Dawsonu. Pokusil se přejít přes pohraniční stanici Fort Eagle zpět na sever, byl však jako osoba vyhoštěná vrácen zpět do Dawsonu. Ještě jednou se neúspěšně pokusil dostat na Novosibiřské ostrovy v roce 1930. V témže roce vychází jeho kniha *Tricet let na Zlatém Severu*, jejíž vydání se v USA dočkalo úctyhodných 150 000 výtisků. V roce 1932 toto dílo pravděpodobně přepracovává. Zemřel 19. 9. 1948 v Dawson City. Pohřben byl 21. 9. 1948 na tamním Public Cemetery. Místo jeho hrobu nebylo dobře popsáno, nynější památník z roku 1994 nemusí být na pravém hrobě.

Za svého úctyhodného života prošel řadou profesí. Vyučil se zámečnickem, pracoval jako námořník, dělník na stavbě Transsibiřské magistrály, byl cestovatelem, lovcem, rybářem, velrybářem, zlatokopem, léčitelem, velkoobchodníkem, náčelníkem a soudcem eskymáckého kmene, lodním kapitánem, polárním badatelem, poštovním doručovatelem na Vysokém Severu, strojním konstruktérem a hlavně i neúnávným vypravěčem, jehož až již pravdivé, či příkrášené příběhy obletěly celý svět.

762 mil – odbočka vlevo na **Midnight Dome**. Nejkrásnější panorama na celé údolí až k soutoku Yukonu a Klondiku.

1226 km

763 mil – odbočka vpravo k **Bonanza Creek Road**, která vede k nejvýznamnějším nalezištím.

1228 km

Asi po 4 milích (6 km) je **Dredge No. 4** – velmi pěkně zachovaná největší parní, dřevem vytápěný bagr. Další dvě míle (3 km) odtud je **Discovery Claim** – první claim na Bonanza Creek, kde začala zlatá horečka. Je zde expozice rýžování zlata. Zkusit štěstí můžete po dalších třech milích (5 km) na **Claim No. 6** – pokud si přinesete vlastní vymývací pánev. Neúspěšní mohou za poplatek 5 CAD zkusit rýžování ještě jednou v soukromém



Discovery Claim na Bonanza Creeku

claimu na zpáteční cestě cca 2 míle (3 km) od Dredge No. 6, kde je v ceně i to, že ve vaší misce bude pár zlatínek.

1252 km

778 mil – Tintina Bakery – nerad dělám někomu reklamu, ale v tomto konkrétním případě se jedná o tradiční zastávku na Klondike Loop, která je zmíněna snad v každém průvodci. Nejedná se o tradiční pečivo, ale spíše o atmosféru tohoto místa, které je zároveň rázovitou galerií severu.

788 mil – odbočka na Dempster Highway do Inuvik.

1268 km

Vzdálenost 456 mil (735 km) se dá projet za 12–16 hodin, jedná se vesměs o cestu s nepevným povrchem, která vede dosti divokou oblastí, vyhledávanou především milovníky lovu a rybolovu. Po cestě je nutno počítat se dvěma trajekty a dále je nutno mít s sebou dostatek pohonných hmot vzhledem k velmi řídké se vyskytujícímu obydlími místům. Silnice byla postavena v letech 1959–1978. Hned na odbočce je **informační panel** s veškerými nezbytnými údaji. **3 míle (5 km)** – vjíždíme do oblasti, kterou v roce 1991 zasáhl mohutný požár, jemuž padlo za oběť 5189 akrů porostu. **4 míle (6,5 km)** – odtud je přiváděna voda k asi 16 mil (10 km) vzdálené hydroelektrárně, která zajišťovala proud pro těžbu zlata vyplavováním pomocí vodních pump v přílehlých údolích. Pro tahy lososů zde byly vybudovány „schody“. **30 mil (48 km)** – cesta dále povede přes Tombstone Territorial Park. **42 mil (68 km)** – most přes North Fork Klondike River, silnice dále ve výši 1220 m překonává rozvodí mezi Yukonem a Mackenzie River. **43 mil (69 km)** – vyhlídkový bod na oblast Tombstone Range. **46 mil (74 km)** – další vyhlídka na oblast North Fork Pass, Ogilvie Mountains a East Fork Blackstone River Valley. **52 mil (84 km)** – silnice překonává ve výši 1300 m North Fork Pass, nejvýše položené místo na cestě. **65 mil (105 km)** – vyhlídka nad Two Mose Lake, **72 mil (116 km)** – silnice překonává West Fork Blackstone River, necelou míli (1,6 km) dále se otevírá nádherný pohled na **Chapman Lake**, pojmenované po Ernestu Chapmanovi, známém zdejším prospektorovi, obchodníkovi a trapperovi. Jezero je dostatečně velké, aby je mohly využívat hydroplány. **96 mil (154 km)** – silnice vjíždí do oblasti Ogilvie Mountains a pokračuje Windy Passem. Zajímavá zbarvení hornin, tvořících zdejší pahorky, svědčí o četných příměsích kovů. **123 mil (198 km)** – 110 m dlouhý most přes Ogilvie River nese jméno známé osobnosti na Yukonu Allana Jeckella. Silnice dalších 40 km pokračuje po proudu údolím řeky, na 155. míli (249. km) ji opouští a stoupá přes Seven Mile Hill na Eagle Plains Plateau, jednu z mála nezaledněných plání Kanady. Cestou se na mnoha místech otevírají zajímavá panoramata. **161 mil (259 km)** – vyhlídkový bod s informačními panely, přibližujícími zdejší zajímavou geologickou skladbu. **230 mil (370 km)** **Eagle Plains** – první větší osídlené místo s dostatečným obchodním a technickým zázemím. **235 mil (378 km)** – most přes Eagle River, která odvodňuje oblast západních svahů Richardsonových hor, pojmenovaných podle Sira Johna Richardsona, chirurga

a přírodovědce, provázejícího obě Franklinovy arktidské expedice. **252 mil (406 km)** – silnice překračuje polární kruh. Dožíváme se do oblasti, kde Slunce 21. června nezapadá a nastává typický polární den. **280 mil (451 km)** – opět zajímavý vyhlídkový bod, **290 mil (467 km)** **YT-NTW Border** – hranice časového pásma, posun o hodinu vpřed. Probíhá zde i hlavní rozvodí, směrem na západ odtékají vody do Pacifiku, směrem na východ do Severního ledového oceánu. **299 mil (481 km)** – počátek stoupaní na Wright Pass, **304 mil (489 km)** – silnice překračuje vrchol Wright Pass. **329 mil (529 km)** – vyhlídka na oblast Peel River, Richardson Mountain Fort McPherson a deltu Mackenzie River. **335 mil (539 km)** – trajekt přes Mackenzie River. **342 mil (550 km)** **Fort McPherson** – nachází se na vyvýšenině nad soutokem řek Peel a Mackenzie. Sídliště indiánů Dene. Východisko k více či méně dobrodružným výletům za zvěří, adrenalinovými zážitky při plavbě kanoí, lovu, rybolovu apod. V roce 1848 bylo toto místo pojmenováno po Mudrochu McPhersonovi, vedoucím obchodníkovi Hudson's Bay Co., který zde v roce 1840 nechal založit obchodní stanici. V letech 1849–1959 se mohutně rozvíjel obchod především s Inuity, kteří však později odcházejí do oblasti Aklaviku, kde je založena další obchodní stanice. Nyní Fort McPherson představuje důležité obchodní a telekomunikační středisko na Dempster Highway. Silnice v této oblasti projíždí již typickou tajgou. **378 mil (608 km)** **Keetah Ky'it Park** – vyhlídková věž, zajímavé pohledy na soutok Arctic Red a Mackenzie River. Přes půl míle (800 m) je odsud vzdálen trajekt přes Mackenzie River. Tato loď zajišťuje i spojení komunitou Gwich'ya Gwich'in – asi 200 osob žijících při soutoku Arctic Red River (dříve Tsiigehtchi) a Mackenzie River. Přes relativní blízkost civilizace zde žijí tradičním životem lovců a rybářů, jejich život je do jisté míry na této řece závislý. **400 mil (644 km)** – silnice zde překonává Rengling River. **431 mil (694 km)** – dále silnice vede v blízkosti Campbel Lake. **443 mil (713 km)** **Nihtak Gwich'in Territorial Park** – oblíbené rybářské terény, kterým toto místo poskytuje zázemí. **454 mil (731 km)** **Jack Park** – vyhlídková věž s pěknými pohledy na deltu Mackenzie River. **456 mil (734 km)** **Inuvik** – leží na Plateau na východní straně delty Mackenzie River, 96 km jižněji od Beaufortova moře a 113 km od Aklaviku na západní straně delty Mackenzie River. V překladu název znamená „místo lidí“. Převážnou část populace tvoří Inuité. Město je velmi mladé, vzniklo po roce 1955, kompletně bylo dostavěno roku 1961 a jeho vznik je spjatý s hledáním nalezišť ropy



Na Eldorado Creku



Dredge No. 4 na Bonanza Creeku

v této oblasti. Nyní představuje největší sídliště Kanady ležící na sever od severního polárního kruhu a zároveň nejvýznamnější správní, obchodní a telekomunikační centrum kanadského arktického severu. Symbolem města, které má 3667 obyvatel, je kostel postavený ve tvaru iglú. Oltářní obraz Snímání z kříže je dílem inuitské malířky Mony Thrasher. Zajímavé jsou výlety do oblasti delty Mackenzie River, což je největší říční delta severní Ameriky, 97 km dlouhá a 64 km široká. Ve městě se slaví **Sunrise Festival**, první týden v lednu se vítá po třiceti dnech polární noci Slunce, a **Great Northern Arts Festival** – naopak probíhá pod půlnočním Sluncem a představuje díla místních umělců. Město je východiskem k návštěvě dalších rázovitých středisek kanadského severu, jako jsou Aklavík, Tuktoyaktuk, Paulatuk, Sachs Harbour a Holman.

1275 km

792 mil – vyhlídkový bod.

1287 km

800 mil Tintina Trench Rest Area – další vyhlídkový bod na oblast, kde je jedno ze dvou největších odpočívadel tažných ptáků v oblasti Aljašky.

1320 km

820 mil Gravel Lake – další odpočívadlo, v době ptačích tahů zde lze pozorovat i pro Aljašku dosti neobvyklé druhy.

1384 km

860 mil Moose Creek Lodge – tato základna je tak trochu pastí na turisty a jejich peněženky. Zmiňují se o tomto místě spíše díky nápaditým dekoracím z nejrůznějších součástek automobilů, kterými je vyzdobeno.

1392 km

865 mil – vyhlídka na **Stewardovu řeku**, nazvána podle svého objevitele v roce 1849 Jamese G. Stewarda, asistenta Roberta Campbella z Hudson Bay Co.

1407 km

874 mil Steward Bridge – další vyhlídka na oblast Stewardovy řeky. Odbočuje zde **Silver Trail** směrem na 69 mil (111 km) vzdálené Keno k jednomu z nejbohatších nalezišť stříbra v Kanadě. Silnice má pevný povrch až do Mayo.

12 mil (19,3 km) – vyhlídka nad **Steward River**, **31 mil (49,5 km)** – další vyhlídkový bod po celém údolí, necelou mil (1,6 km) je Mayo River Bridge. **32 mil (52 km)** – odbočka k Mayo – městečko s asi 500 obyvateli je největším sídlem na této trase. Jsou odtud zajímavé výhledy na oblast Steward River, milovníci kanoistiky odtud sjíždějí až do Dawson City, ve městečku je v červnu pořádán tradiční Mayo Midnight Marathon. **35 mil (56,5 km)** – odbočka k Mayo Hydro Dam, přehradě z roku

1952, která zajišťovala dodávky energie pro zdejší doly. Míli (1,6 km) dále odbočuje silnice k **Five Mile Lake**. **38 mil (61 km)** – vyhlídka na Wareham Lake, které je vlastně přehradním jezerem nedaleké elektrárny. **43 mil (69 km)** – odbočka vlevo k 12 mil (19 km) vzdálenému **Minto Lake**, vpravo odbočuje stará cesta do Keno **Duncan Creek Road**, která byla ve třicátých letech minulého století hlavním spojením ke stříbrným dolům. **47 mil (77 km)** – odbočka k 2 míle (3,2 km) vzdálenému východisku k túře na Mt. Hadane (1836 m). **60 mil (97 km) Elsa** – prospektor Charlie Brefalt zde v roce 1924 založil stříbrný claim na úbočí Galena Hill a pojmenoval jej po své sestře. Záhy zde vznikají další stříbrné claimy, jako například Kalumet či Stříbrný král, které se ve třicátých letech rozrostly v mohutné doly. Město Elsa bylo až do ukončení stříbrného boomu v roce 1948 největším sídlem v této oblasti a společnosti United Keno Mines. Nyní je zde deset stálých obyvatel. **69 mil (111 km) Keno City** – původně se toto místo jmenovalo Sheep Hill, v roce 1919 dostává dnešní název podle hazardní hry, po níž byl Louisem Bouvettem pojmenován jeden z nejvýnosnějších zdejších claimů. Mohutný boom zažilo město ve dvacátých letech minulého století. Nyní má Keno pouhých 25 stálých obyvatel. Zajímavá je expozice místního muzea, která přibližuje historii zdejších stříbrných dolů. Vede odtud nepřiliš dobrá Keno Hill Road 6,5 mil (10,5 km) na vyhlídku Keno Hill (1849 m).

875 mil Steward Crossing – v roce 1886 na důležitém tahu z Whitehorse do Dawson City zde Alfred Mayo, Artur Harper a Jack McQuesten zakládají obchodní stanici, která byla ještě ve třicátých letech významným zásobovacím bodem pro celou oblast. Tankovaly zde říční lodě, dopravovalo se tudy stříbro z dolů.

883 mil – most přes Crooket Creek.

918 mil – vyhlídkový bod na oblast Pelly Crossing a Pelly River, nazvané jménem guvernéra Hudson Bay Co. v roce 1840 Robertem Campbellem. Necelou mil (1,6 km) odtud ještě před vjezdem do města překračuje řeku zajímavý most.

919 mil Pelly Crossing – toto místo vděčí za svůj vznik budování Klondike Highway. Původně zde nebyl most a fungoval zde říční trajekt. Většina zdejších obyvatel pochází z historického Fort Selkirk, který je od Pelly vzdálen cca 25 mil (40 km) po řece a po svojí rekonstrukci je cílem lodních výletů z tohoto města. Informační středisko zasvěcené historii Fort Selkirk je

1408 km

1421 km

1477 km

1479 km

umístěno ve stavbě, která je replikou Big Jonathon House z Fort Selkirk. Nyní má městečko 350 stálých obyvatel.

Fort Selkirk byl založen *Hudson Bay Co.* v roce 1848, ale již v roce 1952 zničen *Chilkaty*. Dále bylo toto místo sporadicky obydleno *trappery*, misionáři a Kanadskou jízdní policií až do šedesátých let. Nyní je asi 40 budov pocházejících z celé historie pevnosti rekonstruováno a pevnost složí jako rázovitý skansen.

1489 km

925 mil Meadow Lake – jezero ležící západně odtud je slané.

1513 km

940 mil Minto – odbočka na Minto Road k bývalé obchodní stanici a přístavišti. I odtud lze navštívit Fort Selkirk.

1539 km

956 mil – zajímavá vyhlídka na oblast pokrytou sopečným popelem, kterou protéká White River. Tato řeka má vody zbarvené rovněž tímto popelem, proto s jistotou nadsázkou dostala své jméno. Popel pochází z erupce asi před 1250 lety, která postihla asi třetinu rozlohy Yukonu.

1540 km

957 mil – opět se setkáváme s oblastí postiženou požárem, kterému podlehl v roce 1995 325 000 akrů porostu.

1566 km

973 mil Tatchun Creek Bridge.

1569 km

975 mil – vyhlídka na **Five Fingers Rapids**, pověstně přejíždě, kde čtyři nevelké ostrovy dělí tok Yukonu na pět ramen. Přes toto obávané místo museli hledači zlata přenášet náklady svých lodí. Od této vyhlídky lze sestoupit po schodech až na dno údolí a odtud jsou přejeje vzdáleny deset minut pohodlné chůze.

1588 km

987 mil – zajímavá vyhlídka do údolí Yukonu.

1608 km

999 mil – odbočka na **Campbell Highway**, 363 míle (583 km) dlouhou, která vede do Watson Lake na Alaska Highway. Má od Ross River nezpevněný povrch. Byla postavena v roce 1968. O zpřístupnění oblasti, již prochází, se zasloužil objev uhlí. Představuje o něco kratší, leč značně náročnější přístup k Dawson City, než je po hlavní trase přes Whitehorse:

2 míle (3,2 km) – Tantalus Bute Coal Mine. **17 mil (28 km) – Eagle Nest Bluff** – místo asi nejpověstnější lodní katastrofy na Yukonu, kdy zde byl 25. 9. 1906 výbuchem dopravovaných výbušnin zničen kolesový parník *Columbia*. **47 mil (76 km) – Bearfeed Creek** je přítok *Little Salmon River*, název dostalo podle oblíbeného loviště medvědů na zdejší vodě. Další dvě mil (32 km) silnice vede podél *Little Salmon Lake*, které je



Five Finger Rapids z vyhlídky

vyhledávaným rybářským lovištěm. **104 mil (167 km)** – odbočka k **Faro** – kdysi bohaté hornické městečko, jehož název připomíná karetní hru. Byl zde otevřen jeden z nejbohatších dolů na stříbro a zinek *Anvil*, který byl v provozu od roku 1969 do roku 1998. **135 mil (218 km)** – vyhlídka u **Lapie Canyon**, necelou milí (1,6 km) dále most přes *Lapie River*, který vede hlubokým zářezem, jímž řeka protéká. **137 mil (220 km) Ross River** – toto místo bylo osídleno původně dělníky, kteří pracovali na stavbě *Canol Pipeline Service Road* za 2. světové války, samotné město vzniklo až v roce 1964. Je zde křižovatka s *Canol Road*, která vede od *Alaska Highway* k severozápadním teritoriím. Přes *Pelly River* je v letních měsících v provozu trajekt. **152 mil (250 km)** – odbočka ke zlatému dolu v **Kedza River Valley**. Zlato zde bylo objeveno v roce 1947, zdejší důl je v provozu od roku 1988. *Kedza Valley* je zajímavým scénickým údolím. Jsou zde další tři staré doly na zlato a jeden na stříbro. **174 mil (280 km)** – silnice zde vede po mostu nad *Hoole Canyon*, poblíž kterého je soutok *Hoole* a *Pelly River*. **196 mil (315 km)** – most přes **Big Campbell Creek**; poblíž tohoto místa byla roku 1846 založena obchodní stanice, která však nebyla příliš výnosná, a proto po požáru v roce 1849 nebyla obnovena. **219 mil (353 km) Finlayson Creek** – poblíž ústí do *Finlayson River* byl založen jeden z prvních zlatých claimů již v roce 1875, později zde



Five Finger Rapids

vzniká jeden z prvních zlatých dolů. Dále až do Watson Lake sleduje silnice Finlayson River, nazvanou roku 1840 po dalším z ředitelů Hudson Bay Co. **295 (475 km) – Miners Junction** – zde odbočuje Nahani Road, postavená v letech 1961–1963, ke 125 mil (201 km) vzdálenému, kdysi jednomu z nejbohatších dolů světa u městečka **Tungsten**. Pokud se rozhodnete k návštěvě tohoto místa, pak jedete v podstatě do pustiny. Silnice je náročná, špatně udržovaná, není zde možnost doplnění pohonných hmot a neradím, pokud k tomu nemáte zvláštní důvod, se na ni pouštět. První nálezy pocházejí ze šedesátých let z údolí Flat River. Krátce nato zde vzniká důl, který byl uzavřen roku 1986. Poblíž dolu bylo stejnojmenné městečko, většina z jeho 500 obyvatel se krátce po uzavření dolu odstěhovala. V tomto městě duchů žije jen zlomek bývalé populace, hlavně jsou zaměstnání v hlídací službě. Poblíž vyvěrá horký pramen. **327 mil (526 km) – Frances River Bridge. 363 mil (583 km) – Watson Lake na Alaska Highway.**

1613 km

1002 mil Carmacks – městečko nazváno po Georgi Washingtonovi Carmackovi, který zde založil obchodní stanici kolem roku 1890. Přistěhoval se sem v naději, že zbohatne, ale neměl štěstí. V roce 1896 obchodní stanice zbankrotovala a on

sám se přestěhoval s rodinou do Fortymile. Téhož roku v létě zkusil štěstí s pávní a stal se jedním ze tří šťastlivců, kteří našli první zlato na nynějším Bonanza Creek u Dawson City. Ještě téže zimy vydal jeho claim přes tunu zlata. Kdysi byla v Carmacks důležitá zastávka na cestě lodí mezi Whitehorse a Dawson City. Nyní se jedná jen o městečko na křižovatce cest, které má asi 450 obyvatel.

1023 mil Montague House – stará usedlost a jedna z prvních stanic na trase mezi Whitehorse a Dawson City.

1646 km

1024 mil Twin Lakes – dvě malebná jezírka zde vytvářejí nádherné přírodní zátiší.

1648 km

1052 mil – zde se setkáváme s následky požáru v roce 1998.

1693 km

1061 mil – silnice dále vede několik mil podél **Fox Lake**.

1708 km

1073 mil – most přes **Fox Creek**.

1727 km

1076 mil Lake Laberge – toto je jediné místo, kde v oblasti Yukonu žijí kormoráni. Jezero je vyhledávaným rybářským revírem.

1732 km

1093 mil – odbočka k **Takhini Hot Springs**, 6 mil (10 km) vzdálenému vyhledávanému výletnímu místu v blízkosti Whitehorse. Na asi 700 akrech v této oblasti je zřízena **Yukon Wildlife Preserve**, kde je možno setkat se s většinou polární fauny.

1759 km

1097 mil Whitehorse – název je příznačný pro vřící vody peřeji, které připomínají bílé koně a které jsou při tahu lososů velkým turistickým lákadlem. Poprvé je tak pojmenovali kolem roku 1800. V roce 1883 se o prozkoumání této oblasti zasloužil Frederik Schwatka. Zdejší peřeje byly jednou z největších překážek na cestě hledačů zlata na sever v dobách zlaté horečky. V letech 1898–1900 bylo spojeno se Skagway železnici a silnicí, čímž se stává významným terminálem, kde se překládalo zboží na lodi, které odtud vyplouvaly do Dawson City. V roce 1920 zde bylo vybudováno letiště. V roce 1942 je tudy vedena Alaska Highway. Od roku 1953 je Whitehorse hlavním městem Yukonu. Díky okolním ložiskům měděných rud má město stále značný ekonomický význam. Obývá jej 400 obyvatel. Nyní je zde jako muzeum a symbol města vystavena S. S. Klondike z roku 1937, největší loď své doby, která sloužila až do roku 1955. Historické doby připomíná Mc Bride Museum, zajímavá

1765 km



Kolesový parník Klondike ve Whitehorse

je i expozice Yukon Transportation Museum. Za návštěvu stojí Old Log Church Museum. Zajímavá je vycházka do Miles Canyon. Město je pořadatelem několika festivalů, slavné doby zlaté horečky připomíná zdejší kankánový podnik. Podél nábreží jezdí stará historická tramvaj až ke křižovatce u Miles Canyon. Na okraji města je **Miles Canyon**, další zákeřné přeje, které museli překonat hledači zlata na své cestě na sever, zmizely pod vodami přehradního jezera. Jen malá část připomíná slavnou dobu navigátorů z blízké vesnice, kteří prováděli tímto nebezpečným místem lodí.

1796 km

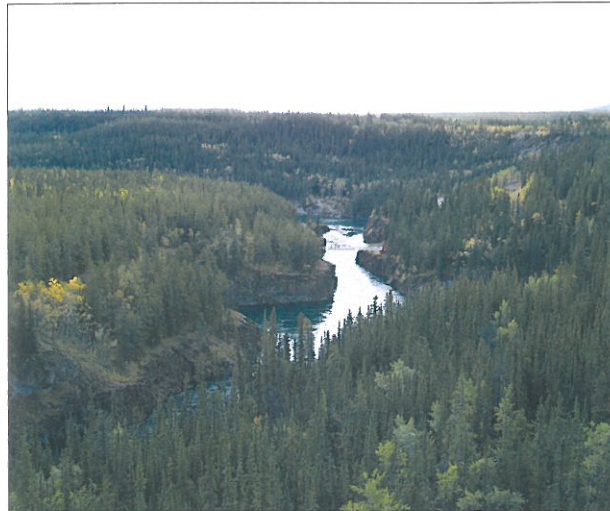
1107 mil historický mezník 937 – zajímavé výhledy směrem k severu. Kdysi důležitý bod na staré Dawsonske stezce u přechodu přes řeku Takhini, který byl nahrazen až roku 1950 postavení silnice, která jej míjí.

1796 km

1116 mil Takhini River Bridge – most přes řeku, jejíž jméno je zkomoleninou indiánského názvu pro komáry „takh“ a řeku „heena“.

1815 km

1128 mil – vyhlídková plošina s nádherným panoramatem údolí řeky Takhini.



Nad Miles Canyon

1129 mil – odbočka k 15 mil (24 km) vzdálenému jezeru **Kusawa**. Jezero je 72 km dlouhé, 2 km široké. Silnice k jezeru byla postavena v době stavby Alaska Highway pro dopravu dřeva na stavbu mostů. Silnice je ve špatném stavu, není vhodná pro běžné osobní vozy, i když je pro ně s jistými obtížemi průjezdná.

1817 km

1133 mil – odpočívadlo u **Mendenhall Malamute Bed and Breakfast**. Velmi zajímavé panorama.

1823 km

1139 mil – severně odtud začíná **Champagne Bypass**. Tady Alaska Highway obchází místo jménem Champagne na místě historického mílníku 974. Toto místo na legendární Dalton Trail do Dawson City si zvolil koncem 19. století Jack Dalton za místo tábora, kde se svými lidmi lahvi šampaňského oslavil zdolání první nebezpečné části cesty. V roce 1902 zde byla založena obchodní stanice, která se stala důležitým zázemím v dobách zlaté horečky na Buillon Creek a v roce 1904 i zlaté horečky na Burwash Creek.

1833 km

1159 mil – toto místo na **Cracker Creek** bylo jedním z četných táborů na staré obchodní cestě.

1865 km

1878 km

1167 mil Otter Falls Cutoff – odbočka na nepříliš dobrou **Aishihik Road** vedoucí do 26 mil (42 km) vzdálené indiánské vesnice, jejíž název znamená „vysoké místo“. Na 18 mil (29 km) je vyhlídka na bývalé **Otter Falls**, od nichž odvedla vody stavba hydroelektrárny. V letních měsících však část vody teče starým korytem přes vodopád. V této oblasti není výjimkou potkat na silnici bizony či medvěda.

1880 km

1168 mil Canyon Creek Bridge – silnice vede oblastí, kde začínají nádherné výhledy na Kluane Icefield Ranges a St. Elias Mountain.

1902 km

1182 mil – rekreační oblast Pine Lake.

1914 km

1189 mil Hainess Junction – postavena na milníku 1016. Samotné městečko vzniklo z armádních baráků tábora postaveného při stavbě Alaska Highway v roce 1942. Leží na důležitě křižovatce Alaska Highway a Haines Highway. Je jednou z bran národního parku Kluane. Je zde informační středisko parku. Nedaleko odtud je **Tatshenshini-Alsek Wilderness Park**, založený roku 1993 pro ochranu cenné lokality v oblasti těchto dvou řek. V červnu zde bývá organizován Alsek Music Festival, Kluane Mountain Bluegrass Festival a 1. srpna zde bývají velké oslavy kanadské konfederace – Canada Day.



Vyhlídka směrem ke Kluane Rangers

Kluane National Park – největší kanadský park o rozloze 22015 km², pověstný svými ledovými poli. První návrhy na zřízení tohoto národního parku padly již v letech 1942–1943, kdy bylo uvažováno o založení Kluane Game Sanctuary. Park byl formálně založen až roku 1972 a národním parkem vyhlášen roku 1976. Roku 1979 byl zapsán do seznamu UNESCO. Mnohé ze zdejších 4000 ledovců mají šířku přes 10 km a délku 100 km. Park má nádhernou severskou flóru a faunu. Leží zde nejvyšší hora Kanady Mt. Logan o výšce 6050 m. Pro pohyb v parku platí zvláštní režim, je vždy nutno kontaktovat příslušné informační středisko.

Haines Highway – scénická silnice s výhledy do oblasti Národního parku Kluane, Tatshenshini-Alsek Wilderness a Taklinsha Mountains. Spojuje přístavní město Haines v USA s Alaska Highway, má pevný povrch, je dobře udržovaná.

15 mil (25 km) – historický milník 142, most přes **Kathleen River**. **16 mil (26 km)** – **Kathleen Lake**, během další cesty nabízí silnice nádherná zátiší tohoto ledovcového jezera. **30 mil (50 km)** – **Dezadeash Lake**, které silnici provází dalších několik mil. **38 mil (62 km)** **Klukshu** – odbočka k indiánské vesnici. Ve zdejších obchodech můžete najít veškeré indiánské výrobky, na jaké si jen lze vzpomenout, včetně domácích zavařenin či uzeného lososa. Stejnomená řeka provází silnici několik dalších mil. **53 mil (87 km)** – **Takhanne River Bridge**. Jen o necelých 400 metrů dále je **Milion Dollar Falls Campground** – z tohoto místa vede turistická cesta na vyhlídky k vodopádům a přeřítům. **62 mil (103 km)** – zde u **Blanchard River Bridge** je oblíbené místo pro start náročnějšího raftingu. **68 mil (112 km)** – vyhlídka na oblast **Tatshenshini-Alsek Wilderness Provincial Park**. **88 mil (145 km)** – **Chilkat Pass (1070 m)**, na vrcholu průsmyku vyhlídka. Jedná se o jeden z mála průsmyků, které dovolují přístup od pobřeží k oblasti Yukonu. Tyto průsmyky byly vždy velmi dobře stráženy Tlingity, Indiány, kteří byli vůči cizincům velmi nepřístupní. Teprve mohutný nájezd bílých dobyvatelů během zlaté horečky v roce 1898 tyto průsmyky otevřel. **106 mil (175 km)** – **hraniční přechod mezi Kanadou a USA**. Na kanadské straně je přechod v nočních hodinách uzavřen, v této době je možno jej použít jen směrem do USA! **115 mil (185 km)** – vyhlídka na **Klehini River**. **119 mil (192 km)** – odbočka ke 3 mil (5 km) vzdálenému **Mosquito Lake**. Necelou mil (1,6 km) dále je vyhlídka na **Klehini River**. **125 mil (201 km)** – odbočka

k indiánské vesnici **Klukwan**. **127 mil (204 km)** – informační středisko rezervace **Alaska Chilkat Bald Eagle Preserve**. Tato přírodní rezervace se v sezoně lososího tahu stává sídlem více než 3500 říčních orlů, asi nejlepší místo na sledování. **138 mil (222 km)** – **Chilkat River**, na níž jsou postaveny tzv. rybí mlýny, určené k odchytu lososů. Otevírají se zde nádherné výhledy na horské scenerie. **146 mil (235 km)** – **Hainess** – původním jménem **Dei Shu**, „konec stezky“. Kdysi významné sídliště Indiánů kmene **Tinglit**. V roce 1878 se zdejší prvním osadníkem stává **Georgie Dickinson** z **Northwest Trading Co.**, který byl následován misionáři a dalšími obchodníky. V roce 1897 otevřel **John Dalton** starou indiánskou stezku jako zpoplatněnou cestu pro zlatokopy hledající snazší cestu ke **Klondiku**. V roce 1881 **Eugene** a **Caroline Willard** ustavují zdejší misií, pojmenovanou po **Francině E. Haines**, významné osobě presbyteriánské ženské společnosti domácích misií. V roce 1882 se **Haines** stává významným poštovním bodem. V roce 1903 zde byl založen první opěrný bod armády **Fort Viliam H. Seward**, na počest státního sekretáře, který se zasloužil o zakoupení **Aljašky** od **Rusů**, kde byla od roku 1904 první trvalá posádka. V roce 1922 přejmenován na **Chilkoot Baracks** a po dalších 20 let to byl jediný opěrný bod armády na **Aljašce**. V roce 1946 byla tato základna zrušena a o rok později prodána bývalým veteránům, kteří zde začali podnikat. V roce 1970 se stává zdejší přístav, který je od města vzdálen asi 4 míle (6,5 km), samostatnou obcí. Od 80. let je mezi **Haines** a **Haines Junction** celoročně průjezdná silnice sledovaná elektronikou.

1938 km

1204 mil Bear Creek Summit (1004 m) – silnice zde překonává nevyšší bod mezi **Whitehorse** a **Fairbanks**.

1975 km

1227 mil – vyhlídka na **Kluane Ranges**, součást Národního parku.

1984 km

1233 mil Boutillier Summit (1003 m) – druhý nejvyšší bod na této trase. Odtud se poprvé otevírají pohledy na **Kluane Lake**, necelé půl míle (800 m) dále je odbočka do **Silver City**.

1989 km

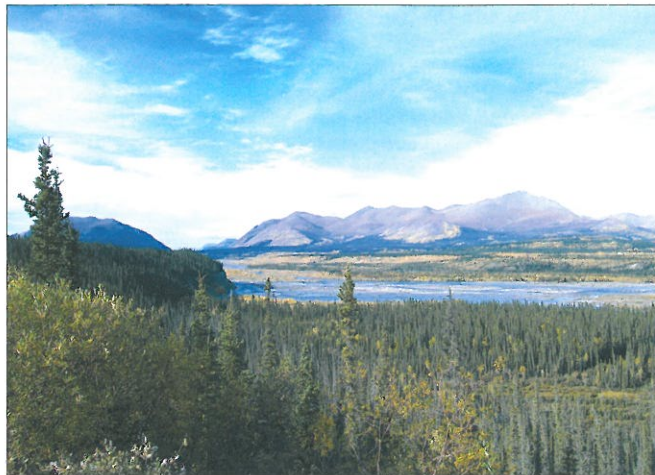
1236 mil – odpočívadlo nad **Kluane Lake**, největší jezero v oblasti **Yukonu** o rozloze 154 čtverečních mil (400 km²).

1991 km

1237 mil – **Sheep Mountain Information Centre**.

1994 km

1239 mil Soldiers Summit – leží na historickém milníku 1016. Zde byla oficiálně 20. 11. 1942 otevřena **Alaska Highway**. Silnice stále kopíruje **Kluane Lake**.



Pohled k Národnímu parku Kluane



Vyhledka na Národní park Kluane

2028 km

1260 mil Destruction Bay – malé městečko s 55 obyvateli na pobřeží jezera vděčí za svůj vznik budování Alaska Highway. Své jméno dostává poté, co zde velká bouře zničila domy a uložený materiál. Je to jedna z asi po 100 milích (161 km) postavených stanic, kde si řidiči kamionů mohou odpočinout, popřípadě zajistit technickou pomoc.

2042 km

1269 mil Burwash Landing – poprvé osídleno v roce 1904 Louisem a Eugenem Jaquotovými jako zásobovací centrum pro zdejší prospektory. V roce 1942 zaznamenalo rozvoj za stavby Alaska Highway. V roce 1944 zde byla otevřena misie. Město muselo být v roce 1999 evakuováno za velkého požáru, který zachvátil tuto oblast. Pět domů bylo zničeno, požár padlo za oběť 8000 akrů porostu. Část této rozlohy však museli spálit preventivně sami hasiči, aby zabránili dalšímu šíření původního požáru, který se jen s velkým nasazením nakonec podařilo dostat pod kontrolu. Městečko má nyní 84 obyvatel. Je zde Klane Museum of Natural History, nabízející kromě tradičních expozic i zajímavou diaporamu. Před muzeem je vystavena údajně největší pánev na vymývání zlata. Na okraji města je zajímavé řezbářství.

2050 km

1274 mil – most přes jeden z přítoků Klane Lake **Duke River**.

2066 km

1284 mil Klane River Overlook – vyhlídková plošina u odpočívadla s restaurací.

2068 km

1285 mil – zde skončil jeden sen o zbohatnutí, na místě, kde byla v roce 1952 nalezena niklová ruda. V letech 1972–1973 zde důlní společnost vytěžila asi 40 000 tun horniny, která se však ukázala z ekonomického hlediska jako nevyužitelná.

2102 km

1306 mil – odpočívadlo před **Donjek River Bridge**. Tento most na ledovcové řece představuje jednu z konstrukčně nejtěžších staveb na celé Alaska Highway. Podloží zde tvoří permafrost, je zde tedy bažinatá půda, v době dešťů prudce vzrůstá průtok a stoupá hladina řeky.

2144 km

1332 mil – most přes **White River**, jeden z důležitých přítoků Yukonu.

2176 km

1352 mil – historický milník **1188** poblíž bývalé indiánské vesnice ve Snag. V roce 1947 Snag fungoval jako záložní letiště pro případ nouze na trase Edmonton–Anchorage. Snag se dále může pochlubit nejnižší naměřenou teplotou v historii Kanady,

3. února 1947 zde byla naměřena teplota -63°C . Pro srovnání – nejnižší teplota na Aljašce byla 23. 1. 1971 na Prospekt Creek $-62,8^{\circ}\text{C}$.

2195 km

1364 mil – vyhlídka s dalekými rozhledy.

2198 km

1366 mil Beaver Creek – středisko se 117 obyvateli, které vzniklo z ubytoven dělníků při stavbě Alaska Highway. Původně zde bylo i stanoviště kanadské celní stráže, které bylo v roce 1983 přestěhováno severněji. 28. října 1942 se zde setkaly obě stavební skupiny, z nichž každá stavěla Alaska Highway z jedné strany. Od tohoto dne byla silnice průjezdná v celé své délce. Jedinou zdejší zajímavostí je misie Our Lady of Grace, vybudovaná v roce 1961. Zdejší anglikánský kostelík sv. Kolumbana byl postaven ve Whitehorse a po dílech přesunut na své místo v roce 1975.

1369 mil – kanadská hraniční kontrola.

2203 km

1387 mil historický milník 1221 – na hranici USA a Kanady, kde hraniční čára probíhá po 141. poledníku. Hranice Aljašky a Kanady byla stanovena již rusko-anglickou dohodou v roce 1825, v roce 1867 s touto verzí USA souhlasily, ale po nalezení zlata na Klondike v roce 1896 probíhaly mezi oběma zeměmi vážné rozepře, které se týkaly hlavně Lynnova průplavu. Tento spor byl řešen mezinárodním tribunálem, který zvýhodnil USA v roce 1903. Půl míle (800 m) dále je oficiální hraniční kontrola USA.

2232 km

1419 mil – **Port Alcan U. S. Customs and Bordur Protection**.

2284 km

1420 mil Tetlin National Wildlife Refuge – národní park byl založen roku 1980. Má rozlohu 730 000 akrů. Zahrnuje valnou část povodí řek Nabesna a Chisana, krajinu protkanou říčkami a jezery s bohatou severskou faunou.

2285 km

1421 mil – most přes Scottie Creek.

2287 km

1425 mil – vyhlídka na jezera v oblasti Chisana River Valley a Nutzoin Mountains.

2293 km

1427 mil – informační středisko **Tetlin National Wildlife Refuge**.

2297 km

1438 mil – odpočívadlo nedaleko **Hidden Lake**, vzdáleného asi půlhodinu pohodlné chůze.

2314 km

2319 km

1441 mil – v blízkosti silnice lze pozorovat písečné duny. Vyhlídkový bod.

2329 km

1447 mil historický milník 1254 – u odbočky k **Deadman Lake**. Necelou míli (1,6 km) dále odbočka na Northway Road, kde ve vzdálenosti 9 mil (14 km) leží městečko **Northway**. Toto město je leteckou branou Aljašky, používanou především soukromými letadly. Každoročně je zde odbaveno přes 700 strojů. Zdejší letiště bylo postaveno ve čtyřicátých letech v rámci společného projektu USA a Kanady na propojení leteckých základů od Edmontonu přes Whitehorse do Fairbanks. Tento systém byl využíván v rámci obrany za 2. světové války i v rámci pomoci SSSR. Původně zde byl tábor Athabasků, který kolem roku 1900 dostává toto jméno podle náčelníka, který byl takto pokřtěn (zemřel roku 1993 ve věku 117 let).

2337 km

1452 mil – vyhlídkový bod směrem k oblasti, kde se odehrála zlatá horečka na Chisaně v roce 1913. Jelikož však bylo zlato jen v omezeném množství v několika potocích, trvala pouze jeden rok.

2371 km

1473 mil historický milník 1292 – vyhlídka na **Wrangel-St. Elias National Park**. Byl založen roku 1980, jde o největší



Cestou kolem Národního parku Wrangell – St. Elias



Cestou po Alaska Highway

kanadský park. Zaujímá rozlohu 13,2 milionu akrů. V roce 1980 byl prohlášen spolu s Kluane National Park, s nímž je volně propojen, světovým přírodním dědictvím a byl zahrnut do seznamu UNESCO. Do parku vedou jen tři silnice o celkové délce 100 mil (161 km) – probíhá jím Glenn a Richardson Highway, do vnitrozemí míří Nabesna Road. Je zde největší ledovec na pevnině, dlouhý 127 mil (204 km) – Bagley Ice Field. Necelou míli (1600 m) dále nádherný pohled na **Midway Lake**.

1476 mil – odpočívadlo – další krásná vyhlídka směrem k jihu.

2375 km

1485 mil Tetlin Junction – trasa 1 se setkává s odbočkou směrem k Chicken a Dawson City.

2390 km

1488 mil – most přes **Tanana River** – jméno řeky je zkromoleninou původního athabaského názvu Tan-uh-naw, což znamená horská řeka. Poprvé bylo tohoto názvu použito při expedici Western Union Telegraph v roce 1886. Tanana River vzniká soutokem řek Chisana a Nabesna a po 708 km toku severozápadním směrem se vlévá do Yukonu.

2395 km

1490 mil – dále se cestou setkáváme s následky obrovského požáru v roce 1990, který si vynutil uzavření Alaska Highway

2398 km

a evakuaci města Tok a kterému padlo za oběť přes 100 000 akrů lesa. Město Tok zachránila v té době jen „záračná“ změna směru větru, který odklonil požár od města.

2400 km

1491 mil – zde je jedna ze sedmi stanic **Long Range Aids to Navigation** na Aljašce, která byla postavena americkou pobřežní stráží v roce 1976 a která slouží pro vzdušnou, pozemní i námořní navigaci.

2409 km

1497 mil Tok – leží na soutoku Beaver Creek a Yukonu, je označeno též jako „Brána 49. státu“ či „Hlavní třída“ Aljašky. Leží na nejvýznamnější silniční křižovatce Alaska Highway s Glenn Highway vedoucí směrem k Anchorage, dělicí město na čtyři části. Skládá se z typických, maximálně patrových severských domů, postavených převážně ze dřeva. Veškerý společenský a obchodní život je soustředěn na hlavní křižovatce dálnic.

V roce 1942 zde byl stavební tábor při stavbě Alaska Highway zvaný Tokyo Camp poblíž Tokyo River. Díky událostem 2. světové války přejmenován na Tok.

Nyní město představuje servisní středisko oblasti se 4000 obyvateli. Je zde 13 kostelů, velká knihovna, sídlo jedné z fakult University of Alaska, řada klubů a reprezentativní informační středisko, kde lze získat informace nejen o tomto místě a celé Aljašce, ale i o oblasti zlaté horečky na Yukonu. Ve zdejších obchodech se prodávají především tradiční rukodělné výrobky pocházející z okolních athabaských sídel – mokasíny, kožené oděvy, indiánské symboly apod.

Místo je též známo jako hlavní město musherů. Od listopadu až do konce března se zde pořádají nejrůznější závody psích spřežení. Pověstné Race of Champions v březnu se účastní přes 100 týmů.

2422 km

1505 mil Tanana Valey State Forest – vjíždíme do prvního plánovitě rozvíjeného a obhospodařovaného lesního systému Aljašky – viz výše.

2440 km

1516 mil – vyhlídkový bod.

2443 km

1518 mil – most přes řeku Tok – řeka odvodňuje ledovcovou oblast Alaska Range a vlévá se po dalších 97 km do řeky Tanana. Během několika dalších mil silnici provází Little Tok River.

2480 km

1541 mil – odbočka k Mentasta Lake (6 mil [10 km]); poblíž žije athabaská komunita.

1543 mil Menasta Summit – armáda USA zde v roce 1902 zřídila telegrafní stanici. Menasta Mountains je pohoří o délce 40 mil (64 km) a šířce 25 mil (40 km), hory zde dosahují až výše 1829 m. Toto území bylo 3. 11. 2002 postiženo silným zemětřesením o síle 7,9 stupňů Richterovy škály.

2483 km

1544 mil – vyhlídka na **Mt. Sanford (4949 m)**, jednu z deseti nejvyšších hor Aljašky. Silnice má i nadále tuto horu jako svého průvodce. Po většinu jízdy v této oblasti se otevírají zajímavé pohledy na oblast Wrangell Mountains. Zmiňují jen některé zajímavé vyhlídkové body, kterých je samozřejmě daleko více.

2485 km

1547 mil – most přes **Slana River**, něco přes míli (1,6 km) je vzdálen vyhlídkový bod na údolí této řeky.

2490 km

1557 mil – vyhlídkový bod – dominantou zde je opět Mt. Sanford.

2506 km

1560 mil – odbočka na **Nabesna Road** – tato 42 míle (68 km) dlouhá silnice spojuje hlavní směr s historickým Nabesna Gold Mine. Silnice má zpevněný povrch jen asi 5 mil (8 km), pak pokračuje náročnější nepevněná cesta. Na situaci na cestě je dobré se zeptat hned na začátku, kde je **Slana Ranger Station** – informační středisko a stanice rangerů. Zde je nutno též vyžádat povolení ke vjezdu, neboť tato jediná panoramatická silnice zasahuje do vnitrozemí Národního parku Wrangell-St. Elias, i když slouží spíše pro milovníky rybolovu či pěší turistiky, neboť v jejím okolí je řada zajímavých turistických cílů. Turistika vyžaduje dobré mapy a každopádně předchozí informace na stanici rangerů. Poslední dvě třetiny cesty jsou vhodné jen pro terénní vozidla:

2511 km

1 míle (1,6 km) Slana – kdysi indiánská vesnice, nyní jediná větší usedlost na trase s asi 50 obyvateli, stále s převahou původního obyvatelstva. Za vesnicí most přes řeku Slana. **4 míle** – vjezd do Národního parku Wrangell-St. Elias. Asi míli (1,6 km) odtud končí zpevněný povrch silnice. **12 mil (19 km)** – odpočívadlo – je východiskem na turistickou stezku k Cooperovu jezeru. **19 mil (31 km)** – východisko turistické stezky ke Cariboo Creek. **23 mil (37 km)** – Long Lake. **25 mil (40 km)** – zde je rozvodí mezi Cooperovou řekou a přímými toky do Gulf of Alaska. **28 mil (45 km)** – Twin Lakes. **POZOR** – Silnice je dále sjízdná jen pro vozy s náhonem na všechna čtyři kola. Brodí se Jack Creek a Lost Creek, což jsou za normálních okolností nepřiliš hluboké toky, jejichž stav se však

během dne v závislosti na počasí může rychle a nebezpečně změnit. 31 mil (50 km) – zde je východiště k turistice v oblasti Lost Creek. 35 mil (56 km) – most přes Jack Creek, dále je silnice velmi obtížná, na 37. mili (60 km) je neznáčený brod. 42 míle (68 km) – zlatý důl Nabesna, který byl činný v letech 1923–1940. Soukromý objekt.

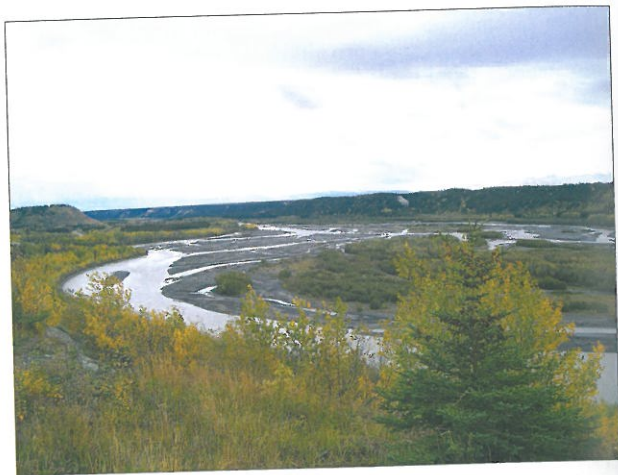
2515 km 1563 mil – vyhlídkový bod nad Cobb Lakes. Otevírá se panorama Wrangell Mountains, necelou milí (1,6 km) dále vyhlídka Tanada Peak.

2536 km 1576 mil – most přes Indian River. V této řece lze pozorovat tahy lososů.

2544 km 1581 mil – odpočívadlo s vyhlídkou do údolí Copper River a na oblast Wrangell Mountains.

2551 km 1585 mil – odpočívadlo za mostem přes řeku Chintochina – je výchozím bodem pro cestu podél řeky, vyhledávanou hlavně v rybářské sezoně. I tato řeka zažila v historických dobách zlatou horečku.

2572 km 1598 mil – odpočívadlo s vyhlídkami do oblasti Copper River a řeky Chintochina.



Pohled po Copper River

1616 mil – odpočívadlo s výhledy na oblast řeky Gakona.

2601 km

1620 mil Gakona – v jazyce Athabasků znamená „králík“. Původní indiánské sídlo leželo při soutoku Gakony a Copper River, v roce 1904 nedaleko odtud byla první dřevěná stavba typického útulku na cestě, známého jako Doyle's. Nyní je na jeho místě Gakona Lodge. Cestou dále je několik vyhlídek do údolí Gakona a Copper River.

2607 km

1622 mil Gakona Junction – křižovatka s Richardson Highway.

2610 km

1624 mil – odbočka k vesnici Gulkana, která leží při soutoku stejnojmenné řeky s Copper River. Vznikla po roce 1903 poblíž zde založené telegrafní stanice. Celá tato oblast patří kmeni Athna. Platí zde suchý zákon – zákaz prodeje i podávání alkoholických nápojů. Necelou milí (1,6 km) od odbočky vede přes řeku Gulkana zajímavý most.

2614 km

1634 mil – zde se odpojuje Richardson Highway, pokračující do Valdez. Asi 8 mil (13 km) tímto směrem je informační středisko Národního parku Wrangell-St. Elias.

2630 km

1636 mil Glennallen – typické sídlo na cestě s hotelem, marketem, poštovní stanicí, které má nyní 557 stálých obyvatel. Platí zde suchý zákon. Druhou sobotu v lednu je zde pořádán pravidelný závod psích spřežení Copper Basin 300 Dog Sled Race, považovaný za jeden z nejtěžších svého druhu na Aljašce. Glennallen je důležitou branou na cestě k Wrangell-St. Elias National Park. Tolsona Creek – malá přírodní rezervace po levé straně za městem.

2633 km

1646 mil – další odpočívadlo s vyhlídkou na oblast Národního parku Wrangell-St. Elias a přes údolí Copper River.

2649 km

1664 mil Tolsona – další zajímavý vyhlídkový bod nedaleko stejnojmenného jezera.

2678 km

1673 mil – odbočka k Lake Louisa vzdálenému asi 20 mil (33 km). Oblíbené rekreační středisko, ráj rybářů, milovníků vodních sportů, v zimě vyhledávaná oblast pro milovníky divokých jízd na sněžných skútrech i tzv. cross-country ski.

2692 km

1676 mil – vyhlídka na ledovec Tazina.

2697 km

1679 mil Mendeltna – další typické sídlo na dálnici s obchodem, čerpací stanicí a restaurací. Za ním most přes stejnojmennou řeku.

2702 km

2739 km

1702 mil Eureka Summit – nejvýše položené místo na Glenn Highway (1013 m). Silnice je pojmenována po kapitánu Edwinu F. Glennovi, který vedl jednu ze tří expedic hledajících nejlepší spojení k Tanana River. Je odtud krásný pohled na Nelchina Glacier.

2750 km

1709 mil Tahnetta Pass (914 m) – silnice po levé straně nabízí dále nádherná panoramata na ledovce a hory parku Wrangell-St. Elias. Asi 2 mile (3 km) dále je další vyhlídka na četná jezera, z nichž největší je Lake Leila.

2757 km

1713 mil – další scénická vyhlídka na Chugach Mountains a Knob Lake.

2773 km

1723 mil Grand View Cafe – nádherný pohled k ledovci Matanuska. V dalším průběhu cesty tvoří tento ledovec většinu zajímavých přírodních scenerií, dobře viditelných z několika vyhlídek po trase.

2778 km

1726 mil Cariboo Creek Bridge – v této oblasti jsou nabízeny organizované výlety přímo na ledovec, například Glacier Acces at Glacier Park po 4 mílech (6 km).

2786 km

1731 mil Matanuska Glacier State Recreation Site – místo s asi nejkrásnějšími pohledy na ledovec Matanuska. Nenáročná stezka do blízkosti ledovce. **Matanuska Glacier** – asi 4 míle (6 km) dlouhý mohutný ledovcový splaz.

2795 km

1737 mil – další scénická vyhlídka k ledovci Matanuska a oblasti Chugach Mountains.

2805 km

1743 mil – most přes Puritan Creek.

2813 km

1748 mil – další odpočívadlo s nádhernými vyhlídkami.

2828 km

1757 mil Chickaloon – toto místo bylo založeno roku 1916 jako jedna z konečných stanic železniční trati. Nyní typické sídlo s poštou, obchodem, hotelem a čerpací stanicí.

2852 km

1772 mil Alpine Historical Park – rázovitý skansen zde tvoří zbytky Sutton Coal Washery z let 1920–1922. Dalším typickým sídlem na dálkové silnici je o čtvrt míle (400 m) dále ležící Sutton, založený při staré železniční trati v roce 1918. U zrodu tohoto městečka stály nedaleké zásoby uhlí.

2871 km

1784 mil – odbočka na **Hatcher Pass a Independent Mine**.



Ledovec Matanuska



Tah lososů

Independent Mine – opuštěný zlatý důl, kde se zlato dobývalo od 30. let až do roku 1955. Největšího rozmachu dosáhlo toto místo v roce 1941, kdy zde bylo zaměstnáno 204 dělníků, kteří zde vyrazili přes 12 mil (19 km) tunelů a vytěžili zlato v hodnotě 18 milionů USD. Nyní turistická atrakce pod Hatcher Pass. **Hatcher Pass** – malebná krajina průsmyku s jezerem Summit Lake, nádherné scenerie. V této oblasti se též našlo zlato, dodnes se zde rýžuje – bližší informace na začátku této kapitoly.

2882 km

1791 mil Palmer – původně zde v roce 1916 byla železniční stanice na matanuské větvi Alaska Railroad. Toto město, nyní s 5474 obyvateli, vděčí za svůj vznik zajímavému sociálnímu pokusu, u jehož zrodu stál prezident Roosevelt, kdy v době hospodářské krize v roce 1935 bylo do této oblasti přesídleno 200 farmářských rodin v době snad nejhorší polnohospodářské deprese v dějinách USA. Zde takto vznikla nová zemědělská ekonomika. Díky severským podmínkám se zde však pěstují toliko nenáročné odrůdy zrnin a zeleniny, hlavně kapusta, zelí a kořenová zelenina. V současné době se díky globálnímu oteplování jedná o jednu z nejlépe prosperujících zemědělských výrob na kontinentě, která má naději zajistit z tohoto hlediska Aljašce soběstačnost. Zdejší farmářské usedlosti produkují 75 % polnohospodářských produktů Aljašky. Mimochodem, daří se zde dobře i marihuaně (Aljaška je zemí s největší produkcí marihuany na hlavu). Za návštěvu stojí místní informační středisko, kde občas vystavují zdejší produkci zeleniny, což jsou neobyčejně velké exempláře okurek, květáku, cuket apod. Poblíž výjezdu z města je **Tsunami Warning Center**.

2894 km

1798 mil Fort Green – zajímavé informační a obchodní středisko na trase.

2898 km

1801 mil – Parks Highway.

2955 km

1836 mil – Anchorage.

TRASA 2

Cesty z Fairbanks na sever

Z Fairbanks severně společně s Old Steese Highway (je však možno použít i Steese Expressway) odbočuje **Elliot Highway** k **Manley Hot Springs (155 mil [249 km])**. Z ní po 5 milích (8 km) odbočuje **Chena Hot Springs Road**, dále po 6 milích (10 km) u **Fox Steese Highway** do 161 mil (259 km) vzdáleného **Circle** a po dalších 80 milích (128 km) za **Livengoodem Dalton Highway** vedoucí na sever do **Deadhorse (415 mil [668 km])** – viz trasa 2. Až do křižovatky s Dalton Highway má silnice dobrý asfaltový povrch, u všech tras pak následuje silnice s převážným dílem prашného povrchu.

STEESE HIGHWAY

Fairbanks

Steese Highway, Elliot Highway i Dalton Highway mají společný průběh.

5 mil – odbočka na **Chena Hot Springs Road: 12 mil (19 km)** – most přes **Little Chena River**, **24 mil (39 km) Two Rivers** – zajímavá usedlost obývaná především mushery. Mezi nimi je i šampion známé **Iditaroad Rick Svenson**. **34 mil (55 km) – Four Mile Creek**. **36 mil (58 km)** – scénická vyhlídka. Mezi **38. a 55. milí (61. a 89, km)** silnice několikrát překračuje po mostech vedlejší ramena **Chena River**. **50 mil (80 km) – Angel Creek**, **57 mil (92 km) Chena Hot Spring Resort** – vyhledávané rekreační a sportovní středisko. Zdejší **hotel Aurora Ice Hotel** z roku 2003 je dílem světznámého umělce zabývajícího se řezbou do ledu **Steva Brice**.

8 km

8 mil – vyhlídkový bod na **Transaljašský ropovod**, informační středisko **Transaljašského ropovodu**.

13 km

10 mil Gold Dredge No. 8 – tento velkostroj pochází z roku 1986 a byl v provozu až do roku 1959, nyní je v soukromém vlastnictví a patří k významným technickým památkám. Za dobu provozu vytěžil 7,5 milionů uncí zlata.

16 km

11 mil Fox – zde odbočuje **Elliot Highway**.

18 km

27 km

17 mil – památník **Felixe Pedra**, prospektora, který v okolí objevil v roce 1902 zlato. Je zde možnost rýžování na Pedro Creeku.

34 km

21 mil – průsmyk **Cleary Summit (681 m)**. Scénická vyhlídka, odkud je za pěkného počasí vidět až k Mount Mac Kinley.

45 km

28 mil – starý zlatokopecný tábor v **Chatanika**, který byl v letech 1925–1957 základnou pro rýžování. V této době se zde vytěžilo zlato za více než 70 milionů dolarů.

47 km

29 mil Poker Flat Rocket Facility – veřejnosti nepřístupný výzkumný objekt Geofyzikálního institutu při University of Alaska, který kromě jiného plní i úkoly financované NASA.

50 km

31 mil Imaging Riometer Antenna – společné výzkumné středisko zabývající se výzkumem atmosféry, společný projekt Japonců a University of Alaska. Výzkum polární záře apod.

61 km

38 mil – most přes **Kokomo Creek**.

63 km

39 mil – most přes **Chatanika River**.

64 km

40 mil – most přes **Crooked Creek**.

66 km

41 mil – most přes **Belle Creek**.

74 km

46 mil – stará obchodní stanice u mostu přes **Long Creek**. Možnost rýžování zlata.

93 km

58 mil – odbočka k **Davidson Ditch Historical Site**, kde bylo zlato vymýváno pomocí mohutných pump. V okolí možnost rýžování zlata.

100 km

62 mil – odpočívadlo s vyhlídkovým bodem na **Chatanika River**.

105 km

65 mil – další scénická vyhlídka.

106 km

66 mil – most přes **Soudourgh Creek**.

111 km

69 mil – most přes **Faith Creek**.

116 km

72 mil – scénická vyhlídka.

138 km

86 mil Twelwemile Summit – scénická vyhlídka z průsmyku o výšce 909 m. Silnice projíždí oblastí, kudy táhnou karibové.

143 km

89 mil – most přes **Reed Creek**.

94 mil – most přes **North Fork Twelve Mile Creek**.

96 mil – most přes **Willow Creek**.

98 mil – most přes **Bear Creek**.

100 mil – most přes **Fish Creek**.

108 mil Eagle Summit (1105 m) – třetí nejvyšší průsmyk na této trase. V okolí nádherná severská flóra, obzvláště vyniknou barevné kontrasty ke konci léta.

115 mil – scénická vyhlídka, oblast, kde bylo nalezeno zlato ještě dva roky před zlatou horečkou na Klondike. Je zde **Miller House** z roku 1896, historické stavení prospektora Fritze Millera.

117 mil – most přes řeku **Mammoth**. Poblíž četné fosilní nálezy, dobře uchované ve věčně zmrzlé půdě.

121 mil – most přes **Sawpit Creek**.

126 mil – most přes **Bolder Creek**, v okolí jsou nádherné porosty severských růží a pole lupiny.

128 mil Central – malá komunita oblasti Central Mining District. Městečko leží na Crooked Creek. Je zde Circle Historical Society Museum. Necelou míli (1,6 km) dále je **odbočka** na 9 mil (14 km) vzdálené bývalé turistické středisko **Circle Hot Springs** – ještě dávno před dobami zlaté horečky zde byl tábor Athabasků na horkých pramenech, které popisují zdejší lidé v roce 1890. Později toto místo zakoupil od Cassia Monohana Frank Neach a v roce 1924 zde postavil letiště, které využíval Noel Wien jako svou základnu k letům spojujícím jednotlivá místa na Aljašce. Zdejší turistické středisko bylo uzavřeno roku 2004. Za odbočkou pokračuje Steese Highway po mostě přes **Crooked Creek**.

130 mil – most přes **Albert Creek**.

160 mil – malé odpočívadlo u starého indiánského hřbitova.

162 mil Circle – má 73 stálých obyvatel. Leží na řece Yukon a v dobách zlaté horečky bylo největším zlatokopecným městem v této oblasti před založením Dawson City v roce 1898. Zlato na blízkém Birch Creek bylo nalezeno již v roce 1893. Název místa je způsoben omylem prospektorů, kteří je umístili na polární kruh. Asi 10 minut od města je proti proudu řeky starý zlatokopecný hřbitov.

151 km

154 km

158 km

161 km

174 km

185 km

188 km

195 km

203 km

206 km

209 km

257 km

261 km

ELLIOT HIGHWAY

Fairbanks

Elliot Highway se společně s Dalton Highway odděluje ze Steese Highway u **11 mil Fox**.

21 km

13 mil El Dorado Gold Mine – tento důl je již spíše atrakcí pro turisty, nabízí prohlídky a rýžování zlata.

31 km

19 mil scénická vyhlídka do oblasti Pedro a Dome Creek i El Dorado.

32 km

20 mil Olnes City – kdysi zde byla stanice vlaku na Tanana Valley Railroad.

35 km

22 mil – most přes Chatanika River.

39 km

24 mil – most přes Willow Creek.

48 km

30 mil – most přes Washington Creek.

56 km

35 mil – scénická vyhlídka směrem k jihozápadu na zalesněná údolí.

63 km

39 mil – scénická vyhlídka u Wickeersham Dome Trailhead směrem na White Mountains.

68 km

42 mil – scénická vyhlídka.

71 km

44 mil – vyhlídka na Transaljašský ropovod.

77 km

48 mil – most přes Globe Creek, silnice dále projíždí mezi dvěma skalními útvary Grapefruit Rocks, které jsou vděčným lezeckým terénem.

80 km

50 mil – z tohoto odpočívadla se vychází na Grapefruit Rocks.

89 km

55 mil – most přes Tatalina River.

98 km

61 mil Welcome to Joy – usedlost populárního Joy Griffina má nyní 13 stálých obyvatel a několik desítek psů. **Arctic Circle Trading Post**, kde lze zakoupit potvrzení o překročení polárního kruhu. Toto místo založili Carlsonovi, kteří se zde usadili se svými 23 dětmi, z nichž 18 bylo adoptovaných. Necelou milí (1,6 km) dále je scénická vyhlídka na oblast White Mountains a přeje Brige Creek.

111 km

69 mil – most přes Tolovana River.

80 mil Livengood – kdysi centrum 31 claimů, roztroušených po okolních 265 čtverečních milích (426 km²). Zlato ze objevili Nathaniel L. Hudson a Jay Livengood v červenci 1914. Zdejší claim vydal zlato za 9,5 milionu dolarů, ale těžba zanikla již roku 1930 a většina zdejších claimů je opuštěna.

129 km

85 mil – zde odbočuje Dalton Highway. Silnice má dále nepevněný prашný povrch.

137 km

86 mil – most přes Tolovana River, k severu se táhne vrchovina zvaná Cascaden Ridge.

138 km

91 mil – stopy po požáru, který v roce 2002 zlikvidoval 115 000 akrů porostu.

146 km

Odpočívadla na 103., 104., 107. a 110. míli (166., 167., 172. a 177. km) nabízejí scénické vyhlídky.

121 mil – odbočka do 11 mil (18 km) vzdáleného Minto, ležícího na řece Tolovana, které je obýváno především Athabasky. Platí zde suchý zákon, včetně zákazu dovozu alkoholu. Na Minto Lakes jsou oblíbené rybářské revíry.

195 km

134 mil – scénická vyhlídka.

216 km

144 mil – odbočka k Eureka, v jejímž okolí jsou stále ještě soukromé claimy, návštěvy nejsou vítány.

232 km

148 mil – most přes Baker Creek.

238 km

162 mil – odbočka na 15 mil (24 km) vzdálenou zlatokopeckou oblast Tofty. Ve zdejších soukromých claimech nejsou cizinci vítáni.

261 km

163 mil – několik zdejších termálních pramenů je v soukromém vlastnictví a je zde malé koupaliště. Silnice dále přejíždí přes Hot Spring Slough a vjíždí do Manley Hot Springs, městečka, které má 72 stálých obyvatel. V pionýrských dobách zde byla usedlost J. F. Karshnera, poblíž které buduje v roce 1902 armáda USA telegrafní stanici, známou pod jménem Hot Springs. V roce 1907 zde staví Frank Manley čtyřpatrový hotel. V roce 1910 se toto místo stává zásobovací základnou pro blízké zlatokopecké tábory. Po jejich zániku dochází k útlumu města, které mělo v roce 1957 pouhých 29 obyvatel, a v té době přijímá současné jméno. Zdejší moderně vybavený hotel vznikl přestavbou jedné z nejstarších obchodních stanic na cestě pocházející z roku 1906.

262 km

DALTON HIGHWAY

Odbočuje z Elliot Highway ve vzdálenosti 85 mil (137 km) od Fairbanks, známá též jako Haul Road, sledující z větší či menší vzdálenosti Transaljašský ropovod v délce 416 mil (669 km) až k Prudhoe Bay. Silnice pochází z roku 1978 a zprvu bylo otevřeno pro veřejnost pouze 56 mil (90 km), nicméně po řadě soudních pří je od roku 1994 otevřena celá. Posledních 225 mil (362 km) až k pobřeží není na trase žádné servisní středisko, pumpa či motorest s telefonem. Většina návštěvníků této silnice směřuje k návštěvě severního polárního kruhu, odbočují z ní pouze přístupové cesty k ropovodu. Upozorňují, že po cestě jezdí značné množství trucků a na tato vozidla je stále nutno dávat pozor. Jakékoliv zastavení mimo odpočívadla je z tohoto důvodu dosti riskantní. Díky minimálnímu vysokému porostu je v podstatě každé odpočívadlo zároveň vyhlídkovým bodem. Pro cestu do této oblasti je vhodná síťka proti komárům a účinný prostředek proti nim.

Nultá míle je od křižovatky s Elliot Highway.

24 km

15 mil – vyhlídka na oblast, kde v roce 2003 zničil požár 118 000 akrů porostu.



Kamenné prsty u polárního kruhu

22 mil – scénická vyhlídka k západu.

24 mil – most přes **Hess Creek Bridge**.

26 mil – vyhlídka na trasu ropovodu.

38 mil – zde silnice křižuje ropovod.

40 mil – vyhlídka na údolí **Tromblesome a Hess Creek**.

53 mil – první vyhlídka na **Yukon**.

54 mil – přečerpávací stanice č. 6.

56 mil – most přes **Yukon**, postavený v roce 1975, ropovod zde vede pod silnicí přes most. Za mostem obchodní stanice, malý hotel.

60 mil – Hot Spot Cafe, na dlouhou dobu poslední místo s možností občerstvení a natankování.

Dále už se omezím jen na skutečně významné zajímavosti.

96 mil Finger Rock – vyhlídka na zajímavý žulový útvar.

115 mil severní polární kruh – je zde možné spatřit půlnoční Slunce.

132 mil – jedna z nejkrásnějších vyhlídek na cestě je z **Gobler's Knob (457 m)** a blízkého **Prospect Camp**.

150 mil – scénická vyhlídka u **Graylink Lake**.

175 mil Coldfoot – tato v podstatě pouze obchodní stanice má 15 stálých obyvatel. Je zde **Arctic Interagency Visitor Center**. Toto místo vzniklo z bývalého tábora, který v dobách největší slávy měl dva hotely, sedm saloonů, dva obchody a jedno hráčské doupě. Od roku 1902 zde byla i pošta. Po ukončení kutání nastává prudký úpadek města, které se nakrátko vzmohlo jen v době stavby ropovodu.

189 mil – odbočka k **Nolan** – neudržovaná silnice vede k asi 6 mil (10 km) vzdálenému **Nolan Creek Gold Mine**, největšímu dosud činnému zlatému dolu na Aljašce. Další odbočka vede ke 3 mil (5 km) vzdálenému **Wiseman**, historickému zlatokopecnému městečku z roku 1908. Zlato se zde těží dosud. Je zde malé muzeum těžby.

244 mil – **Antigun Pass (1463 m)**.

269 mil – nejvýše položená přečerpávací stanice ropovodu (841 m).

35 km

39 km

42 km

61 km

64 km

85 km

87 km

90 km

97 km

154 km

185 km

212 km

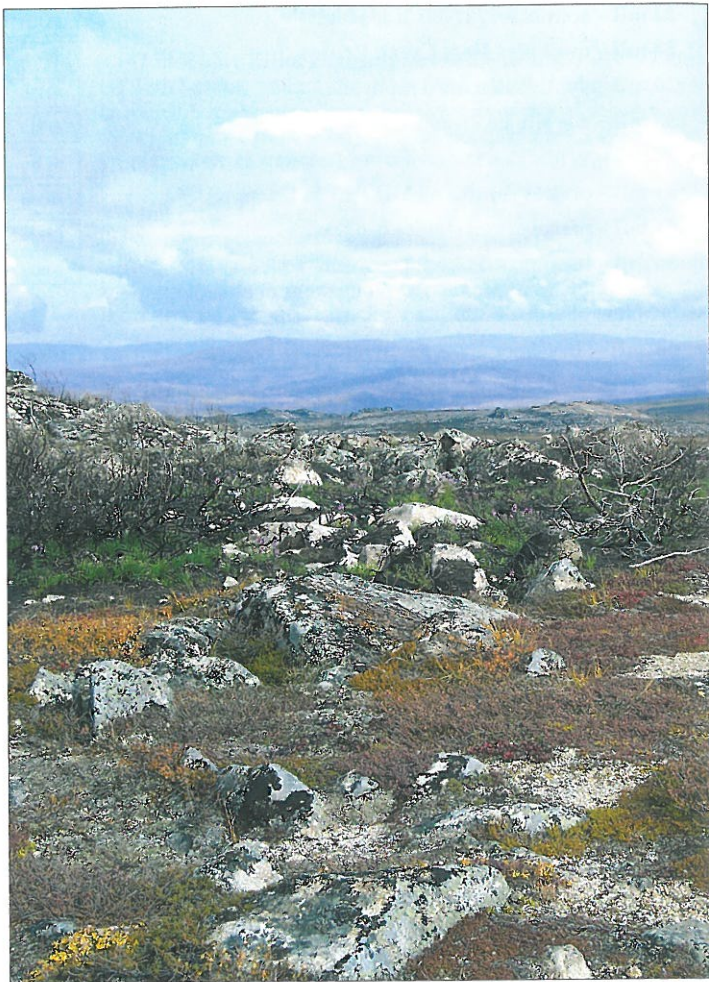
241 km

282 km

304 km

393 km

433 km



Typická krajina severu

284 mil – odbočka na cestu vedoucí k **Toolik Field Station**, kterou spravuje Institute of Arctic Biology při University of Alaska.

457 km

334 mil Happy Valey – bývalý stavební tábor při stavbě ropovodu.

538 km

355 mil Last Chance – zajímavá vyhlídka na místě tahu karibů a tažného ptactva.

571 km

414 mil Deadhorse/Prudhoe Bay – 25 stálých obyvatel, ale v sezoně až 5000. Leží na největším ropném nalezišti USA a osmnáctém největším na světě. Moderní městečko, které by bez okolního přírodního bohatství nikdy nevzniklo, je tvořeno především prefabrikovanými domky.

666 km

TRASA 3

Anchorage – Seward – Národní park Kenai, poloostrov Kenai

10 km

6 mil – odbočka k Alaska ZOO a k mezinárodnímu letišti.

19 km

12 mil Chugach State Park Headquarters – umístěné v historickém **Potter Section House**, kdysi sloužil pro technickou obsluhu železnice, která zde zajišťovala doplnění uhlí a vody pro lokomotivy. V těsné blízkosti je vyhlídkový bod. Při pobřeží významný výskyt vodního ptactva.

27 km

17 mil Beluga Point – vyhlídkový bod na Turnagain Arm. V této oblasti lze občas zastihnout i velryby. Původní název tohoto místa dal již kapitán Cook – Turnagain River. Později se o prozkoumání zasloužil kapitán Vancouver v roce 1794 a od něho pochází nynější název. Toto místo je známé vysokým rozdílem mezi přílivem a odlivem a jeho základnostmi jsou vysoké přílivové vlny. Za odlivu se prosáklé obnažené dno zálivu může stát pro neopatrného člověka nebezpečnou pastí.

37 km

23 mil Indian Point – starý zlatý důl. Nález zlata na Resurrection Creek Alexandrem Kingem v roce 1890 způsobil i v této oblasti zlatou horečku. Tábor zlatokopů byl při ústí potoka a postupně se rozrůstal v malé městečko nazvané Hope City, jedno z největších na Aljašce, které mělo v letech 1895–1898 asi 700 obyvatel. Po nález zlata v další blízké lokalitě dochází k útlumu, valná část populace se přesunuje do Sunrise City blíže novým nalezištím. Dodnes je však toto místo obydlené a dodnes se zde zlato rýžuje. Je zde zpřístupněn Peter Strong's 1901 Log Cabin Home, dílna a část dolu. Možnost rýžování zlata v okolí. Odbočuje zde cesta do Indian Valley k Indian Valley Meats – výrobě masných výrobků ze zvěřiny a ryb.

Dále silnice nabízí zajímavé vyhlídky, někdy je též nazývána Ocean View Road.

39 km

24 mil – most přes Indian Creek.

45 km

28 mil – prakticky až po Girwood je velmi nebezpečný úsek silnice nazvaný „Avalanche alley“.

30 mil Bird Point – asi nejlepší vyhlídka po trase jak na oblast Turnagain Arm, tak i z hlediska možností sledování fauny. Poblíž bobří hráz. Naučná stezka a informační panely.

48 km

32 mil – poblíž byl jeden z nejbohatších dolů v oblasti Turnagain Arm. Blízký zlatokopecký tábor vznikl při ústí Sixmile Creek v roce 1895, později znám jako Sunrise City. Na silnici je dále několik odpočívadel se zajímavými výhledy.

51 km

37 mil Girdwood Junction – odbočka na Alaska Highway: **0,5 mile (800 m)** – manufaktura na tradiční svíčky **Alyeska Candle Factory**, **2 mile (3 km)** **Girwood** – městečko, které je centrem urbanistů, malířů a hippies. Původní město, které leželo blíže dálnici, bylo v roce 1964 téměř zničeno zemětřesením, nyní se nachází asi **2 mile (3 km)** od původního místa, odbočka k asi **2 mile (3 km)** vzdálenému **Crow Creek Mine** – zlatý důl fungující od roku 1898. **4 mile (6,5 km)** **Alyeska Resort** – středisko zimních sportů. **5 mil (8 km)** **T. Junction** – odtud vede Aerial Tramway k úpatí Mt. Alyeska (1201 m) do výše 701 m.

60 km

Scénická silnice dále nabízí řadu nádherných panoramat jak na Turnagain Arm, tak i na Blueberry Mountains či nepřítis vzdálené ledovce.

47 mil – informační středisko **Kenai Peninsula**, v těsné blízkosti leží **Portage** – kdysi flag stop na železniční trati. Nyní má toto místo asi 100 stálých obyvatel. Zemětřesení v roce 1964 zničilo i část tohoto místa, mohutná vlna dokončila zkázu. Uhnulé stromy po cestě má na svědomí slaná voda.

76 km

48 mil Alaska Wildlife Conservation Center – malá zoologická zahrada při středisku starajícím se o opuštěná mláďata nabízí setkání s veškerými typickými zástupci zdejší fauny.

Poblíž **odbočka na Whittier**. Na této cestě je **poplatek za průjezd tunely**. Zajímavostí je **2,5 mile (4 km)** dlouhý **Anton Anderson Memorial Tunnel**, který je jednoproudový a slouží zároveň železnici i silniční dopravě. Doprava je zde organizována střídáním



Alaska Wildlife Conservation Center

77 km

patnáctiminutových cyklů. **4 mil (6 km) – Portage Glacier Lodge, informační středisko Portage Glacier a Portage Lake**, možnost lodní vyjížďky do blízkosti ledovce. **6 mil (10 km) –** odpočívadlo, odkud lze v sezóně sledovat tah lososů. **7 mil (11 km) – Anton Anderson Memorial Tunel. 11 mil Whittier** – malé městečko s přístavem trajektu má 290 obyvatel. Bylo založeno za 2. světové války jako tankovací stanice pro lodě, v roce 1943 postavena železniční trať, zdejší budovy pocházejí z roku 1948, kdy se díky zdejším hlubokým vodám stává strategickým přístavem. V roce 1954 zde postavili Buckner Building, kdysi nejmohtnější dům Aljašky. V roce 1969 se stává Whittier městem. Dominantou jsou čtrnáctipatrové Begish Towers. Z města se dají podniknout zajímavé túry. Je východiskem k plavbám do oblasti ledovců.

79 km

49 mil – most přes Placer River, v další trase se otevírají pohledy na Skoocum Glacier.

84 km

52 mil – silnice začíná stoupat přes Turnagain Pass, po cestě je řada míst s nádhernými výhledy.

93 km

58 mil – vrchol průsmyku 301 m.

103 km

64 mil – zde odbočuje 23 mil (37 km) dlouhá cesta k Johnson Pass do oblasti Chugach National Forest.

113 km

70 mil Hope Cutoff – odbočka na Hope Highway.

Krátce po odbočení vede silnice kolem nádherných, ale velmi těžkých raftových vod. **16 mil (26 km) –** odbočka k Resurrection Creek do oblasti s možností turistiky, určené však již jen pro fyzicky zdatnější. **17 mil (27 km) Hope** – toto místo vděčí za svůj vznik zlaté horečce v roce 1896, kdy bylo nazýváno Resurrection Creek Hope City. V roce 1899 však odchází většina zlatokopů na Klondike. Město má nyní 130 stálých obyvatel a je východiskem k turistice, rybolovu i amatérskému rýžování zlata. Dochovalo se zde několik rázovitých dřevěných staveb, připomínajících doby zlaté horečky.

129 km

80 mil – Upper a Lower Summit Lake.

142 km

88 mil – odpočívadlo, které je východiskem k Devills Pass (1219 m). Jedná se o velmi náročnou cestu se značným převýšením.

145 km

90 mil Tern Lake Junction – odbočka na Sterling Highway, vedoucí přes celý poloostrov do Homer.

Krátce po odbočení je odpočívadlo se zajímavými výhledy, **8 mil (13 km) –** odbočka na Quartz Creek Road, kde po 4 milích (6 km) dojedete k odpočívadlu, které je východiskem k pěšinu okruhu v oblasti Crescent Lake. Necelou milí (1,6 km) dále po Sterling Highway leží Kenai Lake, vyhledávané rybáři. Podél tohoto jezera vede silnice až k **12 mil (19 km) Cooper Landing** – městečku s 358 obyvateli, založenému roku 1920 jako zázemí pro horníky; teprve v roce 1948 byla vybudována silnice. **18 mil (29 km) Kenaitze Indian Tribe K'Beq Footprint Heritage Center** – zajímavé centrum přibližující historii, život a kulturu zdejších původních obyvatel. Necelé půl míle (800 m) dále je východisko do Resurrection Pass. **20 mil (32 km) –** hranice rezervace Kenaitze. **21 mil (34 km) –** odpočívadlo u trajektu přes Russian River, který umožňuje přístup k významným rybářským revírům. Krátce nato hranice Národního parku Kenai. **Informační středisko Národního parku Kenai.** Krátce nato odbočka na 19 mil (31,5 km) dlouhou, poměrně dobře udržovanou Skilak Lake Loop Road, vedoucí kolem divokých vod Kenai River ke Skilak Lake, vyhledávanému rybářskému revíru, a dále kolem Pothole Lake a Hidden Lake zpět na Sterling Highway. **22 mil (35 km) Mystery Creek** – odtud vede nepřiliš dobrá vedlejší cesta k Mystery Hills. **39 mil (63 km) –** zde se znovu napojuje Skilak Lake Loop Road. **45 mil (72 km) Sterling** – město se skoro 5000 obyvateli. **46 mil (74 km) –** odbočka na 18 mil (29 km) dlouhou Swanson River a Swanson Lake Road, vedoucí kolem Mosquito Lake a Silver Lake do oblasti Swan Lake. Jsou zde vyhledávané rybářské revíry, možnosti túr v Národním parku Kenai, na své si přijdou i milovníci kanoistiky. **54 mil (87 km) Soldotna** – město se 4000 obyvateli je hlavním střediskem sportovního rybolovu na Lower Kenai River. Ve městě je malé muzeum s ukázkami zdejších rázovitých staveb. Je zde další informační středisko národního parku. K severozápadu zde odbočuje 40 mil (64 km) dlouhá Kenai Spur Highway do **10 mil (16 km) vzdáleného Kenai** – 7000 obyvatel, největšího města na poloostrově Kenai. Kdysi zde bylo indiánské sídliště, v roce 1791 druhá trvale obydlená základna ruských obchodníků na Aljašce. Opevněné místo bylo známo jako Fort Nicolas. V roce 1797 bylo toto místo dobyto Indiány a zdejší osadníci byli pobiti. Později zde byla založena malá obchodní stanice. V roce 1848 zažilo toto místo zlatou horečku na Russian River. V roce 1869 zde byl vybudován Fort Kenai a umístěna posádka americké armády. V roce 1899 se stává poštovním bodem. Je zde

velký chemický závod. Zajímavostí je kaple sv. Mikuláše z roku 1906. **24 mil (39 km)** Nikiski – městečko s petrochemickým průmyslem v oblasti **Captain Cook Recreational Area**, začínající na 35. míli (56. km). Další vedlejší silnicí, tentokrát k jihozápadu, je **Kalifornský Beach Road**, vedoucí blíže pobřeží a oblastí řeky **Kasiloff** do stejnojmenného městečka, a dále na zpět **Sterling Highway**, celá oblast slouží rekreaci a rybolovu. Pokračujeme-li dále po **Sterling Highway**, pak **70 mil (113 km)** – odbočka k jezeru **Tustumena**, 40 km dlouhému a 9,5 km širokému, další vyhledávané turistické lokality v Národním parku. **97 mil (156 km)** **Ninilchik** – s trochou nadsázky je toto místo nazýváno třetím největším městem Aljašky díky tisícovkám rybářů, kteří tuto oblast navštěvují. **104 mil (167 km)** – vyhlídka na **Mt. Iliamna** a stále činnou sopku **Mt. Redoubt** (poslední erupce v roce 1990). **118 mil (190 km)** **Anchor Point** – městečko s 1826 obyvateli. Opět důležitá základna pro milovníky sportovního rybolovu. **131 mil (211 km)** – vyhlídkový bod na **Kachemak Bay**. **142 mil (229 km)** **Homer** – 4000 obyvatel, založen kolem roku 1800 při uhelném dole, železniční trať zde byla vybudována v roce 1907. Uhelné zásoby v okolí jsou odhadovány na 600 milionů tun. Je zde významný nákladní i turistický přístav, využíván též pobřežní stráží USA. Ve městě je národopisné **Pratt Museum**, krásná pláž, informační středisko. **Homer** je sídlem vysoké školy. Oblíbili si ho umělci. Město je pořadatelem řady festivalů. Zajímavé jsou lodní výlety po **Kachemak Bay** či přejezd lodí přes zátoku do 7 mil (11 km) vzdáleného **Halibut Cove**, původního střediska lovců slanečků, které má již typickou tvářnost polárního městečka. Dalším podobným městem je 16 mil (26 km) vzdálená **Seldovia**.

158 km

98 mil Mose Pass – leží na Upper Trail Lake, nyní má 221 stálých obyvatel. Poblíž byla stará usedlost z roku 1904, později zde vznikl stavební tábor zdejší železnice, který v roce 1912 dává základ vzniku tohoto městečka.

163 km

101 mil – Lower Trail Lake.

180 km

112 mil – odpočívadlo s nádhernými pohledy na **Lily Pad Lake**.

195 km

121 mil – most přes **Salmon River**.

198 km

123 mil – odbočka na převážně prašnou **Exit Glacier Road** k 8 mil (13 km) vzdálenému východisku k ledovci **Exit Glacier**



Národní park Kenai Fjords



Národní park Kenai Fjords

v Národním parku Kenai. Za vstup do parku se vybírá poplatek jak za vozidlo, tak i za osobu. Od parkoviště, kde je informační středisko a stanoviště rangerů, je to pod ledovec necelou míli (1,6 km).

200km

124 mil – první ze tří mostů přes **Resurrection River**.

204km

127 mil Seward – nachází se zde jižní konec Aljašské železnice. Město je dalším významným rybářským přístavem a branou do národního parku Kenai. Nyní zde žije 3000 obyvatel. Prvním Evropanem, který se sem dostal, byl ruský badatel Alexandr Baranov v roce 1791. Ruští rybáři pak využívali zdejšího přístavu až do roku 1903. Samotné město bylo založeno roku 1903 při stavebním táboře budoucího železničního terminálu. V roce 1910 byla otevřena Iditaroad trail, hlavní spojení s Nome, a město sloužilo i jako terminál na jednom konci této 1200 mil (1931 km) dlouhé cesty. Toto spojení od roku 1924 částečně nahradila letecká doprava. V roce 1923 byla do Sewardu dovedena Aljašská železnice, která odtud vedla ke 470 mil (756 km) vzdálenému Fairbanks. K dalšímu rozvoji přispěl strategický význam města a potřeby armády USA. V roce 1964 bylo město poničeno zemětřesením, které zničilo 90 % zdejších staveb. Kompletní rekonstrukce města si vyžádala 10 milionů USD. Nově byl vybudován zdejší přístav se zázemím doků. Ve městě je St. Peter Episcopal Church, Alaska Sea Life Centrum, Seward Museum. Město je východiskem pro lodní výlety do oblasti Národního parku Kenai, které provozuje několik společností. Je nutno počítat alespoň se dvou až tříhodinovým výletem, kratší nemá vzhledem k rozsáhlosti parku smysl. Je zde pořádán tradiční červnový běh na Mount Marathon (921 m). Turisticky vděčná je panoramatická železniční trať do Anchorage.

Kenai National Park

Jedná se o nejmenší národní park na Aljašce a zároveň jeden z nejlépe dostupných. Založen byl roku 1980 na rozloze 2500 km². Branou parku je právě město Seward, odkud je možno pokračovat buď převážně prašnou cestou až k ledovcovému splazu Exit Glacier, který vystupuje z ledovce Harding, nebo použít lodní dopravu. Plocha zdejšího největšího ledovce Harding je 1500 km², jeho čtvrtina přesahuje hranici národního parku a síla ledové masy představuje 1500 m. Tento ledovec má dalších třicet splazů, z nichž osm spadá přímo do oceánu.

Krajina národního parku je velmi rozmanitá, divoká, bohatá na ledovce a pozůstatky jejich činnosti. Dojem umocňuje nepříliš klidný oceán a atmosféra sluncem osvětlených hor a ledovců tyčících se nad hladinou. Nejvyššími vrcholy jsou 1760 m a 1560 m vysoké Palisade a Phoenix. Lodní výlety ze Sewardu po místních fjordech umožňují na jaře i v zimě sledovat tahy velryb, po celý rok tuleně, lvouny a vydry.

TRASA 4

Whitehorse – Skagway

Whitehorse – Miles Canyon

Necelé půl míle (800 metrů) odtud odbočuje **White Pass and Yukon Route**, soukromá železniční trať vybudovaná v dobách zlaté horečky na Klondike. Stavba byla zahájena v roce 1898, White Pass dosáhla trať v roce 1899 a v plném provozu byla od roku 1900 do roku 1982. V současné době je její část mezi Whitehorse a Fraser mimo provoz, sjízdná je jen pro drezíny, na trase Fraser-Skagway je od roku 1988 provozována jako turistická atrakce. Část ve Whitehorse je používána pro historickou tramvaj. Ze Skagway stoupá trať na úseku 20 km o 879 m do White Pass. Ve vlaku se nedají zakoupit jízdenky, je nutno je obstarat buď ve Whitehorse či Skagway na nádraží, nebo v některé z místních cestovních kanceláří. Informace lze nejlépe získat na info@whitepass.net.



Písečné duny cestou k Bílému průsmyku

12 mil – trasa 4 odbočuje z Alaska Highway směrem k Bílému průsmyku a na Skagway po **South Klondike Highway**.

19 km

24 mil – odbočka k historické usedlosti **Robinson**, která vznikla při stavbě železnice poblíž místa, kde bylo v roce 1900 objeveno zlato. Bylo zde postaveno několik budov, mezi nimi i poštovní stanice, která byla obsazena v letech 1900–1915. Poté, co se zdejší naleziště vyčerpalo, bylo místo opuštěno. Poštovní O'Connell zde zůstal a založil jednu z prvních farem na Yukonu.

39 km

38 mil – odpočívadlo s nádhernými vyhlídkami na **Emerald Lake**.

61 km

44 mil Carcross – městečko s 500 obyvateli bylo v historických dobách známo jako Cariboo Cross. V roce 1901 dostává dnešní název díky tomu, že bylo poštovní stanicí; stejné jméno mělo ještě několik jiných míst v Kanadě a na Aljašce. V roce 1903 zde biskup Bennett nechává založit školu pro děti místních Indiánů. Byla zde obchodní stanice, která zásobovala zlatokopy na cestě ke Klondiku. Až do roku 1982 bylo toto místo největší stanicí na železniční trati. Zajímavostí je St. Saviour Church – anglikánský kostelík, malá parní lokomotiva Duchesse, budova staré pošty a dochovaný objekt starého obchodu, nejstarší stavba svého druhu na severu. Silnice dále pokračuje podél Bennetova jezera.

71 km

64 mil – odpočívadlo s informacemi o Venus Mine. První claim zde byl otevřen roku 1899, v roce 1905 kupuje množství zdejších claimů finančník z New Yorku Joseph H. Conrad a zakládá Conrad Consolidated Mine. Poblíž vzniká městečko o 300 lidech. Po jeho bankrotu zde dolování v omezené míře pokračuje až do roku 1980. Koncentrátor na stříbro byl údajně využíván až do roku 2004. Silnice dále pokračuje podél Windy Arm a Tutschi Lake.

103 km

84 mil Fraser – kanadský pohraniční kontrolní bod. Krátce za ním konečná stanice provozované železniční trati. Silnice dále pokračuje směrem k Bílému průsmyku. Mění se zde časové pásmo.

135 km

96 mil – hranice USA/Kanada. Necelé půl míle (800 m) za ní vjíždí silnice na vrcholek White Pass (1003 m).

154 km

104 mil – pohraniční kontrola USA.

167 km



Emerald Lake



Pod Whitepassem

110 mil Skagway – malé městečko na South Klondike Highway, které žije ze vzpomínek na zlatou horečku, název pochází z jazyka Indiánů kmene Tlingit a znamená „Domov severního větru“. Nyní je spíše městem duchů, nicméně kdysi hostilo 40 000 zlatokopů. Začínal zde White Pass Trail, který byl určen pro jízdní. V letech 1897–1898 zde zahynulo skoro 3000 koní, takže místo bylo též nazýváno Dead Horse Trail. V roce 1887 mělo město 20 000 obyvatel, v roce 1897 již 30 000 obyvatel. Bylo plné saloonů, hotelů a hráčských doupat. Bylo v rukách Jeffersona Randolpha „Soapy“ Smitha a jeho gangu, který se specializoval na okrádání naivních nováčků. Tato banda byla nakonec vyhnána. Za souboje inženýra Franka Rieda a „Soapy“ Smitha oba zahynuli a vláda bandy během následujících měsíců zanikla. K rozvoji přispěla stavba železniční trati do Whitehorse v letech 1898–1900. V roce 1982 byla doprava na této trati pozastavena a obnovena byla roku 1988 spolu s lodní dopravou jako atrakce pro turisty. Ve městě kypí život, pouze když přistávají kruzové nebo trajektové lodi a v době příjezdu vlaku, jinak je většina obchodů uzavřena. Ve městě je Corringtonovo muzeum historie Aljašky, místní muzeum, několik nostalgicky vybavených prodejen a barů. Za návštěvu stojí bar Červená cibule, kde je v bývalém nevěstinci kromě nálevny v provozu malé muzeum, vážící se k tomuto místu.

MĚSTA NA POBŘEŽÍ

Jižní pobřeží i město Nome představují pro turistu tradičně nejhůře dostupné oblasti, nehledě k tomu, že turistickými kanceláři nebývají, ne zcela právem, zařazeny mezi prvořadě destinace. Pro úplnost však i zde stojí za to krátce je připomenout, neboť výlet lodí podél pobřeží, který je dle mého názoru jediným rozumným způsobem, jak je poznat, považují za jednu z nejzajímavějších tras, které můžete zvolit. Jisté je, že je časově podstatně náročnější, ale stojí za to.

V provozu jsou dvě trasy: Bellingham – Skagway a Whittier – Seldovia. Společnost, která je provozuje, má několik lodí různé tonáže, a tedy s jinými možnostmi dopravy motorových vozidel. Jízdní řád, podmínky dopravy, ceny a možnost rezervací najdete na <www.feryalaska.com>, <www.AlaskaFerry.com>.

BELLINGHAM – SKAGWAY

Bellingham – přístav na území USA, ležící 91 mil (146 km) od Seattle a 48 mil (77 km) od kanadského Vancouveru, je počátkem této lodní linky. Dominantou města, kde nehledejte žádné zákraky, je odevšud viditelný Mt. Baker (3285 m).

Prince Rupert – město se 14 500 obyvateli leží na Kaien Island nedaleko ústí Skeena River. Je nazýváno „branou Aljašky“. Původně bylo určeno jako konečná stanice Grand Trunk Pacific Railway v roce 1905. Dlouho byla hledána optimální trasa, prozkoumalo se celkem dvanáct tisíc mil (19 000 km) uvažovaných směrů, než bylo rozhodnuto o trase podél řeky Skeenana. Celkem 833 míle (1341 km) trasy bylo nutno doslova prostřílet v hornatém terénu. Celkové náklady se vyšplhaly na 300 milionů dolarů, což se již mnoho neliší od ceny Panamského průplavu. 7. dubna 1914 byl zaražen poslední hřebík u Fraser Lake. Společnost se dostala do finanční tísně a byla převzata Canadian National Railways System. V roce 1906 se započalo se stavbou přístavu, který spolu se železniční tratí udělal toto místo jedním z nejdůležitějších dopravních uzlů. Za 2. světové války tudy prošlo 73 000 vojáků a nepřehledné množství zboží, zajišťujících armádní operace na Aljašce. Prince Rupert je nyní druhý největší přístav s hlubokou vodou na západním pobřeží Kanady. Je významným obchodním přístavem, odkud se vyváží hlavně obilí a uhlí, je významnou základnou pro rybáře. Je významnou základnou hydroplánů. Zajímavostí města – Totem Pole Tour – 18 velkých totemů přibližuje dávnou historii, stejně tak Pike Island s historickými indiánskými vesnicemi. Zajímavé je železniční

muzeum na již nepoužívané Kwinitsa Station. Bohatou historií této oblasti přibližuje New Museum of Northern British Columbia.

Ketchikan – město s 9922 obyvateli se rozkládá na Revillagigedo Island v oblasti Tongass National Forest. Někdy je nazýván „Lososí hlavní město světa“ či „První město Aljašky“. Původně zde byla vesnice Tlingitů. Počátky osídlení jsou zde spojeny spíše s podmínkami lovu lososů a jejich zpracováním, vždyť konzervárna Tongas Packing Co. je známá již od roku 1886. Druhým mohutným podnětem k rozvoji města byl nález zlata v roce 1898. I do dnešních dnů je dominantní lov a zpracování lososů, neprovádějí se však již v takové míře jako v roce 1940, kdy došlo ke katastrofickému úbytku lososů v této lokalitě, čemuž padlo za oběť několik prosperujících zdejších konzerváren. Dalším důležitým momentem v historii a ekonomice města je nepochybně těžba, zpracování a vývoz dřeva, v poslední době však významným způsobem roste i podíl cestovního ruchu a služeb. Za návštěvu stojí South East Alaska Discovery Center, Chief Kyan Totem Pole ve Velrybím parku v těsné blízkosti přístavu, vyhlídka z Cape Fox Hill, kam vede i lanová dráha z roku 1990, Totem Heritage Center a Saxman Totem Park za městem. I přes poněkud vysokou cenu stojí za návštěvu Great Alaskan Lumberjack Show.

Wrangel – město s 2113 obyvateli leží na Wrangelově ostrově. Zajímavé místo, kde se můžete setkat se čtyřmi národnostmi tvořícími větší komunitu – Tlingity, Rusy, Brity a pochopitelně Američany. Wrangel byl založen roku 1834 jako ruský opěrný bod nazvaný St. Dionysius. Za Britů byl znám pod jménem Fort Stikine a pod jejich vlivem byl až do roku 1867, kdy Aljašku kupují USA. Svoji strategicky důležitou polohou u ústí Stikine River se stal Wrangel důležitým východiskem pro zlatokopy. I v současné době slouží jako zásobovací základna pro široké okolí. Zajímavosti – kostel St. Rose of Lima, založený 2. května 1879, je nejstarším římskokatolickým kostelem na Aljašce. V jeho těsné blízkosti je First Presbyterian Church, který je jedním z nejstarších svého druhu na Aljašce, byl založen roku 1877. Petroglyph State Historic Park jednak s relikty připomínajícími původní obyvatele – jednak s naučnou stezkou s krásnými výhledy. Chiefs Shakes Island and Tribal House – opět zajímavá připomínka původního obyvatelstva s výstavou totemů. Wrangel Museum.

Petersburg – město leží na Mitkof Island a je významnou rybářskou základnou a s rybolovem a zpracováním ryb je spojena jeho historie i osud. Je pojmenováno po Peteru Buschmannovi, který zde v roce 1897 založil konzervárnu zpracovávající lososy. Hlavní část populace tvořili norští přistěhovalci, kteří sem přišli za prací. V současné době je toto místo známo především jako exportér halibutů, lososů, krabů a krevet.

Zajímavosti – Clausen Memorial Museum, výlet na sledování velryb, výlet k ledovci Le Conte.

Kake – malá indiánská komunita na Kupreanově ostrově žije asi dvě míle (3 km) od terminálu. Je závislá na rybolovu. Může se pochlubit asi největším totemovým polem na světě.

Sitka – leží na Baranof Island a má 8891 obyvatel. Původně vesnice Tlingitů. V roce 1799 zde zakládá Alexander Baranov obchodní stanici a jednu z prvních osad, která se stává hlavním opěrným bodem Ruska a hlavním městem Aljašky za jeho panování. Indiáni však záhy toto místo vypálili, znovu bylo obnoveno v roce 1804. Téhož roku zde byla poslední a rozhodující bitva mezi Rusy a Indiány kmene Tlingit. Baranov byl guvernérem tohoto území v letech 1790–1818. Hlavním ekonomickým zdrojem pro městečko je dřevařství a rybolov. Město je jedním z nejvýznamnějších přístavů co do objemu výlovu lososů na světě. Zajímavosti – kostel St. Michaels z roku 1844, zrekonstruovaný po požáru v roce 1966, má nádherné ikony, Pioneer's Home, Totem Square, Sitka National Historical Park. Ve městě je dále Sheldon Jackson Museum s exponáty masek, oděvů a výrobků Eskymáků. Pěkný výhled je z Castle Hill.

Angoon – do historie vešlo toto místo s původním indiánským táborem v roce 1882, kdy bylo bombardováno americkým námořnictvem jako odvěta za indiánské útoky na velrybáře. Dodnes je zde indiánské sídliště, kde se udržuje tradiční způsob života. Cizinci jsou v podstatě tolerováni, i když ne zrovna vítáni, díky nedalekému přístavišti Ferry, které pro tuto oblast přineslo určitou prosperitu.

Tenakee – nepřiliš významný přístav, který založili kolem roku 1800 rybáři a prospektori. Je znám jako tradiční historická vesnice s poněkud volným způsobem života. Okolí je ideální pro pozorování velkých mořských savců.

Hoonah – největší vesnice Tlingitů na jihovýchodě Aljašky. Podle staré pověsti vytlačil do této oblasti Indiány rozpínající se ledovec. První zmínky pocházejí z roku 1883. Toto místo má velice příjemnou přátelskou atmosféru.

Pelican – městečko bylo založeno roku 1938. Díky výhodné poloze na Chichagof Island a přírodním přístavu a místě tahu lososů má ideální podmínky. Návštěva tohoto místa lodí je velmi vděčná, neboť samotný přístup nabízí nádherné přírodní scenerie a je zde ideální místo pro pozorování velkých mořských savců.

Juneau – hlavní město státu Aljaška má 31 283 obyvatel, leží na jihovýchodním pobřeží při úpatí Mt. Roberts a Mt. Juneau a někdy je nazýváno

„Malé San Francisco“. Původně zde byl tábor Indiánů kmene Tlingit, v roce 1880 zde dva prospektori Joe Juneau a Dick Harris našli zlato na nynějším Gold Creeku. Stará historka říká, že jim naleziště ukázal náčelník Kowee. Jednalo se každopádně o jedno z největších nalezišť. Město vzniklo jako tábor zlatokopů na Gold Creek, první rok své existence se jmenovalo Harrisburg. Důl byl uzavřen roku 1917 a zdejší naleziště za 36 let své činnosti vydalo zlato v hodnotě 66 milionů dolarů. Další velké naleziště nedaleko od města vydalo zlato v hodnotě 80 milionů dolarů, než byly zlato doly uzavřeny během 2. světové války v roce 1944 pro nedostatek mužské pracovní síly. Juneau se stalo hlavním městem Aljašského teritoria oficiálně v roce 1900, ovšem vláda se sem přestěhovala z bývalého hlavního města Sitka až o 6 let později. Nyní je zde sídlo státní administrativy. Významný je rybolov a zpracovatelský průmysl, dále dřevařský a těžební průmysl a nezanedbatelný ekonomický vliv má i turistický ruch. Doprava do a z města je v podstatě možná pouze lodí či letadlem. Zajímavosti: Mount Roberts Tramway – lanovka na zdejší dominantu, Alaska State Museum, Alaskan Brewing Company – návštěva pivovaru. Glacier Gardens Rainforest Adventure, výlet k Mendenhall Glacier, Macaulay Salmon Hatchery.

Haines – původním názvem Dei Shu, „konec stezky“. Kdysi významné sídliště Indiánů kmene Tlingit. V roce 1878 se zdejším prvním osadníkem stává Georgie Dickinson z Northwest Trading Company, který byl následován misionáři a dalšími obchodníky. V roce 1897 otevřel John Dalton starou indiánskou stezku jako zpoplatněnou cestu pro zlatokopy, hledající snazší cestu ke Klondiku. V roce 1881 Eugene a Caroline Willard ustavují zdejší misii pojmenovanou po Francině E. Haines, významné osobě presbyteriánské ženské společnosti domácích misii. V roce 1882 se Haines stává významným poštovním bodem. V roce 1903 zde byl založen první opěrný bod armády Fort Viliam H. Seward na počest státního sekretáře, který se zasloužil o zakoupení Aljašky od Rusů, kde byla od roku 1904 první trvalá posádka. V roce 1922 byl přejmenován na Chilkoot Baracks a po dalších 20 let to byl jediný opěrný bod armády na Aljašce. V roce 1946 byla tato základna zrušena a o rok později prodána bývalým veteránům, kteří zde začali podnikat. V roce 1970 se stává zdejší přístav, který je od města vzdálen asi 4 míle (6 km), samostatnou obcí. Od 80. let je mezi Haines a Haines Junction celoročně průjezdná, elektronicky sledovaná silnice. Malé muzeum ve Fortu.

Skagway – malé městečko na South Klondike Highway, které žije ze vzpomínek na zlatou horečku, název pochází z jazyka Indiánů kmene Tlingit a znamená „Domov severního větru“. Nyní je spíše městem duchů, nicméně kdysi hostilo 40 000 zlatokopů. Začínal zde White Pass

Trail, který byl určen pro jízdní. V letech 1897–1898 zde zahynulo skoro 3000 koní, takže místo bylo též nazýváno Dead Horse Trail. V roce 1887 mělo město 20000 obyvatel, v roce 1897 již 30000 obyvatel. Bylo plné saloonů, hotelů a hráček doupat. Bylo v rukou bandy Jeffersona Randolpha „Soapy“ Smitha a jeho gangu, který se specializoval na okrádání naivních nováčků. Tato banda byla nakonec vyhnána. Při souboji inženýra Franka Rieda a „Soapy“ Smitha oba zahynuli a vláda bandy během následujících měsíců zanikla. K rozvoji přispěla stavba železniční trati do Whitehorse v letech 1898–1900. V roce 1982 byla doprava na této trati pozastavena a obnovena roku 1988 spolu s lodní dopravou jako atrakce pro turisty. Ve městě kypí život, pouze když přistávají kružové nebo trajektové lodi a v době příjezdu vlaku, jinak je většina obchodů uzavřena. Ve městě je Corringtonovo muzeum historie Aljašky, místní muzeum, několik nostalgicky vybavených prodejen a barů. Za návštěvu stojí bar Červená cibule, kde je v bývalém nevěstinci kromě nálevny v provozu malé muzeum věžící se k tomuto místu.

Nedaleko odtud je Národní park Glacier Bay (většinou je jako východisko k návštěvě tohoto parku Juneau):

Park byl založen roku 1925, jeho rozloha je 13 292 km². Nevede k němu žádná silnice, a tak je návštěvník odkázán pouze na lodní či leteckou dopravu. Turistické kruhy, které směřují do jiných míst Aljašky, sem zajišťují, protože zdejší přírodní scenerie jsou jedinečné.

Toto místo je jedinečnou „přírodní laboratoří“, umožňující sledovat vliv ledovců a jejich ústup v souvislosti se vznikem života na nově obnažené panenské půdě, včetně osídlení faunou. Tak trochu se s jistotou nadávkou ocitáme na konci doby ledové. V její jižní části parku se nachází největší ledovec Harding.

Na jižním konci zálivu, kde ustoupil ledovec před zhruba 200 lety, se již setkáváme se smrkovým porostem. Dále na sever, kde se udržel podstatně déle, je pouze řídká vegetace a krajina má drsnější ráz tundry. Na svazích, kde ledovec ustoupil před 50 až 100 lety, rostou lišejníky, mechy, z dřevin se nejdříve objevují zákrsky, olše a vrba. Příchod vegetace vytváří základní podmínku pro příchod savců – zde například horské kozy, los, vlk, černý a hnědý medvěd. Oceán pak poskytuje dostatek potravy lososům, olům, tuleňům a velrybám.

Je zde celkem 16 ledovců, které spadají do údolí národního parku. Díky změnám hloubky oceánu a přílivu jsou východní a jižní ledovce na ústupu, zatímco na západě je zaznamenán nárůst ledové hmoty. Ledy se za mohutného praskotu odlamují a vytvářejí plovoucí kry.

WHITIER – SELDOVIA

Whitier – malé městečko s přístavem trajektu na Passage Canal má 290 obyvatel. Bylo založeno za 2. světové války jako tankovací stanice pro lodi, v roce 1943 byla dokončena železniční trať. Zdejší budovy pocházejí z roku 1948, kdy se díky zdejším hlubokým vodám stává strategickým přístavem. V roce 1954 zde postavili Buckner Building, kdysi nejmohutnější dům Aljašky. V roce 1969 se stává Whittier městem. Dominantou jsou čtrnáctipatrové Begish Towers. Z města se dají podniknout zajímavé túry. Je východiskem k plavbám do oblasti ledovců.

Valdez – oblast města zaujímá rozlohu 274 čtverečních mil (441 km²). Město leží na hlubokém fjordu oddělujícím Chugach Mountains od Prince William Sound, a to asi 4 mile (6 km) severněji od stejnojmenného místa pojmenovaného španělským objevitelem v roce 1790 podle námořního důstojníka Antonia Valdeze y Basan. Založeno bylo v letech 1897–1898 jako přístav, kudy pronikali prospektori ke zlatým polím. V historických dobách zlaté horečky tak tudy vedla jedna z nejvýznamnějších bran do vnitrozemí Aljašky, neboť Valdez představoval nejkratší vzdálenost od moře ke zlatým polím. Proto tudy proudila valná většina zboží, které sem dopravovaly lodi, do vnitrozemí. Původně odtud vedla jen stezka pro psi spřežení. Rozvoj města i staré formanské cesty je datován kolem roku 1900, kdy byl kapitán Abercrombie pověřen spojením Fort Piscum a Fort Egbert. Plukovník Wilds Richardson pak roku 1920 dokončil silnici spojující Valdez s Fairbanks. Až do roku 1964 bylo město soustředěno blíže ledovci asi 4 mile (6 km) odsud. Též roku bylo téměř zničeno mohutným zemětřesením o 9,2 stupních Richterovy škály. Jelikož se staré město nacházelo na tektonickém zlomu, bylo rozhodnuto o jeho přemístění. Nynější Valdez pochází z roku 1968. Dalším významným bodem v jeho historii je stavba transaljašského ropovodu, který zde končí. První tanker zde byl naložen 1. 8. 1977. Poblíž došlo ke světoznámé havárii tankeru Exxon Valdez v roce 1989, kdy do moře uniklo 11 milionů galonů ropných látek a na dlouhou dobu byla zničena flóra a fauna v širokém okolí. Ekonomika města závisí především na rybolovu, turistickém ruchu a olejářství. Za návštěvu nepochybně stojí zajímavé nábreží, místní muzeum, Remeberring Old Valdez Exhibit s modelem historického města v poměru 1 : 20. Je východiskem k vyhlídkovým plavbám k ledovcům, rybářským výletům i zimním sportovištím. Je pořadatelem tradičních Gold Rush Days (začátek srpna). Zajímavé jsou i odtud pořádané vyhlídkové lety.

Cordova – město naprosto odříznuté od silniční sítě. Oblast byla v historických dobách osídlena Indiány kmene Eyak, kteří využívali ne skutečného rybiho bohatství v deltě Copper River. V roce 1741 se do této

oblasti dostává Vitus Bering. O padesát let později je zde založena ruská obchodní stanice. V roce 1899 je zde vybudován první závod na zpracování ryb. Bohatství města je svázáno s blízkými nalezišti mědi, odkud byla do města v roce 1911 dovedena železnice. Rok 1989 znamenal díky ztroskotání tankeru Exxon Valdez pro toto místo katastrofu. Dodnes díky finančnímu odškodnění zdejších rybářů, které musela firma platit, jsou mezi nimi a olejáři značně napjaté vztahy. Teprve po roce 1993 se zde přírodní poměry opětovně vylepšily natolik, že se rybolov stává zase dostatečně výnosným. V roce 1996 zde zaznamenali rekordní roční úlovek. Zajímavosti – Cordova Museum, Prince William Sound Science Center, návštěva konzervárny.

Seward – nachází se zde jižní konec Aljašské železnice. Město je dalším významným rybářským přístavem a branou do Národního parku Kenai. Nyní zde žije 3000 obyvatel. Prvním Evropanem, který se sem dostal, byl ruský badatel Alexander Baranov v roce 1791. Ruští rybáři pak využívali zdejšího přístavu až do roku 1903. Samotné město bylo založeno roku 1903 při stavebním táboře budoucího železničního terminálu. V roce 1910 byla otevřena Iditaroad Trail, hlavní spojení s Nome, a město sloužilo i jako terminál na jednom konci této 1200 mil (1931 km) dlouhé cesty. Toto spojení částečně nahradila od roku 1924 letecká doprava. V roce 1923 byla do Sewardu dovedena Aljašská železnice, která odtud vedla ke 470 mil (756 km) vzdálenému Fairbanks. K dalšímu rozvoji přispěl strategický význam města a potřeby armády USA. V roce 1964 bylo město poničeno zemětřesením, které zničilo 90 % zdejších staveb. Kompletní rekonstrukce města si vyžádala 10 milionů USD. Nově byl vybudován zdejší přístav se zázemím doků. Ve městě je St. Peter Episcopal Church, Alaska Sea Life centrum, Seward Museum. Město je východiskem pro lodní výlety do oblasti Národního parku Kenai, které organizuje několik společností. Je nutno počítat alespoň se dvou až tříhodinovým výletem, kratší nemá vzhledem k rozsáhlosti parku smysl. Je zde pořádán tradiční červenový běh na Mount Marathon (921 m). Turisticky vděčná je panoramatická železniční trať do Anchorage.

Kodiak – Jedno z nejstarších sídel Aljašky bylo osídleno již 6000 let před příchodem Aleutů. V roce 1763 se sem dostává Stephen Glotov. Po něm v roce 1778 Cook, který toto místo pojmenoval. Rusové zde roku 1784 zakládají obchodní stanici, z níž se vyvíjí významné centrum obchodu s kožešinami a první hlavní město za ruské nadvlády, a to až do roku 1804, kdy bylo přesunuto do Sitky. Kodiak postihly v roce 1912 následky erupce Novarupty. V roce 1939 zde byla zřízena americká námořní základna. V roce 1964 postihlo město zemětřesení o síle 8,6 stupňů Richterovy škály. Za návštěvu stojí malé Baranov Museum v Erskine House s exponáty

zdejší historie a ortodoxní kostel, postavený v roce 1784, který je nejstarším křesťanským kostelem Aljašky. Město je střediskem Kodiak National Wildlife Refuge, kde je jeden z největších výskytů medvěda kodiaka. Na ostrově žije přes 3000 medvědů. Rezervace je přístupná jen hydroplánem nebo lodí.

Národní park Katmai – je velmi špatně přístupný. Byl založen v roce 1980 a má rozlohu 15 000 km². Patnáct aktivních sopek stává oblast Katmai na jedno z neaktivnějších míst na světě. Jsou zde častá zemětřesení. V roce 1912 byla slavná exploze Novarupta Volcano, jejíž výbuch byl několikrát silnější než exploze Mt. Saint Helens. Přes 65 km² bylo pohřbeno pod několikametrovými nánosy popela. Takto vzniklo Valley of Ten Thousand Smokes. Toto údolí je zvrásněné úzkými, ale velmi hlubokými roklinami, které zde vytvořily vody tekoucí z hor. **Pozor při pohybu v parku!** Všechny informační prameny se shodují v jednom: díky kalné vodě nelze určit hloubku a i uzoučký a na pohled mělký potůček může mít hloubku i několik metrů.

Nejvyššími vrcholy národního parku jsou Mount Denison (2304 m), Snowy Mts. (2148 m), Mount Katmai (2030 m), Kukak Volcano (2025 m). Většina vrcholů je pokryta ledovci, jako například Hook, Hallo, Serpent Tongue.

Na území parku žije asi 750 medvědů hnědých, jedna z největších populací.

Homer – město má asi 4000 obyvatel. Bylo založeno kolem roku 1800 při uhelném dole, železniční trať zde byla vybudována v roce 1907. V okolí jsou uhelné zásoby, odhadované na 600 milionů tun. Je zde významný nákladní i turistický přístav využívaný též pobřežní stráží USA. Ve městě je národopisné Pratt Museum, krásná pláž, informační středisko. Homer je sídlem vysoké školy. Oblíbili si jej umělci. Město je pořadatelem řady festivalů. Zajímavé jsou lodní výlety po Kachemak Bay.

Seldovia – tento malý přístav v sousedství Homer má zajímavou atmosféru severských měst, jinak však nenabízí nic zvláštního.

K doplnění ještě pár zajímavých míst

Unalaska – významný rybářský přístav a hlavní město Aleutských ostrovů. Unalaska byla prvním ruským opěrným bodem na Aljašce. Byla zde již v 18. století založena významná obchodní stanice. V roce 1939 je zde vybudována námořní základna USA, kde bylo v dobách největší slávy 60 000 osob. V roce 1942 bombardovali Dutch Harbor Japonci a obsadili Attu a Kisku, byla to jediná invaze, kterou USA zažily. Po devatenáctidenní bitvě byly oba malé ostrůvky dobyty. Navíc jeden z útočících strojů

skončil ve vodách přístavu a po jeho vytažení získaly USA velmi důležité technické údaje. Zajímavosti – Holy Ascension Church – stará stavba pochází z roku 1825, byla rozšířena v roce 1894. Je zde řada krásných ikon. Museum of the Aleutians.

Nome – toto město slouží většině západní Aljašky jako servisní a zásobovací bod. V roce 1898 zde Jafet Lindenberg, Erik Lindblom a John Brynteson našli zlaté rudy a dodnes jsou známi jako „Tři šťastní Švédové“ (jeden z nich byl ve skutečnosti Nor). Krátce nato vzniká Nome jako tábor zlatokopů, v dobách zlaté horečky, a je zde jedno z největších měst, které mělo v době své největší slávy 20 000 obyvatel. Je spojeno i se jménem známého střelce a šerifa Wyatt Earpa, který sem přijel v roce 1899 a nechal zde postavit první dvoupatrovou stavbu – The Dexter, největší zdejší saloon. Když Nome o dva roky později opouštěl, jeho jmění se rozhojnilo o 80 000 dolarů. Nyní je Nome hlavním přístavem v Beringově moři a významným obchodním centrem severozápadní Aljašky. Většina památek na zlatou horečku se nedochovala, neboť požáry v roce 1905 a 1934 zničily valnou část staveb. Každoročně zde v březnu končí 1049 mil (1688 km) dlouhý závod psích spřežení, jehož start je v Anchorage. Před prohlídkou města je důležitá návštěva zdejšího informačního střediska, neboť řada zajímavostí mění často podmínky návštěvy. Za návštěvu stojí spíše lokality nedaleko města jako Last Train to Nowhere, Gold Dredges, Skookum Pass, Pilgrum Hot Springs.

Barrow – leží nedaleko Point Barrow a je nejsevernějším sídlem Spojených států. Letní teploty zde málokdy vystoupí nad 10 °C. 82 dnů v roce zde lze sledovat půlnocní Slunce. Město je sídlem největší eskymácké komunity. Asi 4000 zdejších obyvatel, většinou eskymáckého původu, se živí především rybolovem. Jedná se o jednu z nejdražších destinací na Aljašce, přesto je ročně navštívena asi 8000 turisty. Za návštěvu stojí Inupiat Heritage Center a nejsevernější bod Severní Ameriky Point Barrow, ležící 12 mil (19 km) od města. Město je východiskem k vyletům do tundry.

INDEX HLAVNÍCH LOKALIT

A

Alaska Highway 60
Alaska Wildlife Conservation Center 113
Alyeska Candle Factory 113
Alyeska Resort 113
Anderson 54
Angoon 126
Anchor Point 116
Anchorage 42, 102
Antigun Pass 109

B

Barrow 132
Bear Creek Summit 90
Beaver Creek 93
Bellingham 124
Beluga Point 112
Big Campbell Creek 83
Bird Point 113
Bison Sanctuary 65
Black Rapids Roadhouse 61
Boundary 69
Bridal Veil Falls 64
Broad Pass 48
Burwash Landing 92
Butte Lake 49

C

Cantwell 48
Carcross 121
Carmacks 84
Central 105
Circle 105
Claim No. 6 75
Coldfoot 109
Cooper Landing 115

Copper River 98
Copper Wilderness Princes Lodge 63
Cordova 129
Crow Creek Mine 113

D

Dawson City 72
Dead Horse Trail 128
Deadhorse/Prudhoe Bay 111
Deadman Lake 94
Destruction Bay 92
Devils Pass 114
Discovery Claim 75
Dot Lake 65

E

Eagle 69
Eagle Plains 77
Eagle River 43
Eagle Summit 105
Eagle Village 69
Ekklutna 44
El Dorado Gold Mine 106
Elsa 81
Ester 55
Eureka Summit 100
Exit Glacier Road 116

F

Fairbanks 56, 103
Faro 83
Felixe Pedra 104
Finger Rock 109
Finlayson Creek 83
Five Fingers Rapids 82
Fort Greely 61

Fort Knox 56
Fort McPherson 78
Fraser 121

G

Gakona 99
Gakona Junction 99
Gilespie Lake 62
Girdwood Junction 113
Glennallen 62, 99
Gold Dredge No. 8 103
Gracious House 49
Gulkana 62, 99

H

Hainess 90, 127
Hainess Junction 88
Hatcher Pass 45, 100
Healy 54
Hidden Lake 93
Historický milník 1188 92
Historický milník 1221 93
Historický milník 1254 94
Historický milník 1292 94
Homer 114, 116, 131
Hoonah 126
Hope City 112
Horsetail Falls 64
Houston 45
Hranice USA/Kanada 121
Hraniční přechod USA/Kanada 69, 89

Ch

Champagne Bypass 87
Chapel on the Hill 63
Chatanika 104
Chena Hot Spring Resort 103
Chena Hot Springs Road 103
Chickaloon 100

Chicken 67
Chilkat Pass 89

I

Iditaroad Trail Headquarters 44
Independence Mine State Historical Park 45
Independent Mine 100, 102
Indian Point 112
Inuvik 78
Isabel Pass 62

J

Jack Creek 98
Jack Park 78
Jack Wade No. 1 Dredge 68
Juneau 126

K

Kake 126
Kasiloff 116
Keetah Ky'it Park 78
Kenai 115
Kenai Lake 115
Kenai National Park 118
Kenaitze 115
Kenaitze Indian Tribe K'Beq Footprint Heritage Center 115
Keno 80
Keno City 81
Ketchikan 125
Keystone Canyon 64
Kluane Lake 90
Kluane National Park 89
Kluane Ranges 90
Klukshu 89
Klukwan 90
Knik 44
Kodiak 130

L

Lapie Canyon 83
Livengood 107

M

Manley Hot Springs 103, 107
Marshall Pass 64
Matanuska Glacier 100
Matanuska Glacier State Recreation Site 100
Mayo 80
Mayo Hydro Dam 80
Meadow Lake 82
Menasta Summit 97
Mendeltna 99
Mentasta Lake 96
Miles Canyon 86, 120
Miners Junction 84
Minto 82
Mose Pass 116
Mosquito Lake 89
Most přes Yukon 109
Mystery Creek 115
Mystery Hills 115

N

Nabesna Gold Mine 97
Nabesna Road 97
Národní park Denali 50
Národní park Glacier Bay 128
Národní park Katmai 131
Národní park Kenai 115
Národní park Wrangell-St. Elias 62
Nenana 54
Ninilchik 116
Nolan Creek Gold Mine 109
Nome 124, 132
North Pole 58

O

Old Valdez 64
Olmes City 106
Otter Falls 88
Otter Falls Cutoff 88

P

Palmer 102
Paxton 50, 62
Pelican 126
Pelly Crossing 81
Petersburg 125
Pohraniční kontrola USA 121
Port Alcan 93
Portage Glacier 114
Prince Rupert 124
Prospect Camp 109

R

Ressurrection Creek Hope City 114
Resurrection Creek 114
Resurrection Pass 115
Robinson 121
Round Tangle Lake 49
Russian River 115

S

Seldovia 131
Severní polární kruh 109
Seward 118, 130
Sitka 126
Skagway 123, 127
Slana 97
Soldiers Summit 90
Soldotna 115
Sourdough Creek Campground 62
Sterling 115
Steward Crossing 81

T

Tahneta Pass 100
Takhini Hot Springs 85
Talkeetna 46
Tanacross Air Base 65
Tanana River 95
Tanana Valley State Forest 65, 96
Tantalus Bute Coal Mine 82
Tenakee 126
Tern Lake Junction 114
Tetlin Junction 67, 95
Tetlin National Wildlife Refuge 93
Thompson Pass 64
Tintina Bakery 76
Tok 66, 96
Tolsona 99
Transaljašský ropovod 61, 63, 103, 106
Tungsten 84
Turnagain Pass 114
Tustumena 116
Twelwemile Summit 104

U

Unalaska 131

V

Valdez 64, 129
Valdez Creek 49
Venus Mine 121

W

Wasilla 44
Welcome to Joy 106
Welzl Eskymo Jan 74
White Pass Trail 127
Whitehorse 85, 120
Whitier 129
Whittier 113, 114
Willow 45
Wilow Lake 63
Wiseman 109
Wortington Glacier State Recreation Site 63
Wrangel 125
Wrangel-St. Elias Nat. Park 94
Wrangell Mountains 49

Y

YT-NTW Border 78
Yukon 70

Z

Zlatý důl Nabesna 98

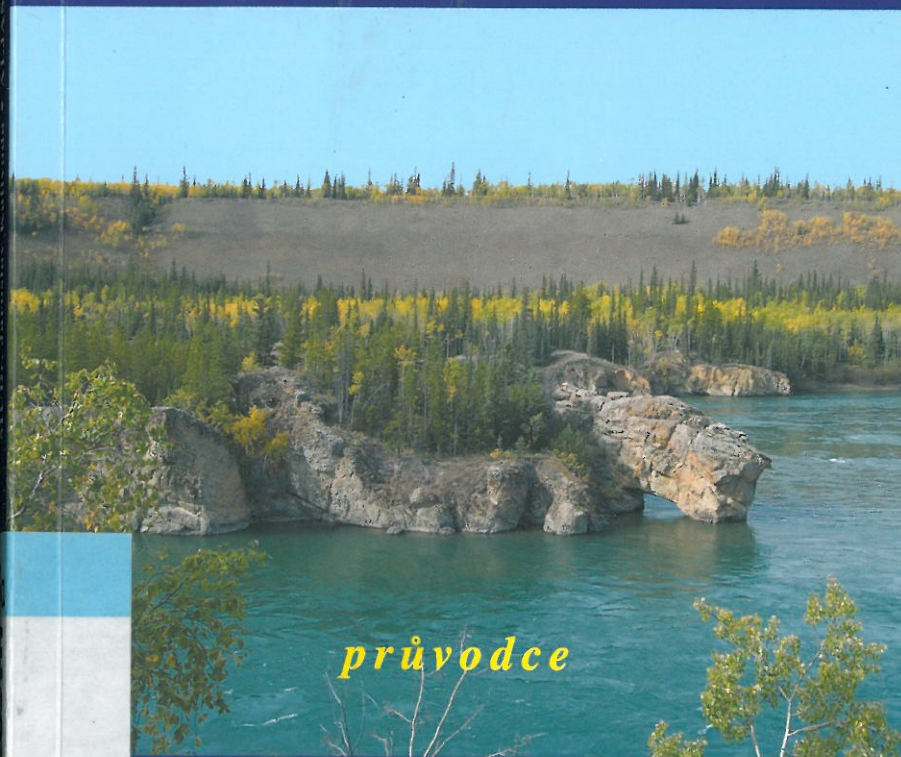
OBSAH

PŘEDMLUVA	3
ALJAŠKA - ÚVOD	4
ALJAŠKA - ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA	11
ALJAŠKA - PRAKTICKÉ RADY	25
KANADA - ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA	36
KANADA - PRAKTICKÉ RADY	39
TRASA 1	42
Velký okruh přes Klondike: Anchorage, Denali, Fairbanks, Delte Junction, Dawson City, Whitehorse, Skagway, Haines Junction, Tok, Glenallen, Palmer, Anchorage	
TRASA 2	103
Cesty z Fairbanks na sever, Steese Highway, Elliot Highway, Dalton Highway	
TRASA 3	112
Anchorage - Seward - Národní park Kenai, poloostrov Kenai	
TRASA 4	119
Whitehorse - Skagway	
MĚSTA NA POBŘEŽÍ	123
Bellingham - Skagway, Whitier - Seldovia, K doplnění ještě pár zajímavých míst	
INDEX HLAVNÍCH LOKALIT	132

MUDr. Jaroslav Kalivoda

Aljaška

a oblast Yukonu



průvodce